

การศึกษาความเข้าใจค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัย
และนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2552

การศึกษาความเข้าใจค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัย
และนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความเข้าใจค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัย
และนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2552

ธนิษฐา พักตรานนท์. (2552). การศึกษาความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัย

ร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ เปรียบเทียบความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล ตรวจวัดโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน ดำเนินการทดลองเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 21 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อบทเรียนนิทานภาพ แบบทดสอบความเข้าใจคำนามธรรมและแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน โดยแบบทดสอบความเข้าใจคำนามธรรมมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1 ความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.36 - 0.61 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 - .63 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลองด้วยวิธีการของวิลคอกสันแมทช์ แพร่ ซายด์ แรงค์ (The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ อยู่ในระดับดี

2. ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อการเรียนค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

A STUDY ON UNDERSTANDING OF ABSTRACT NOUNS IN GRADE 2 STUDENTS WITH
HEARING IMPAIRMENT THROUGH THE INDUCTIVE AND DEDUCTIVE METHODS
AND LESSON PICTURE BOOKS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

May 2009

Thanitta Paktranont.. (2008). *A Study on Understanding of Abstract Nouns in Grade 2 Students with Hearing Impairment through the Inductive and Deductive Methods and Lesson Picture Books*. Master thesis, M.Ed. (Special Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Daranee Saksiriphol., Assist. Prof. Dr.Paitoon Pothisaan.

The main purposes of this research were to study the understanding of abstract nouns in Grade 2 students with hearing impairment through the inductive and deductive methods and lesson picture books, to compare the results of understanding of abstract nouns in Grade 2 students with hearing impairment before and after the inductive and deductive methods and lesson picture books, and to study on the satisfaction of the students towards the inductive and deductive methods and lesson. The subjects were 6 hard of hearing students with no more than 90 dB of hearing loss. They did not exhibit other disabilities and enrolled in Grade 2 level during the second semester of 2008 academic year at Kanjanapisakesompoch School. The experiment was conducted 50 minutes daily for 5 weeks. The instrumentation in this research were lesson plans, lesson picture books, understanding of abstract noun test, satisfaction test. The understanding of abstract noun test has content validity of 1 and reliability of .98 and the test discrimination between 0.20 - 0.63 The satisfaction test has content validity of 1. The data were analyzed by using Median, interquartile range, Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Rank Test

The results of the research revealed that :

1. The results of understanding of abstract nouns through the inductive and deductive methods and lesson picture books were at good level.
2. The results of understanding of abstract nouns in after the inductive and deductive methods and lesson picture books were higher at the 0.05 statistical significance.
3. The students showed high satisfactory attitude towards study.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการ
ได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยใช้วีดิทัศน์และนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

ของ

ธนิษฐา พักตรานนท์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน พ.ศ.....

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล)

(ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอพระคุณศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ในการทำวิจัยเป็น อย่างดียิ่ง

กราบขอพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออ ชูติกร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจิตต์ อภินัยนุรักษ์ อาจารย์ทัศนีย์ ศรีสิงห์ อาจารย์สุกฤษฎี วงศ์แว่น้อย เป็นอย่างสูงที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือและให้คำแนะนำจนได้เครื่องมือที่สมบูรณ์

ขอพระคุณ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ คณะครู โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลอง และขอใจ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทุกคนที่เป็นกลุ่มทดลองในการทำวิจัย ครั้งนี้

ขอพระคุณสมาชิกบ้านอุรุพงษ์และขอบคุณคุณบัณณรศ จุฑาภาคย์ คุณยุทธนา เงินโพธิ์ คุณเศรษฐศิริ วงศ์ศรานนท์ ที่ช่วยตรวจต้นฉบับปริญญานิพนธ์และค่าสถิติ คุณบัณฑิตา ลิขสิทธิ์ พี่ เพื่อนๆ และน้องๆปริญญาโทเอกการศึกษาพิเศษทุกคนที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดีเสมอมา รวมถึงคุณสิทธิศักดิ์ วิริยะดีตระกูล ที่ช่วยวาดรูปประกอบสื่อบทเรียนนิทานภาพ

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่ บิดา มารดา ตลอดจนครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธนัชฐา พักตรานนท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	10
ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	10
ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน	13
สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยิน	15
อุปสรรคของการสื่อสารของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	17
พัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	18
อิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ...	22
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัย	24
ความหมายของการสอน	24
ความสำคัญของการสอน	24
ความหมายและองค์ประกอบของวิธีสอน	25
การสอนโดยใช้วิธีอุปนัย	26
การสอนโดยใช้วิธีนิรนัย	28
งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัย	31
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทานภาพ	33
ความหมายของนิทานภาพ	33
ประเภทของหนังสือเด็ก	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ลักษณะแห่งวัยกับการอ่านที่เด็กสนใจ	35
ลักษณะหนังสือสำหรับเด็กอายุ 8-11 ปี	36
การเขียนหนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3	37
หลักการทำหนังสือเด็ก	37
ภาพประกอบกับการเรียนรู้	38
งานวิจัยเกี่ยวกับนิทานภาพ	40
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ	40
ความหมายของความพึงพอใจ	40
ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	43
ความต้องการพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ	44
วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน	46
งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
วิธีดำเนินการวิจัย	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
ความมุ่งหมายของการวิจัย	75
สมมติฐานการวิจัย	75
วิธีดำเนินการวิจัย	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก	89
ภาคผนวก ข	93
ภาคผนวก ค	97
ภาคผนวก ง	104
ภาคผนวก จ	107
ภาคผนวก ฉ	131
ประวัติย่อผู้วิจัย	172

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนคะแนนค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ	70
2 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพที่กำหนดไว้ในระดับดี	71
3 การเปรียบเทียบความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ	72
4 คะแนนค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ	73
5 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพที่กำหนดไว้ในระดับพึงพอใจมาก	74

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ความสัมพันธ์และองค์ประกอบของการเกิดความพึงพอใจ	42
2 ลำดับขั้นในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องความเข้าใจค่านามธรรม	54
3 ลำดับขั้นในการสร้างสื่อทเรียนนิทานภาพ	56
4 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรม	58
5 ลำดับขั้นในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในปัจจุบันได้แบ่งความรู้ในด้านต่างๆออกเป็น 8 กลุ่ม มีกลุ่มสาระภาษาไทยเป็น 1 สาระการเรียนรู้ โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชาภาษาไทยไว้คือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ภาษาไทย วรรณคดีไทย วรรณกรรมท้องถิ่นและวรรณกรรมปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุถึงความสามารถด้านทักษะการใช้ภาษา การสร้างวิธีเรียนรู้ การมีทักษะการจัดการและการดำเนินชีวิต โดยการปฏิสัมพันธ์กับตนเอง เพื่อน สิ่งรอบตัว ชุมชนและสังคม เพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549) แต่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เมื่อเข้าโรงเรียนและศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่วนมากมักประสบปัญหาในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ตอบคำถามไม่ถูกต้อง อันเนื่องมาจากไม่เข้าใจบทเรียนที่ครูสอน โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมักแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นนี้โดยการปรับจำนวนเนื้อหาและความละเอียดของบทเรียนให้น้อยลง

ปัญหาดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาปลาย และสังเกตได้อย่างชัดเจนเมื่อนักเรียนศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นสาเหตุมาจากบทเรียนในช่วงเวลานั้นเริ่มมีความแตกต่างไปจากบทเรียนที่นักเรียนเคยได้เรียนในชั้นอนุบาลเป็นอย่างมาก บทเรียนในชั้นอนุบาลมักจะมีเนื้อหาของบทเรียนสอดคล้องกับบทเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาด้าน เช่นเรื่องร่างกายของฉัน ครอบครัว ชุมชน สิ่งแวดล้อม เนื้อหาในบทเรียนดังกล่าวมีความละเอียดมากขึ้น และมีเนื้อหาใหม่ๆ ในภาคการศึกษาปลาย อย่างไรก็ตามเนื้อหาของบทเรียนดังกล่าวจะยังคงเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม สามารถมองเห็น จับต้องได้ หรือลักษณะการเรียนการสอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาเป็นรูปธรรมที่นักเรียนสามารถมองเห็นและเข้าใจได้ แต่เมื่อเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บทเรียนมีความแตกต่างออกไปจากเนื้อหาในชั้นอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างชัดเจน แม้จะยังคงซ้ำหัวข้อเดิมหากแต่เพราะมีความละเอียดมากขึ้น ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่มีคำศัพท์และไวยากรณ์สลับซับซ้อน ไม่ได้เป็นภาษาง่ายๆ ตามแบบที่เรียนในชั้นอนุบาลอีกต่อไป นอกจากนั้นยังมีเนื้อหา ด้านนามธรรมอยู่เกือบทั้งหมด สิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการเรียน

หนังสือของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพราะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีความยุ่งยากในการเรียนรู้ค่านามธรรม

พัฒนาการทางด้านภาษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะความเข้าใจค่านามธรรมเป็นปัญหากระทบต่อการเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากมนุษย์จะใช้ทักษะการฟังเสียงเป็นช่องทางการรับรู้และพัฒนาภาษาของตนเป็นหลัก การสูญเสียการได้ยินนั้น ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะทางภาษาซึ่งหมายถึงรวมถึงการเข้าใจภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ต่างๆ ที่ไม่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ ซึ่งในทางหลักภาษาไทยเรียกว่า “ค่านามธรรม”

เด็กที่มีการได้ยินปกติจะได้ยินเสียงตั้งแต่ออยู่ในครรภ์มารดา และมีพัฒนาการทางการได้ยินเต็มที่เมื่อคลอด เด็กจะสามารถหันศีรษะไปยังเสียงที่ได้ยิน เมื่ออายุได้ 2-3 เดือน เด็กจะส่งเสียงแสดงการสื่อสารทางสังคม จากนั้นก็จะพยายามกล่อมเกลาเสียงของตนเองให้เหมือนกับเสียงของบุคคลอื่นๆ ที่ตนได้ยินอันเป็นทักษะทางการพูดในขั้นต่อไป ซึ่งจะเป็นไปอย่างรวดเร็วในช่วงก่อนวัยเรียน (2 - 3 ปี) โดยเด็กจะเข้าใจคำศัพท์ต่างๆ ได้ประมาณ 2,500 คำ และสามารถใช้ไวยากรณ์ในภาษาได้แล้ว (ศรียา นิยมธรรม, 2544) และเมื่ออยู่ในช่วงอายุ 7 - 11 ปี หรือเรียกกว่าขั้นคิดเชิงรูปธรรม (The Concrete Stage) ตามทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ (Jean Piaget) แม้เด็กจะยังไม่สามารถแก้สมมติฐานหรือปัญหาที่เป็นนามธรรมได้ในขณะนี้ แต่เด็กก็สามารถเชื่อมโยงความหมายของค่านามธรรมง่ายๆ จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้แล้วเนื่องจากเด็กเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ และสามารถใช้ความคิดแบบรูปธรรมจะไม่ยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลางในการคิด แต่จะสามารถคิดอย่าง มีเหตุผลกว้างขวางขึ้นโดยสามารถมองเห็นหรือเข้าใจความคิดของผู้อื่นจากการฟังการสนทนาโต้ตอบของบุคคลรอบข้าง (ประณต คำจิณ: 2526)

สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ในกรณีที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่กำเนิด ทำให้ไม่ได้ยินเสียงหรือได้ยินเสียงน้อยมาก เมื่อคลอดออกมา ในช่วงวัยทารกจะมีพัฒนาการทางภาษาเหมือนกับทารกทั่วไปเนื่องจากเป็นลักษณะพัฒนาการตามธรรมชาติ ทารกสามารถตอบโต้แบบปฏิกิริยาสะท้อน (Reflexes) เช่น การร้องไห้ที่เกิดขึ้นเองเมื่อคลอด ไม่ต้องอาศัยการเรียนรู้ แต่ต่อมาเมื่อทารกพยายามส่งเสียงเพื่อตอบโต้กับบุคคลอื่นแต่ทารกไม่ได้ยินเสียงทั้งเสียงของตนเองและเสียงของผู้อื่น จึงทำให้ลดการส่งเสียงนั้นลงเรื่อยๆ กระทั่งท้ายสุดก็ไม่ส่งเสียงร้อง หรือเสียงอ้อแอ้ พัฒนาการทางการพูดจึงหยุดชะงักซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางภาษาอย่างมาก

ลักษณะการรับรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะใช้ทักษะด้านการมองเห็นเป็นสำคัญและมากที่สุด (ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม, 2547) โดยเฉพาะเด็กหูหนวกที่ไม่ใช้ทักษะทางการได้ยินเลย และสิ่งนี้นำมาซึ่งลักษณะการเรียนรู้ของเด็กโดยเฉพาะเด็กที่สูญเสียการได้ยินก่อนมีภาษาที่จะเข้าใจสิ่งของที่จับต้องได้หรือมองเห็นได้ ส่วนสิ่งอื่นๆ ที่เด็กไม่สามารถ

มองเห็น หรือ ไม่มีตัวตนนั้น เป็นสิ่งที่ยากแก่ความเข้าใจ ดังจะเห็นได้จากข้อความของสำนักเอสทีซีซี (STCC Office of Disability Services, 2006: Online) จากวิทยาลัยสปริงฟิลด์ เทคนิเคิล คอมมูนิตี (Springfield Technical Community College) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการช่วยเหลือผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า หากเด็กคนใดมีการสูญเสียการได้ยินก่อนมีภาษา เด็กก็จะมีปัญหาต่างๆเกิดขึ้นตามมา เช่น ด้านการเรียบเรียงประโยคหรือที่เรียกว่าวากยสัมพันธ์ และการเข้าใจคำศัพท์โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคำนามธรรม ซึ่งตรงกับความเห็นของประจวบจิต โพธิสาร (2526: 82) ที่กล่าวว่าปัญหาทางการสอนภาษาให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินคือ นามธรรม สอนยาก แม้พยายามหาแนวทางแล้ว แต่นักเรียนก็ไม่เข้าใจ แม้จะฟังสิ่งที่สอนไปแต่ก็อาจไม่เข้าใจความหมายที่สำคัญคือนักเรียนไม่ทราบวิธีการที่จะบอกกล่าวออกมาเป็นคำพูด นักเรียนต้องการจะแสดงออกให้ครูทราบด้วยท่าทางแต่บางครั้งครูก็ไม่อาจเข้าใจความคิดว่านักเรียนต้องการอะไร หรือต้องการจะบอกอะไร

เมื่อพิจารณาบทเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าบทเรียนได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับคำนามธรรมไว้ด้วย ซึ่งปรากฏอยู่ในส่วนคำนำของหนังสือเรียนภาษาไทย ภาษาพาที ว่าเนื้อหาและแนวทางของหนังสือเรียน ภาษาพาที คณะผู้เรียบเรียงได้คิดค้นแนวทางการนำเสนอที่น่าสนใจ ส่วนแรกเป็นการเล่าเรื่องแบบใหม่ สร้างสรรค์ตัวละครขึ้น มีทั้งมิติที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมแฝงนัยให้ขบคิดอย่างมีจินตนาการ ผ่านกระบวนการอ่านและการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจโดยไม่รู้ตัว กึ่งรู้ตัวและรู้ตัวตามโอกาส (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) การกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า การเข้าใจคำศัพท์และการใช้คำศัพท์นามธรรมเป็นสิ่งจำเป็นที่นักเรียนต้องเรียนรู้เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป และด้วยจุดมุ่งหมายของการศึกษาพิเศษประการหนึ่งคือพยายามช่วยเหลือผู้ที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความสามารถเทียบเท่าหรือใกล้เคียงบุคคลปกติมากที่สุด ดังนั้นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ว่าจะเรียนอยู่ในโรงเรียนเฉพาะทางโรงเรียนที่เรียนในชั้นเรียนคู่ขนาน หรือโรงเรียนเรียนร่วม ต่างจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการเข้าใจภาษาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งหลักสำคัญอันจะเป็นหนทางไปสู่การเข้าใจภาษา หรือ เข้าใจว่าผู้อื่นพูดกับเราว่าอย่างไร คือการเข้าใจคำศัพท์ที่มีอยู่ในประโยค

อีกปัญหาหนึ่งที่เป็นผลสืบเนื่องต่อมาจากการไม่เข้าใจและสื่อสารไม่ได้คือ นักเรียนไม่มีความพึงพอใจต่อการเรียนในชั้นเรียนปกติ เพราะไม่สามารถทำความเข้าใจกับบทเรียนที่ครูสอน แม้ครูจะได้เตรียมการสอนมาอย่างดีแล้วก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง

การได้ยินนั้นมักจะเข้าใจสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือสิ่งที่มองเห็นและจับต้องได้มากกว่าการบรรยายบอกเล่า อธิบายความ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทักชะที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินควรจะได้รับ การพัฒนาและช่วยเหลือ คือความเข้าใจคำนามธรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เนื่องจากจะทำให้ นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียน รวมทั้งนำความเข้าใจนี้ไปปรับใช้ในการสนทนาและดำเนิน ชีวิตประจำวันเพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ตรงความหมายและความต้องการ อันจะทำให้ นักเรียนรู้สึกมีความสุขมากขึ้นเมื่อสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี ดังนั้นวิธีหนึ่งที่น่าจะสามารถ นำมาใช้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้เข้าใจคำนามธรรมได้นั้นคือการสอนโดยใช้ วิธีอุปนัยและนิรนัย ซึ่งเป็นวิธีที่ผู้สอนจะสอนให้นักเรียนได้สังเกตและคิดวิเคราะห์คำจำกัดความของ ความคิดรวบยอด การสอนวิธีนี้จะทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ แล้วจึงได้เห็นคำนามธรรม นั้นในบริบทต่างๆ ซึ่งนำเสนอด้วยสื่อบทเรียนนิทานภาพที่เป็นสื่อสอนคำนามธรรม หนังสือที่ให้นักเรียนอ่าน แต่ละเล่มจะมีชื่อเรื่องคำนามธรรม คำศัพท์ที่มีอยู่ในเล่ม เนื้อเรื่องเป็นคำบรรยาย ประกอบภาพที่สามารถบอกเล่าเหตุการณ์ ซึ่งนำไปสู่การอธิบายความหมายของคำนามธรรมนั้นๆ ได้ง่ายขึ้น และคำถามท้ายบท กล่าวอีกนัยหนึ่ง สื่อบทเรียนนิทานภาพ คือสื่อการสอนที่ทำหน้าที่ เชื่อมโยงความหมายของนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่นักเรียนจะสามารถเข้าใจได้ นอกจากนั้นหากมี สื่อบทเรียนนิทานภาพหลายเล่ม และทุกเล่มล้วนมุ่งเน้นนำเสนอคำนามธรรมคำเดียวกันแต่แตกต่างกันออกไปในบริบทต่างๆ ทำให้นักเรียนได้อ่านสื่อบทเรียนนิทานภาพมากขึ้นและเข้าใจความหมาย ของคำนามธรรมได้ถูกต้อง สามารถนำความหมายของคำนามธรรมนั้นไปใช้ในการเรียนรู้ต่อไป การทำวิจัยครั้งนี้ได้ทำสื่อบทเรียนนิทานภาพ 3 เล่มต่อคำนามธรรม 1 คำ เพื่อให้นักเรียนได้อ่านและ เข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้มากขึ้น นอกจากวิธีการสอนและสื่อการสอนแล้ว ความพึงพอใจต่อการเรียนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน เพราะในการเรียนรู้ หากนักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจ มีความสุข นักเรียนย่อมอยากที่จะเรียนรู้ มีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นและมีกำลังใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ต่างๆ และ คาดว่าการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพจะสามารถพัฒนา ความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้เป็นแนวทาง แก่ครู ผู้ปกครองและผู้ที่ต้องการช่วยเหลือนักเรียน ได้นำวิธีการดังกล่าวไปใช้ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อเสริมสร้างวิธีสอนความเข้าใจค่านามธรรมแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ และเป็นแนวทางในการสร้างผลงานลักษณะนี้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล ตรวจวัดโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล ตรวจวัดโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน

การสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

การสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพเป็นวิธีการสอนที่ได้ปรับปรุงขึ้นจากการสอนด้วยวิธีอุปนัยและการสอนด้วยวิธีนิรนัยของทิสนา แคมมณี (2548: 340 – 342) มีแนวการสอนรวม 7 ขั้น ประกอบด้วยการสอน 2 ช่วง คือช่วงอุปนัยใช้ในการสอนเนื้อหาประกอบสื่อบทเรียนนิทานภาพ ส่วนช่วงนิรนัยเป็นช่วงตรวจสอบความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้น

ช่วงอุปนัย เป็นกิจกรรมการสอนจากตัวอย่างย่อยๆ ไปสู่ข้อสรุป เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์การเรียนรู้เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 สงสัย

ในขั้นนี้ครูตั้งคำถามกับนักเรียนให้นักเรียนสงสัยและต้องการค้นหาความหมายของคำนามธรรมอันเป็นจุดประสงค์ของบทเรียน

ขั้นที่ 2 ค้นหา

ครูให้นักเรียนหาความหมายจากสื่อบทเรียนนิทานภาพ และจากแหล่งความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์

นักเรียนวิเคราะห์ความหมายของคำนามธรรมที่หามาได้

ขั้นที่ 4 สรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของคำนามธรรมอันเป็นจุดประสงค์ของบทเรียน ช่วงนิรนัย เป็นกิจกรรมที่ใช้บททวนและตรวจสอบว่านักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับคำนามธรรมที่ได้เรียนรู้ไป ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 3 ขั้นคือ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ

ครูให้นักเรียนบอกความหมายของคำนามธรรมอันเป็นจุดประสงค์ของบทเรียน

ขั้นที่ 6 เหตุผล/ตัวอย่าง

ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างเกี่ยวกับคำนามธรรมอันเป็นจุดประสงค์ของบทเรียน

ขั้นที่ 7 ยืนยัน

ครูและนักเรียนยืนยันว่าสิ่งที่นักเรียนยกตัวอย่างมาถูกต้อง

ในการดำเนินการสอน 7 ขั้นนี้ ใช้สื่อบทเรียนนิทานภาพประกอบในการสอนขั้นที่ 2 ซึ่งสื่อบทเรียนนิทานภาพดังกล่าวเป็นหนังสือภาพประกอบการบรรยายเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความหมายของคำนามธรรมที่คัดเลือกมา โดยมีโครงสร้างบทเรียนคือ ชื่อเรื่อง การแนะนำคำศัพท์ในเรื่อง เนื้อเรื่องประกอบภาพและคำถามท้ายบท การสอนคำนามธรรม 1 คำ จะใช้นิทาน 3 เล่ม

ประกอบการสอนเล่มละ 1 ชั่วโมง รวมบทเรียน 21 เล่ม ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 21 ครั้ง

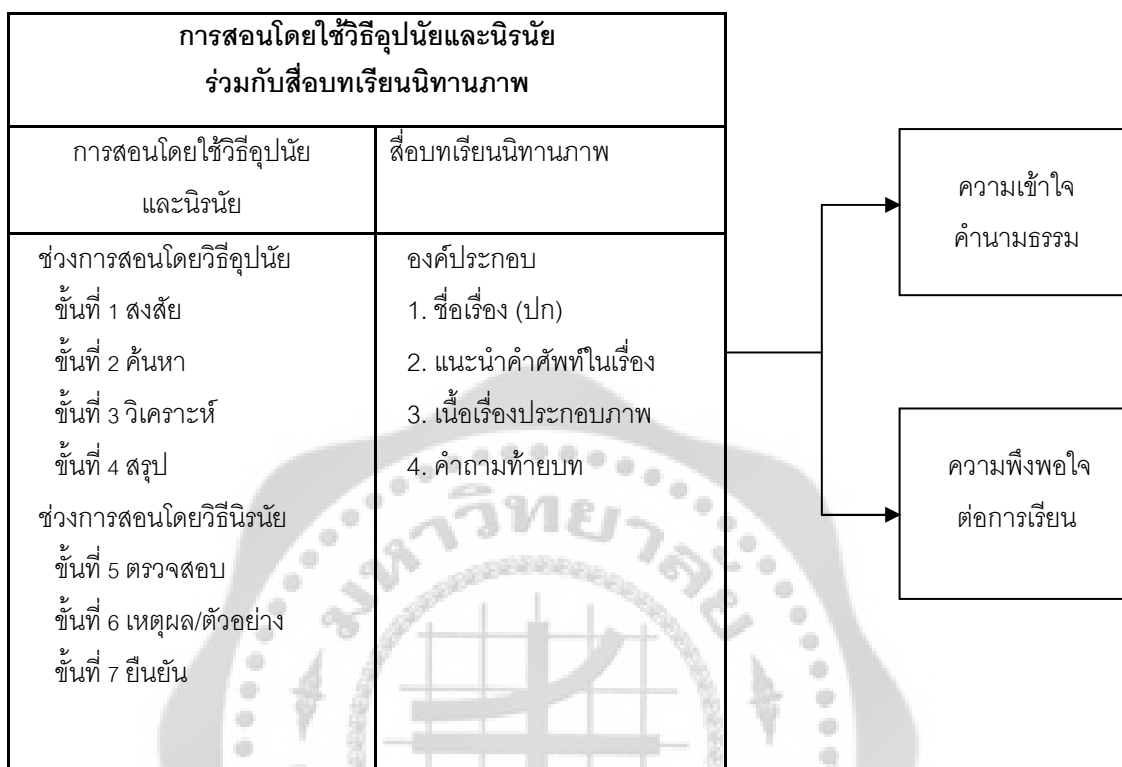
ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเข้าใจค่านามธรรม และ ความพึงพอใจต่อการเรียน

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. **ความเข้าใจค่านามธรรม** หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการรับรู้และจำความหมายของค่านามธรรมที่เป็นจุดประสงค์ในสื่อบทเรียนนิทานภาพแต่ละเล่ม และเมื่อพบค่านามธรรมที่เหมือนกันในสถานการณ์อื่น นักเรียนสามารถบอกได้ถูกต้อง วัดได้จากคะแนนในการทำแบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรมที่สร้างขึ้น โดยแบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรมเป็นแบบทดสอบปรนัย มี 3 ตัวเลือก รวมทั้งหมด 21 ข้อ

2. **ความพึงพอใจต่อการเรียน** หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่รู้สึกชอบหรือพอใจต่อการเรียนและเต็มใจต่อการเรียนค่านามธรรมด้วยวิธีอุปนัยและนิรนัยประกอบสื่อบทเรียนนิทานภาพ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากความสนใจ อารมณ์ และแรงจูงใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในเรื่องวิธีการสอนค่านามธรรมด้วยวิธีอุปนัยและนิรนัย บทบาทของครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนสื่อบทเรียนนิทานภาพ และคำถามท้ายบท วัดได้จากคะแนนการตอบแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนค่านามธรรมจากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพที่สร้างขึ้น โดยแบบประเมินจะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งออกเป็น 3 ระดับ รวมทั้งหมด 10 ข้อ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับดี
2. ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพสูงขึ้น
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความเข้าใจค่านิยมธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.2 ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.3 สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.4 อุบัติการณ์ของความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.5 พัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.6 อิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัย
 - 2.1 ความหมายของการสอน
 - 2.2 ความสำคัญของการสอน
 - 2.3 ความหมายและองค์ประกอบของวิธีสอน
 - 2.4 การสอนโดยใช้วิธีอุปนัย
 - 2.4.1 ความหมาย
 - 2.4.2 วัตถุประสงค์
 - 2.4.3 องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน
 - 2.4.4 ขั้นตอนสำคัญของการสอน
 - 2.4.5 เทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆ
 - 2.4.6 ข้อดีและข้อจำกัด
 - 2.5 การสอนโดยใช้วิธีนิรนัย
 - 2.5.1 ความหมาย
 - 2.5.2 วัตถุประสงค์
 - 2.5.3 องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน
 - 2.5.4 ขั้นตอนสำคัญของการสอน

- 2.5.5 เทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆ
- 2.5.6 ข้อดีและข้อจำกัด
- 2.6 งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัย
- 3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับนิทานภาพ
 - 3.1 ความหมายของนิทานภาพ
 - 3.2 ประเภทของหนังสือเด็ก
 - 3.3 ลักษณะแห่งวัยกับการอ่านที่เด็กสนใจ
 - 3.4 ลักษณะหนังสือสำหรับเด็กอายุ 8 – 11 ปี
 - 3.5 การเขียนหนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 – 3
 - 3.6 หลักการทำหนังสือเด็ก
 - 3.7 ภาพประกอบกับการเรียนรู้
 - 3.8 งานวิจัยเกี่ยวกับนิทานภาพ
- 4. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 4.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 4.3 ความต้องการพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ
 - 4.4 วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน
 - 4.5 งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1. เอกสารเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนี้ กล่าวถึงใน 2 ลักษณะคือ ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยินและความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1.1.1 ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยิน

ประจวบจิต โพธิสาร (2526: 79) ได้ให้ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า อาการที่หูของคนมีการรับฟังหรือได้ยินไม่เป็นปกติ ซึ่งสามารถระบุได้ด้วยการใช้เครื่องมือทดสอบการได้ยิน (Audiometer)

รินเทลแมนน์ (Rintelmann. 1991: 535-536) ได้กล่าวถึง ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า ความบกพร่องทางการได้ยินหรือการสูญเสียทางการได้ยินเป็นคำที่ใช้เรียกการเปลี่ยนแปลงในทางลบของกลไกทางการได้ยินที่ผิดปกติไปจากค่ามาตรฐาน

ศูนย์ข้อมูลสำหรับเด็กและเยาวชนผู้มีความบกพร่องแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (Definition of Deaf and Hard of Hearing. 2001: Online) ได้ให้ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยินว่า เป็นการสูญเสียการได้ยิน ไม่ว่าจะเป็นอย่างถาวรหรือชั่วคราวซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก ส่วนใหญ่นั้น หมายถึงความบกพร่องทางการได้ยินอย่างรุนแรงซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ทักษะทางภาษาที่ผ่านทางการได้ยินแม้จะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม

องค์การอนามัยโลก หรือ WHO (WHO. 2006: Online) ได้ให้ความหมายของความบกพร่องทางการได้ยิน (Hearing Impairment) ว่าเป็นศัพท์ที่ใช้เรียกภาวะการสูญเสียการได้ยินในหูข้างใดข้างหนึ่ง หรือทั้งสองข้างซึ่งมีระดับความบกพร่องที่แตกต่างกันออกไปตั้งแต่ระดับหูตึงน้อย ไปจนถึงระดับหูหนวก

สมาคมเพื่อครอบครัวของเด็กที่มีความผิดปกติทางการสื่อความหมาย แห่งรัฐออนตาริโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา (Ontario Association For Families Of Children With Communication Disorders. 2006: online) นิยามความหมายของความบกพร่องทางการได้ยิน คือการสูญเสียความสามารถในการได้ยินเสียงบางส่วนหรือทั้งหมด ความบกพร่องในการฟังเสียงหรือแยกแยะความแตกต่างของเสียงต่างๆ ซึ่งความบกพร่องนี้จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางภาษาและการพูด

1.1.2 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (2529: 3) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า หมายถึงเด็กที่มีสภาพการได้ยินจากการวัดการได้ยินด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 รอบต่อวินาที แล้วได้ค่าเฉลี่ยการได้ยินในหูข้างที่ต่ำกว่าตั้งแต่ 25 เดซิเบล ขึ้นไป และได้กล่าวถึงประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทางการแพทย์ไว้ใน คู่มือจัดการเรียนร่วมว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึงเด็กที่บกพร่องหรือสูญเสียการได้ยิน เป็นเหตุให้การรับฟังเสียงต่างๆไม่ชัดเจน

ผดุง อารยะวิญญู (2538: 21) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินซึ่งอาจจะเป็นเด็กหูตึงหรือหูหนวกก็ได้

เด็กหูหนวก หมายถึงเด็กที่สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ต่ำกว่า เด็กไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟัง อาจเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิดหรือเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลังก็ตาม

เด็กหูตึง หมายถึงเด็กที่สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล ในหูข้างดีกว่าวัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินเล็กน้อยไปจนถึงการได้ยินขั้นรุนแรง

ศรียา นิยมธรรม (2541: 25) ได้กล่าวถึงความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า คนที่จัดว่ามีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ปกติจะพิจารณาจากลักษณะ 2 อย่าง อย่างแรกคือความรุนแรงของการสูญเสียการได้ยิน อีกอย่างคือพิจารณาจากช่วงเวลาการเกิด การสูญเสียการได้ยิน ในด้านการศึกษาและสังคม คนหูหนวก หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิด หรือในช่วงที่กำลังมีพัฒนาการทางภาษาจนไม่อาจเรียนรู้ ไม่เข้าใจ ไม่สามารถแสดงออกทางภาษาได้ตามปกติ คนที่สูญเสียการได้ยินในระดับที่น้อยลงมาก็จัดเป็นพวกหูตึง คือมีการได้ยินไม่มากพอ จึงไม่อาจพัฒนาทักษะทางภาษาได้ในวัยสำคัญที่กำลังอยู่ในช่วงการเรียนรู้ภาษา

จากเว็บไซต์ของสมาคมการได้ยินแห่งแคนาดา (The Canadian hearing society. 2008: Online) ได้กล่าวถึงการเรียกบุคคลผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า คนหูหนวก (Deaf) หรือผู้มีความยากลำบากในการฟัง (Hard of hearing) นั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะภาษาที่บุคคลนั้นๆ ฟังพอใจใช้สื่อสาร มากกว่าระดับการสูญเสียการได้ยิน ถ้าเรียกบุคคลนั้นว่าเป็น คนหูหนวก เขาจะใช้ภาษามือในการสื่อสาร แสดงว่าบุคคลนั้นมีระดับการสูญเสียการได้ยินในขั้นรุนแรง ส่วนผู้มีความยากลำบากในการฟัง คือ ผู้ที่ใช้ภาษาพูดในการสื่อสาร เขาจะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่ใช้ก็ได้ เราสามารถใช้คำว่า ผู้สูญเสียการได้ยิน (Person with hearing loss) ได้เช่นกัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นคำที่ใช้เรียกโดยรวมของภาวะการสูญเสียการได้ยินซึ่งมีระดับตั้งแต่น้อยจนถึงรุนแรง หากการสูญเสียอยู่ในช่วง 26 – 89 เดซิเบล เรียกว่า หูตึง และตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไปเรียกว่า หูหนวก และเรียกบุคคลที่มีภาวะการสูญเสียการได้ยินว่า ผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน อันหมายถึง บุคคลที่ได้ยินเสียงที่ 26 เดซิเบลขึ้นไปจากการตรวจวัดการได้ยิน ด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ที่ 500, 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ดีกว่า ความบกพร่องทางการได้ยินนี้ส่งผลต่อการรับรู้ทักษะทางภาษาที่ผ่านทางการได้ยิน และทำให้บุคคลผู้นั้นไม่สามารถแสดงออกทางภาษาได้ตามปกติ แต่คำที่ใช้เรียกผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นอาจมีได้หลายคำ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เป็นต้นว่า การเรียกตามระดับการสูญเสียการได้ยิน เช่น คนหูหนวก คนหูตึง หรืออาจเรียกตามลักษณะการสื่อสารที่บุคคลนั้นๆ ใช้ หรือเรียกตามที่บุคคลนั้นๆ ฟังพอใจก็ได้

1.2 ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน

การแบ่งประเภทของความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะของความบกพร่องว่าเป็นประเภทใด และยังสามารถได้ชัดเจนว่าความบกพร่องอยู่ส่วนใดของหู อีกลักษณะหนึ่งคือลักษณะที่บอกปริมาณหรืออัตราของความบกพร่องว่ามีความบกพร่องมากน้อยเพียงใด โดยคิดอัตราความบกพร่องเป็นหน่วยเดซิเบล (Degree of Hearing Impairment) การที่จะระบุให้รู้ว่าคุณใดมีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ควรที่จะต้องกล่าวถึงสองลักษณะควบคู่กันไป

ศรียา นิยมธรรม (2544: 47 – 52) ได้จำแนกประเภทของความบกพร่องทางการได้ยินจากตำแหน่งที่เกิดความผิดปกติ จำแนกได้ 5 ประเภทคือ

1. การนำเสียงเสีย (Conductive Hearing loss)

เป็นการสูญเสียการได้ยินที่เกิดขึ้นที่ส่วนนำเสียงได้แก่หูชั้นนอกและหูชั้นกลางทำงานผิดปกติ

2. ประสาทหูเสีย (Sensorineural Hearing loss)

เป็นความผิดปกติที่หูชั้นในหรือประสาทหู

3. ผสม (Mix)

เป็นลักษณะการสูญเสียการได้ยินทั้งแบบส่วนนำเสียง และประสาทหูเสียร่วมกัน

4. การแปลเสียงเสีย (Central hearing loss)

เป็นการสูญเสียการได้ยินที่เกิดจากสมองส่วนทำหน้าที่รับและแปลความหมายของเสียงเสีย ซึ่งอาจเกิดจากเนื้องอกในสมอง สมองอักเสบ เส้นเลือดในสมองแตก

5. จิตใจผิดปกติ (Functional or Psychological hearing loss)

เป็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นจากจิตใจหรืออารมณ์ ทำให้ไม่มีการตอบสนองต่อเสียงแสดงอาการเหมือนคนหูหนวก แต่กลไกการได้ยินทุกอย่างปกติ ต้องให้จิตแพทย์หรือนักจิตวิทยา รักษา

ส่วนประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. 2529: 3) ได้กล่าวถึงประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินทางการแพทย์ไว้ใน คู่มือจัดการเรียนร่วม ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มี 2 ประเภท คือ

1. เด็กหูตึง หมายถึงผู้สูญเสียการได้ยินจนไม่สามารถเข้าใจคำพูดและการสนทนาซึ่งจำแนกตามเกณฑ์การพิจารณาอัตราความพิการของหูของสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ยการได้ยินที่ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ดีกว่า มี 4 ระดับ คือ

1.1 หูตึงระดับที่ 1 หูตึงน้อย (Mild Hearing Loss) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 - 40 เดซิเบล สามารถได้ยินเสียงกระซิบและเสียงจากที่ไกล

1.2 หูตึงระดับที่ 2 หูตึงระดับปานกลาง (Moderate Hearing Loss) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 41 - 55 เดซิเบล มีปัญหาในการรับเสียงพูดในระยะ 3 - 5 ฟุต มีปัญหาในการพูด เช่น พูดไม่ชัด พูดเสียงดัง หรือเบากว่าปกติ ต้องใช้เครื่องช่วยฟัง และได้รับการฝึกจากนักแก้ไขการพูด

1.3 หูตึงระดับที่ 3 หูตึงมาก (Moderate to Severe Hearing Loss) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 56 - 70 เดซิเบล (มีปัญหาในการได้ยิน และใช้คำพูดในชีวิตประจำวัน เพราะต้องใช้เสียงดังมากจึงจะได้ยิน ต้องใช้เครื่องช่วยฟังและรับบริการแก้ไขการพูด

1.4 หูตึงระดับที่ 4 หูตึงรุนแรง (Severe Hearing Loss) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 71 - 90 เดซิเบล ไม่ได้ยินเสียงพูดตามปกติแม้จะใช้เครื่องช่วยฟังแล้วก็ตาม มีปัญหาในการพูด เช่น พูดไม่ชัด พูดไม่ได้ ไม่เข้าใจภาษา มีพัฒนาการทางภาษาพูดและเขียนแตกต่างจากเด็กปกติ บางคนต้องใช้ภาษามือและท่าทางในการสื่อความหมาย

2. เด็กหูหนวก หมายถึงผู้ที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจหรือใช้ภาษาพูดได้ หากไม่ได้รับการฝึกฝนพิเศษ และถ้าวัดระดับการได้ยินที่ 500, 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ จะได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป

นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทยก็ยังได้กล่าวถึงความหมายทางการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้าง สามารถได้ยินเสียงได้ในระดับหนึ่ง ไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม

2. เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินมาก ตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป ไม่ได้ยินเสียงพูด อาจรับรู้เสียงบางเสียงจากการสั่นสะเทือน ถ้าสูญเสียการได้ยินระดับนี้มาตั้งแต่กำเนิดจะพูดไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับการสอนพิเศษ ส่วนมากใช้ภาษามือในการติดต่อสื่อความหมายระหว่างกัน

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า ประเภทของความบกพร่องทางการได้ยินสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ ประเภทนำเสียงเสีย (Conductive Hearing loss) ประเภทประสาทหูเสีย (Sensorineural Hearing loss) ประเภทผสม (Mix) ประเภทการแปลเสียงเสีย (Central hearing loss) และประเภทจิตใจผิดปกติ (Functional or Psychological hearing loss) ซึ่งความผิดปกตินี้หากเกิดกับบุคคลใดก็จะทำให้เกิดการสูญเสียการได้ยินในระดับที่ต่างกันออกไป และสามารถแบ่งประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินตามระดับการได้ยินที่หลงเหลืออยู่ได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ เด็กหูตึงมีระดับการสูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 26-90 เดซิเบล ที่มีการแบ่งย่อยได้ตั้งแต่

เด็กหูตึงน้อย จนถึงเด็กหูตึงรุนแรง และอีกประเภทหนึ่งคือเด็กหูหนวก ที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 91 เดซิเบลขึ้นไป

1.3 สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยิน

การสูญเสียสมรรถภาพของการได้ยินเสียงนั้น เกิดจากเหตุใดก็ตามที่ทำให้การเดินทางของคลื่นเสียงสู่หูชั้นในที่มีตัวเซลล์ประสาทถูกรบกวน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในบริเวณหูชั้นนอก หูชั้นกลาง หรือเกิดจากการผิดปกติในระบบประสาท ตั้งแต่เซลล์ประสาทในหูจนถึงเส้นประสาทที่นำสัญญาณสู่สมอง ซึ่งอาจมีสาเหตุแตกต่างกันออกไป พวงแก้ว กิจธรรม (2535: 27-28) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการสูญเสียการได้ยิน ดังนี้

1. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทส่วนนำเสียงเสียได้แก่

1.1 ความผิดปกติแต่กำเนิดเนื่องจากกรรมพันธุ์ ความผิดปกติขณะตั้งครรภ์ หรือการบาดเจ็บขณะคลอด เช่น ไม่มีรูหู ไม่มีกระดูกหู และกระดูกสามชิ้นหลุดออกจากกัน เป็นต้น

1.2 การติดเชื้อ เช่น รูหูอักเสบ เยื่อแก้วหูอักเสบ และโรคหูน้ำหนวก เป็นต้น

1.3 การบาดเจ็บ เนื่องจากการกระทบกระแทกหรือการถูกของมีคม เช่น เยื่อแก้วหูทะลุ รูหูฉีกขาด เป็นต้น

1.4 สิ่งแปลกปลอมอุดตันรูหู เช่น เมล็ดผลไม้ ของเล่น ก้อนกรวดและแมลง เป็นต้น

1.5 เนื้องอกต่างๆ เช่น ตึงเนื้อ เยื่อ (polyp) และถุงน้ำ (Cyst) เป็นต้น

1.6 สาเหตุอื่นๆ เช่น ขี้หูอุดตัน กระดูกพอนแข็งตัวในหูชั้นกลาง (Otosclerosis) และท่อยูสเทเชียนทำงานผิดปกติ เป็นต้น

2. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทประสาทหูเสีย ได้แก่

2.1 ความผิดปกติแต่กำเนิด เนื่องจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ ภาวะผิดปกติขณะตั้งครรภ์ของมารดา เช่น ตกเลือด หัดเยอรมัน ซิฟิลิส ครรภ์เป็นพิษ ได้รับยาหรือสารที่เป็นพิษต่อหู ได้รับบาดเจ็บบริเวณท้อง ทารกในครรภ์ขาดอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโต และมีความผิดปกติทางจิตใจหรืออารมณ์อย่างรุนแรง เป็นต้น รวมทั้งผิดปกติขณะคลอด เช่น คลอดก่อนกำหนด เจ็บท้องนานผิดปกติ เด็กได้รับบาดเจ็บบริเวณหู ตับคอ หรือศีรษะ และเด็กขาดออกซิเจนจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง เป็นต้น

2.2 การติดเชื้อ เช่น ไข้หวัดใหญ่ คางทูม ซิฟิลิส ูสวัดที่หู หูชั้นในอักเสบ และเยื่อหุ้มสมองหรือสมองอักเสบ เป็นต้น

2.3 การได้รับยาหรือสารที่เป็นพิษต่อหู เช่น ยาปฏิชีวนะ (antibiotic) บางชนิด ยาขับปัสสาวะ ยาแก้ปวดบางชนิด (salicylates) ยาควินิน สารตะกั่ว สารปรอท แอลกอฮอล์ และยาสูบ เป็นต้น

2.4 การได้ยินเสียงดังมากๆ เช่น เสียงเครื่องจักร เสียงยานพาหนะ เสียงดนตรี เสียงประทัด เสียงปืน และเสียงจากการก่อสร้าง เป็นต้น

2.5 การเสื่อมสมรรถภาพการได้ยินตามอายุเนื่องจากกระบวนการชราภาพ

2.6 การบาดเจ็บบริเวณหู ตับคอค หรือศีรษะ

2.7 เนื่องจากต่างๆ เช่น เนื่องจากที่ประสาทหู เป็นต้น

2.8 สาเหตุอื่นๆ คืออาการผิดปกติของโรคบางชนิด เช่น ไข้สูง ภาวะผิดปกติของหลอดเลือด เบาหวาน และโรคมีเนียร์ (Meniere) เป็นต้น

3. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทผสม ได้แก่ สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทส่วนนำเสียงเสียผสมกับประเภทประสาทหูเสียดังกล่าวแล้ว เช่น หูชั้นกลางอักเสบผสม การเสื่อมสมรรถภาพการได้ยินตามอายุ

4. สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทสมองส่วนกลางเสีย ได้แก่

4.1 ความผิดปกติในสมองส่วนกลางแต่กำเนิดเนื่องจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ และภาวะผิดปกติขณะตั้งครรภ์

4.2 การติดเชื้อ เช่น สมองอักเสบจากเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรีย เป็นต้น

4.3 การบาดเจ็บบริเวณศีรษะ ที่ทำให้สมองส่วนกลางเสียหาย

4.4 เนื่องจาก ได้แก่ เนื้องอกหรือมะเร็งที่สมองส่วนกลาง

4.5 สาเหตุอื่นๆ เช่น ภาวะผิดปกติของหลอดเลือดแดงที่ไปเลี้ยงสมองส่วนกลาง เป็นต้น

องค์การอนามัยโลก (WHO. 2006: Online) ได้กล่าวถึงสาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยินไว้ดังนี้

1. เกิดจากกรรมพันธุ์ การมีบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวคนใดมีภาวะหูพิการตั้งแต่กำเนิด ทำให้เด็กที่เกิดมามีโอกาสเสี่ยงมีความบกพร่องทางการได้ยินมาก

2. เกิดระหว่างการคลอดซึ่งมีหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น

2.1 การคลอดก่อนกำหนด

2.2 มารดาเจ็บท้องคลอดนานผิดปกติทำให้ทารกขาดอากาศหายใจ

2.3 การติดเชื้อหัดเยอรมัน หรือติดเชื้อต่างๆขณะตั้งครรภ์

2.4 การที่มารดาได้รับยา ซึ่งมีประมาณ 130 ชนิด เช่นยาปฏิชีวนะ เพราะมีผลต่อประสาทหูชั้นในของทารก

2.5 โรคติดเชื้อ จะมีผลต่อเส้นประสาทการรับฟังในทารกแรกเกิด

3. เป็นโรคต่างๆ เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ หัด คางทูม
4. ได้รับยาที่เป็นอันตรายต่อหูในทุกช่วงอายุ รวมถึงยาปฏิชีวนะและยาต่อต้านมาลาเรีย
5. ถูกกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงบริเวณหู
6. มีไข้หรือสิ่งแปลกปลอมอุดตันทูม
7. อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อหู เช่น การอยู่ในที่มีเสียงดังมากๆ ฟังเพลงเสียงดัง หรือได้ยินเสียงดังมากๆ เช่น เสียงระเบิด
8. การรับฟังเสื่อมตามวัย

ดังที่ได้กล่าวมานี้สรุปได้ว่า สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเกิดได้ ใน 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดความบกพร่องทางการได้ยินก่อนคลอด สาเหตุทำให้เกิดความบกพร่องทางการได้ยินขณะคลอด และสาเหตุที่ทำให้เกิดความบกพร่องทางการได้ยินภายหลังคลอด

1.4 อุบัติการณ์ของความบกพร่องทางการได้ยิน

ในประเทศไทย ศูนย์โรคประสาทหูฯ รายงานปัญหา หูหนวก หูตึง ในประชากรไทย เมื่อเดือนมกราคม 2533 พบว่ามีคนที่สูญเสียการได้ยิน ระดับปานกลางถึงมากจำนวน 13.6 คนต่อประชากร 1,000 คน และการสูญเสียการได้ยินนี้พบมากขึ้นตามวัย (ไทยนครินทร์) ทั้งนี้ พบว่าอุบัติการณ์ในทารกแรกเกิดไทยคือ 1.6 ใน 1,000 และอุบัติการณ์สูงขึ้นเป็น 2-4 ใน 1,000 ของเด็กวัยเรียน พบว่ากว่าร้อยละ 90 เป็นชนิดประสาทหูพิการ (sensorineural deafness) (ศูนย์โรคประสาทหูฯ. อ้างใน; ความชุกของการกลายพันธุ์ของยีน Connexin (Cx) 26 และบทบาทของ Cx30 ในผู้ป่วยประสาทหูพิการแต่กำเนิด. 2003: online)

จากสถิติขององค์การอนามัยโลก(WHO.2006: online) เมื่อปี 2005 มีประชากรที่บกพร่องทางการได้ยินในหูทั้งสองข้างระดับการสูญเสียการได้ยินระดับปานกลางถึงหูหนวกประมาณ 278 ล้านคน ซึ่ง 80% อยู่ในประเทศที่มีรายได้ต่ำถึงปานกลาง ซึ่งประชากรกลุ่มนี้มีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นตามสถิติประชากรโลกและความก้าวหน้าทางการแพทย์ อย่างไรก็ตาม 50% ของผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องตั้งแต่วัยแรก เช่น การตรวจวิเคราะห์ และการจัดการที่ดี โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา มีเพียง 1 ใน 40 ของผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินที่จะได้รับประโยชน์จากเครื่องช่วยฟัง

1.5 พัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

พัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและเด็กปกติ ในระยะแรกๆ จะมีความคล้ายคลึงกันในการร้องไห้ เพื่อสื่อถึงความต้องการให้ผู้ใหญ่ได้รับรู้ ต่อมาจะมีการเล่นเสียงกับตนเองตลอดเวลา เมื่อมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเด็กปกติก็จะเริ่มอ้อแอ้ (Babbling) ตอบโต้กับพ่อแม่มากขึ้น ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เริ่มที่จะหยุดชะงักการเล่นเสียง เนื่องจากไม่ได้ยินเสียงสะท้อนกลับ เพียงแต่รับรู้ได้จากการเห็นคนทำปากขยับขึ้นลงแต่ก็ไม่ได้ยินเสียง ดังนั้นเด็กเหล่านี้จึงหยุดการเปล่งเสียงเริ่มใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ ภาษาของเด็กจึงไม่สามารถพัฒนาไปให้เทียบเท่ากับเด็กปกติได้ เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้ไม่มีโอกาสฝึกฝนการใช้อวัยวะในการเปล่งเสียง พัฒนาการทางการพูดจึงลดลงไปจนถึงขั้นพูดไม่ได้ ทั้งในความเป็นจริงแล้ว อวัยวะในการพูดเป็นปกติ

ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม (2547) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กปกติและเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินดังนี้

2 ปีแรก	
เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
1. จะมีการเล่นเสียงในช่วงปีแรก และการเล่นเสียงนี้จะดำเนินไปเรื่อยๆ ถ้าพ่อแม่ช่วยกระตุ้นและให้รางวัลก็ยิ่งมีการเล่นเสียงมาก	1. เริ่มมีการเล่นเสียงระยะเดียวกับเด็กปกติ แต่จะลดน้อยลงและจะหยุดเมื่ออายุประมาณ 4 – 6 เดือน ขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินและการกระตุ้นของพ่อแม่ หากได้รับรางวัลการเล่นเสียงก็อาจยังดำเนินต่อไปได้โดยเฉพาะพวกที่สูญเสียการได้ยินเนื่องจากการนำเสียงผ่านทางกระดูก (Bone Conduction loss) จะมีการเล่นเสียงมากขึ้นเพราะได้ยินเสียงตนเอง
2. ประมาณ 6 เดือนขึ้นไป จะมีการเล่นเสียง และสามารถทำเสียงต่างๆ ได้เกือบหมด เสียงใดที่ไม่มีใช้ในภาษาพูดของตนก็จะค่อยๆ หายไปเนื่องจากการได้รางวัลเฉพาะเสียงที่มีความหมาย	2. มีการเล่นเสียงบ้าง หรือแทบไม่มีการเลียนเสียงเลย การเลียนเสียงเป็นเรื่องยาก เด็กใช้วิธีเรียกร้องความสนใจจากผู้ใหญ่โดยการร้องไห้เป็นส่วนใหญ่

2 ปีแรก

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. สามารถพูดคำแรกได้เมื่ออายุประมาณ 1 ขวบ โดยมีพัฒนาการจากการเล่นเสียงและการให้รางวัล	3. ยังไม่สามารถพูดคำที่มีความหมายได้ ในกรณีที่หูหนวกมาแต่กำเนิด ถ้าเป็นกลุ่มหูตึงก็จะมีพัฒนาการที่ล่าช้าไป
4. การแสดงออกทางภาษา เด็กจะสามารถรู้จักคำต่างๆได้ประมาณ 50 – 250 คำ ในระยะ 2 ขวบ การใช้ไวยากรณ์ยังคงผิดๆ ถูกๆ และยังใช้ภาษาพูดอย่างสั้นๆ (Telegraphic speech) การเรียนรู้การใช้ท่าทางประกอบคำพูดยังคงมีอยู่บ้างเช่นกัน	4. การติดต่อกับผู้อื่นมักใช้ท่าทางเป็นส่วนใหญ่ ในด้านการหัดพูด เด็กพอจะทำ รูปปากของคำที่ต้องการพูด แต่อาจไม่มีเสียงออกมา แต่ยังรู้จัก คำศัพท์น้อยมาก หรือแทบไม่มีเลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความบกพร่องของการได้ยินและการรับรู้ภาษาของเด็ก

อายุ 2 – 4 ปี

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
1. สามารถใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ได้ถูกต้อง	1. เด็กหูหนวกเริ่มเข้าใจภาษาได้โดยการอ่านริมฝีปากและสีหน้าท่าทางแทบจะไม่มี การแสดงออกทางภาษาพูดเลย หรือหากมี เพราะได้รับการฝึกฝนก็น้อยมาก ส่วนเด็กหูตึง อาจพูดได้บ้างเล็กน้อย ถ้ามีเครื่องช่วยการได้ยิน และได้รับการฝึกหัด
2. ในการติดต่อกับผู้อื่นมักใช้ภาษาพูดเป็นส่วนใหญ่	2. เด็กจะใช้ภาษาพูดในการติดต่อกับผู้อื่นหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับการฝึกฝนที่เคยได้รับ
3. คำศัพท์ด้านการแสดงออกทางภาษามีประมาณ 2,000 คำ เมื่ออายุราว 4 ปี จะเรียนรู้หน้าที่ของคำ การจัดหมวดหมู่ของคำ รู้จักใช้คำในตำแหน่งต่างๆ เช่น นามคุณศัพท์ ฯลฯ ทั้งในประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม สามารถเอาคำที่รู้จักใหม่ ผูกประโยคได้เองโดยทันที	3. เด็กที่หูหนวกก่อนถึงวัยนี้จะมีคำศัพท์ด้านการแสดงออกทางภาษาประมาณ 5 – 25 คำ ส่วนเด็กหูตึงจะมีคำศัพท์ด้านนี้ประมาณ 100 – 500 คำ เด็กหูหนวกยังไม่สามารถใช้คำที่รู้จักได้อย่างถูกต้องหลักไวยากรณ์ คำที่รู้จักส่วนใหญ่มักเป็นคำนามง่ายๆ และจะรู้จักคำนั้นในสถานการณ์ที่ถูกสอน ไม่สามารถนำคำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ แม้เมื่อโตจนถึงอายุ 8 ปี

อายุ 2 – 4 ปี

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
4. มักจะชอบ และเพลิดเพลินสนุกสนานไปกับคำพ้อง บทกลอน จังหวะของคำในบทกลอน บทดอกสร้อย ชอบฟังนิทาน ชอบเรื่องเพ้อฝัน และเรื่องมหัศจรรย์ ชอบจังหวะสูงต่ำของเสียงหรือท่วงทำนอง แม้จะไม่เข้าใจเนื้อความ สามารถจดจำบทโคลงกลอน หรือบทดอกสร้อยที่อ่านได้ และสามารถพูดซ้ำบทกลอนหรือถ้อยคำดังกล่าวได้ การเรียนรู้เหล่านี้เป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้สีกตัว ได้รู้จักคำต่างๆจากที่พบในบทกลอนและสามารถเข้าใจไปด้วย	4. ไม่มีโอกาสเช่นนี้ ในกรณีของเด็กหูหนวกหรือหูตึง นอกจากกลุ่มหูตึงเล็กน้อยและได้ใส่เครื่องช่วยฟังและรับการฝึกฝนแล้ว แต่ไม่ได้เพลิดเพลินกับถ้อยคำเท่าเด็กปกติ อาจสนใจลีลา จังหวะของทำนองการพูด การอ่านมากกว่า

อายุ 4 – 6 ปี

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
1. อายุประมาณ 5 ปี เด็กมักมีพัฒนาการทางภาษาได้เกือบสมบูรณ์ ยกเว้นการใช้ประโยคซับซ้อน โดยมีปัญหาทางไวยากรณ์บ้าง เกี่ยวกับข้อยกเว้นต่างๆในหลักการใช้ไวยากรณ์	1. ยังไม่สามารถพูดเป็นประโยคที่ถูกต้องได้
2. ด้านการเปล่งเสียง เด็กปกติสามารถออกเสียงได้ชัดเจนหมดเกือบทุกเสียง	2. กลุ่มที่หูหนวกมาตั้งแต่กำเนิดหรือก่อนวัยนี้ จะมี การเปล่งเสียงเพี้ยนไป ถ้าหากได้รับการฝึกหัดให้พูด แต่ถ้าไม่ได้ฝึกก็จะพูดไม่เป็นคำเลย

อายุ 4 – 6 ปี

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. รู้จักคำราว 3,000 – 6,000 คำและสามารถนำคำมาใช้ในประโยคแบบต่างๆได้อย่างถูกต้องและจะมีคำศัพท์ในแง่ของการรับรู้ทางภาษาประมาณ 15,000 คำ	3. อายุราว 6 ปี จะรู้คำศัพท์ด้านการแสดงออกทางภาษาราว 2,000 คำ เป็นอย่างมาก และรู้คำศัพท์ด้านการรับรู้ทางภาษาราวๆ 6,000 คำ เป็นอย่างสูง สำหรับเด็กที่สูญเสียการได้ยินหลัง 3 ขวบไปแล้ว จะมีคำศัพท์ด้านการรับรู้ทางภาษาราวๆ 10,000 คำ ฉะนั้นเด็กกลุ่มนี้สามารถสอนให้พูดได้ง่ายกว่ากลุ่มหูหนวกมาแต่กำเนิด

อายุ 6 – 8 ปี

เด็กปกติ	เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
1. ประมาณ 7 ปี จะสามารถเข้าใจและมีความคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรม รู้จักสนุกกับการเล่นคำ และมีการเล่นตลกกับคำพูด	1. เรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรมเป็นเรื่องยากมาก แทบจะยังไม่เข้าใจเลย ส่วนการสนุกกับมุขตลกทางคำพูดนั้นไม่มีเลย รู้จักความหมายของคำก็เพียงที่ได้รับการบอกการสอน
2. ร้อยละของการใช้คำเมื่ออายุประมาณ 8 ปี ปรากฏดังนี้ 28% ของคำที่ใช้มักเป็น คำนาม 23% ของคำที่ใช้มักเป็น คำกริยา 14% ของคำที่ใช้มักเป็น คำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์ 11% ของคำที่ใช้มักเป็น คำสรรพนาม 7% ของคำที่ใช้มักเป็น คำบุพบท 4% ของคำที่ใช้มักเป็น คำคุณศัพท์ 1% ของคำที่ใช้มักเป็น คำวิเศษณ์ และคำเชื่อมประโยค	2. เปอร์เซนต์ของการใช้คำของเด็กวัยนี้ปรากฏดังนี้ 48% ของคำที่ใช้มักเป็น คำนาม 12% ของคำที่ใช้มักเป็น คำกริยา 2% ของคำที่ใช้มักเป็น คำนำหน้านาม 1% ของคำที่ใช้มักเป็น คำสรรพนาม

1.6 อิทธิพลต่อการพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ละออง ชูติกร; และจิตต์ไธ อินทโสฬส (2524: 31) ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีผลต่อการพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ คือ

1. ความมากน้อยของความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กแต่ละคนมีระดับความบกพร่องทางการได้ยินไม่เท่ากัน หากสูญเสียการได้ยินน้อยก็จะสามารถสอนให้มีพัฒนาการทางภาษาไปได้ดี และรวดเร็วกว่าเด็กที่สูญเสียการได้ยินมาก

2.นิสัยของเด็ก ถ้าเด็กเป็นคนสนใจและรักการพูดจะมีโอกาสพัฒนาทางภาษาได้ดี เพราะเด็กกล้าพูดกล้าแสดง ย่อมชอบพูดมากกว่าเด็กที่ขลาดอาย

3. ความสนใจของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ถ้าพ่อแม่หรือผู้ปกครองสนใจที่จะดูแลให้ลูกได้พูด ทำตามคำแนะนำของครูโดยพูดกับลูกตลอดเวลา ให้ความรัก ไม่ทอดทิ้ง ไม่เสียใจกับความพิการของลูกมากจนเกินไป และส่งเสริมการศึกษาของลูกทุกวิถีทาง ย่อมช่วยให้เด็กมีพัฒนาทางภาษาได้ดีขึ้น

4. ครู ต้องมีความอดทน มีเมตตากรุณาต่อกัน มีความรักเด็ก ช่างพูด ช่างคุย พูดกับเด็กเสมอ แม้ว่าในขั้นแรกจะรู้สึกว่าเป็นผู้พูดฝ่ายเดียว

5. การเริ่มต้นฝึกฟังฝึกพูด ถ้าเริ่มต้นเร็วเด็กจะพูดและรู้ภาษาเร็ว

6. อวัยวะในการพูด เช่น ช่องปาก ลิ้น เพดาน ลิ้นไก่ ผนังคอ บกพร่องก็ทำให้ไม่สามารถพัฒนาภาษาพูดได้

7. สติปัญญา เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง เด็กฉลาดย่อมมีความเข้าใจและรับรู้ภาษาได้ดี และเร็วกว่าเด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

ความสามารถทางภาษาของเด็กทั่วไปจะแสดงออกในลักษณะการพูด การอ่านและการเขียน ส่วนความสามารถทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะแสดงออกในลักษณะการพูด การอ่าน การเขียนและท่าทาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความบกพร่องทางการได้ยินและอายุของเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินนั้นๆ หากพิจารณาในระดับความบกพร่องทางการได้ยินจะพบได้ในเด็กหูหนวก ไม่สามารถพูดได้ แม้จะช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆก็ตาม ส่วนอีกประเภทคือเด็กหูตึงที่ใส่เครื่องช่วยฟัง ก็สามารถที่จะฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยินให้ใกล้เคียงกับเด็กปกติ

เพียเจต์ (ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม. 2547 : 91; อ้างอิงจาก Piaget. n.d.) ชี้ให้เห็นว่าเด็กหูหนวก มีแนวโน้มอย่างมากที่จะอิงอยู่กับกระบวนการทางมองเห็นต่างๆ (Visual spatial) และบางทีก็มีความยุ่งยากกับการประมวลผลหลายๆสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมๆกัน สำหรับเด็กหูหนวกธรรมดา การเข้าใจเรื่องราวและมีความคิดรวบยอดมักไม่ปรากฏชัดเจนถึงวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่นซึ่งเด็กปกติทำได้ตอนอายุราว 5-7 ปี ผลก็คือ เด็กหูหนวกในชั้นประถมจะติดอยู่ในชั้นความคิด

ก่อนเกิดปฏิบัติการ (preoperational) ในบางเรื่อง แต่การประมวลข้อมูลในขั้นปฏิบัติการคิดโดยใช้รูปธรรมเป็นอีกอย่าง

องค์การอนามัยโลก (WHO. 2006: Online) กล่าวว่า ความบกพร่องทางการได้ยินนี้เป็นความพิการในระดับรุนแรงเนื่องจากจะทำให้ผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาในการเข้าสังคม รวมทั้งกระทบถึงเรื่องการดำรงชีวิต รายได้ ครอบครัว สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มักจะส่งผลกระทบต่อสมรรถภาพได้น้อย มีพัฒนาการด้านการพูด ภาษา รวมถึงความสามารถด้านพุทธิปัญญา (cognitive skills) ล่าช้ากว่าเด็กปกติ ซึ่งส่งผลให้เรียนช้า และเรียนลำบาก

จากเว็บไซต์เอียร์ริท ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านความบกพร่องทางการได้ยิน ก่อตั้งโดยสมาคมผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินนานาชาติและสมาคมนักโสตสัมผัสวิทยาแห่งยุโรปได้กล่าวถึงวิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า (Teaching hearing-impaired children. 2008: Online) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำเป็นต้องได้รับการอธิบายถึงสิ่งต่างๆอย่างละเอียด และเป็นขั้นตอน ซึ่งรวมถึงการอธิบายถึงกิจกรรมต่างๆที่เด็กกำลังจะทำ เช่น เรา กำลังจะทำอะไร เรา กำลังจะไปไหน หรือเด็กกำลังจะไปที่ไหน สิ่งเหล่านี้ใช้เวลาอย่างมากแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษเมื่อเริ่มเรียนคำ และความคิดรวบยอดใหม่ๆ สำหรับสิ่งของที่จับต้องหรือมองเห็นได้มักไม่เป็นอุปสรรคมากนักในการเรียนรู้ แต่ในเรื่องของความคิดรวบยอด สิ่งที่เป็นนามธรรมเช่น เรื่องของเวลา ความรู้สึก และความคิด สิ่งเหล่านี้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะเข้าใจได้ยาก นอกจากนั้นยังเป็นสิ่งที่ยากที่บุคคลอื่นจะอธิบายอีกด้วย ดังนั้นเมื่อจะสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จึงควรอธิบายให้สั้น ชัดเจน บางทีอาจใช้การวาดรูป หรือใช้รูปภาพประกอบ จะทำให้เด็กเข้าใจได้มากขึ้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า มีอิทธิพลหลายประการที่มีผลต่อพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทั้งปัจจัยทางด้านความบกพร่อง ลักษณะนิสัยส่วนตัวของนักเรียนและปัจจัยทางสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตามอิทธิพลต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทำให้มีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าเด็กปกติ โดยเฉพาะทางด้านการเข้าใจความคิดรวบยอดและสิ่งที่เป็นนามธรรม เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะใช้กระบวนการมองเป็นหลักในการรับรู้ ดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเรียน ทำให้เรียนช้า เรียนลำบากเพราะไม่เข้าใจความคิดรวบยอด ซึ่งในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจสิ่งต่างๆนั้นควรใช้การอธิบายที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย รวมทั้งใช้รูปประกอบเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างครูกับนักเรียน

2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนिरनय

2.1 ความหมายของการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2534: 17) กล่าวว่า การสอน มีความหมายครอบคลุมกิจกรรมการให้ คำสั่งสอน ทำให้มีความรู้หรือให้สามารถทำอะไรได้เป็นกระบวนการเดียวที่ยึดครูหรือผู้สอนเป็นหลัก

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540: 2) กล่าวถึงความหมายของการสอนว่า เป็นกระบวนการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจาก ประสบการณ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน โดยมีเป้าหมายคือ การมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 2) ให้ความหมายของการสอนว่า การสอนหมายถึงการที่ผู้สอน มีการจัดดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยทำกิจกรรมที่อาศัยกระบวนการของสมอง เช่น ฟัง พูด อ่าน เขียน โยงความสัมพันธ์เปรียบเทียบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้อาจอยู่ในรูปของ ความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การประเมินผล เป็นต้น การดำเนินการของผู้สอน อาจอยู่ในรูปบรรยาย อธิบาย สาธิต หรือปฏิบัติให้ดู ให้อ่านเนื้อหาสาระ ให้อภิปราย ให้ทำ แบบฝึกหัด เป็นต้น

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548: 19) การสอนมีความหมายหลายลักษณะ ทั้งความหมายตาม รูปศัพท์ ความหมายที่เป็นศิลป์ ความหมายที่เป็นศาสตร์ ความหมายในฐานะผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพครู อย่างไรก็ตาม การสอนมีความหมายโดยรวมคือ ความพยายามทั้งปวงของครูที่ใช้ทั้งศาสตร์และ ศิลป์ ปฏิบัติงานด้านวิชาชีพครูเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุศักยภาพอย่างเต็มที่สูงสุดในพัฒนาการทุกด้าน ของแต่ละคนอย่างเต็มที่ โดยมีพื้นฐานด้านปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันเพื่อเกิดผลการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสอน หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนมีการจัดการดำเนินการ ให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในทุกๆด้าน อันหมายถึง ผู้เรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนกำหนดไว้

2.2 ความสำคัญของการสอน

การสอนเป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการ มีความรู้และมีทักษะจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมาย มีคุณค่า เป็นการประหยัดเวลา และป้องกัน ความสูญเปล่า (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2540) เนื่องจากการสอนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่มาจาก วิทยาการของศาสตร์ที่มีเนื้อหาสาระ และวิธีการศึกษาค้นคว้าวิจัย เป็นพัฒนาการที่เกิดขึ้นมา ต่อเนื่อง ยาวนาน ดังนั้นความรู้ใหม่ๆ ทั้งด้านรูปแบบ การเรียนของผู้เรียน รูปแบบการสอน เทคนิค

วิธีการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการในวิธีต่างๆ การสอนจึงนำมาซึ่งความสำเร็จในการเรียน ความสำคัญของการสอนแบ่งได้เป็น 3 ประการ (ชาญชัย ยมดิษฐ์. 2548: 14)

1. ความสำคัญต่อการทำหน้าที่ทางวิชาชีพครู
2. ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
3. ความสำคัญต่อการพัฒนาศาสตร์ด้านการสอน

2.3 ความหมายและองค์ประกอบของวิธีสอน

ทิตินา แชมมณี (2548: 337-339) ได้กล่าวถึงความหมายและองค์ประกอบสำคัญของวิธีสอนไว้ดังนี้

วิธีสอน คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้นๆ

องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน

1. ความหมายของวิธีสอน

คำนิยามเป็นความคิดรวบยอดของวิธีสอนนั้น ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้น

2. วัตถุประสงค์ของวิธีสอน

วิธีสอนแต่ละวิธีจะมีลักษณะเด่นที่มุ่งช่วยให้การสอนบางจุดหรือบางด้านบรรลุผลได้ดีเป็นพิเศษ เมื่อผู้อ่านศึกษาความหมายของวิธีสอนและวัตถุประสงค์ของวิธีสอนนั้นแล้ว จะสามารถตัดสินใจเบื้องต้นได้ว่า วิธีนั้นเป็นวิธีที่มีส่วนสอดคล้องกับความต้องการของตนหรือไม่

3. องค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ของวิธีสอน

ส่วนนี้เป็นการระบุให้เห็นชัดเจนว่า สิ่งสำคัญซึ่งวิธีนั้นจะขาดไม่ได้ มีอะไรเป็นองค์ประกอบที่เป็นแก่นของวิธีนั้น

4. ขั้นตอนสำคัญที่ขาดไม่ได้ของการสอนตามวิธีสอน

เป็นการระบุให้เห็นชัดเจนว่า ขั้นตอนหลักๆ ในการดำเนินการที่จะขาดไม่ได้ของวิธีนั้น มีอะไรบ้าง เป็นขั้นตอนที่เป็นแก่นของวิธีนั้น

5. เทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการใช้วิธีสอนนั้นให้มีคุณภาพสูงสุด

ส่วนนี้เป็นข้อมูลเสริมเกี่ยวกับเทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จะช่วยให้วิธีแต่ละวิธีได้ผลสูงสุด เพราะลำพังเพียงมีองค์ประกอบสำคัญและดำเนินการตามขั้นตอนสำคัญที่ขาดไม่ได้เท่านั้น อาจไม่ได้ผลสูงสุด เพราะเป็นองค์ประกอบและขั้นตอนในระดับที่ต่ำสุดหรือจำเป็นที่สุด

ต่อการที่จะทำให้วิธีนั้นเป็นวิธีเฉพาะ การใช้เทคนิคเสริมจะช่วยให้ได้ผลดียิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ถ้ามุ่งใช้เทคนิคเสริมโดยขาดขั้นตอนหรือองค์ประกอบที่เป็นแก่นสำคัญ ก็จะมีแนวโน้มว่าไม่ได้ใช้วิธีนั้น อย่างสมบูรณ์ เพราะขาดแก่นสำคัญของวิธีนั้น และจะทำให้เกิดผลที่ไม่สมบูรณ์ตรงตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

6. ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีสอนนั้น

เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นถึงข้อดี ข้อด้อยของวิธีสอนนั้นๆซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการตัดสินใจใช้วิธีสอนนั้นๆให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และสถานการณ์ของตน

2.4 การสอนโดยใช้วิธีอุปนัย

การสอนนี้มีชื่อภาษาอังกฤษว่า Inductive Method ซึ่งผู้รู้ในวงการการศึกษาหลายท่าน ต่างก็ได้ใช้ชื่อภาษาไทยแตกต่างกันออกไป เช่น การสอนแบบอุปมาน วิธีอุปนัย การสอนแบบอุปนัย หรือการสอนโดยใช้การอุปนัย แต่อย่างไรก็ตามทั้งหมดก็มีความหมายเหมือนกัน และมาจากคำว่า Inductive Method ทั้งสิ้น ทิศนา ขัมมณี (2548:340-342) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอน แบบอุปนัยไว้ว่า

2.4.1 ความหมาย

วิธีสอนโดยใช้การอุปนัย คือ กระบวนการสอนที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการนำตัวอย่าง/ข้อมูล/ความคิด/เหตุการณ์/สถานการณ์/ที่มี หลักการ/แนวคิด ที่ต้องการสอนให้แก่ผู้เรียน มาให้ผู้เรียนศึกษาวิเคราะห์ จนสามารถดึงหลักการ/ แนวคิดที่แฝงอยู่ออกมา เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆต่อไป กล่าวอย่างสั้นๆได้ว่า เป็นการสอนที่ ผู้เรียนสรุปหลักการจากตัวอย่างต่างๆด้วยตัวเอง

2.4.2 วัตถุประสงค์

วิธีสอนโดยใช้การอุปนัย เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถจับหลักการ หรือประเด็นสำคัญได้ด้วยตัวเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้/แนวคิดหรือข้อความรู้ ต่างๆ อย่างเข้าใจ

2.4.3 องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน

1. มีผู้สอนและผู้เรียน
2. มีตัวอย่าง/ข้อมูล/สถานการณ์/เหตุการณ์/ปรากฏการณ์/ความคิดที่เป็นลักษณะย่อยๆ ของสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. มีการวิเคราะห์ตัวอย่างต่างๆ เพื่อหาหลักการที่ร่วมกัน
4. มีข้อสรุปที่มีหลักการ/แนวคิด

5. มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4.4 ขั้นตอนสำคัญของการสอน

1. ผู้สอน และ/หรือ ผู้เรียน ยกตัวอย่าง/ข้อมูล/สถานการณ์/เหตุการณ์/ปรากฏการณ์/ความคิด ที่เป็นลักษณะย่อยของสิ่งที่จะเรียนรู้
2. ผู้เรียนศึกษาและวิเคราะห์หาหลักการที่แฝงอยู่ในตัวอย่างนั้น
3. ผู้เรียนสรุปหลักการ/แนวคิด ที่ได้จากตัวอย่างนั้น
4. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4.5 เทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการใช้วิธีสอนโดยการอุปนัยให้มีประสิทธิภาพ

ผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมตัวอย่าง/ข้อมูล/สถานการณ์/เหตุการณ์/ปรากฏการณ์/ความคิดที่มีหลักการ/แนวคิด ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แฝงอยู่ ตัวอย่างที่ให้การประกอบด้วยลักษณะหรือคุณสมบัติย่อยๆ ที่ครอบคลุม หลักการ/ แนวคิดนั้น เช่น ถ้าต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ว่า “สัตว์เลื้อยคลานคืออะไร” ตัวอย่างที่ให้การครอบคลุมคุณสมบัติย่อยของสัตว์เลื้อยคลาน หรือต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจคำว่า “ชื่อสัตย์สุจริต” ตัวอย่างที่ให้การประกอบด้วยคุณสมบัติต่างๆ ของความซื่อสัตย์สุจริต จะเห็นได้ว่า วิธีสอนในลักษณะนี้เป็นวิธีการหลักที่ใช้ในการสอนในทัศนและหลักการต่างๆ ซึ่งการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดมากขึ้นตัวอย่างที่ให้การจะเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจและท้าทายความคิด ความสามารถของผู้เรียน คือ ต้องเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายเกินไป แต่ก็ไม่ยากเกินความสามารถของผู้เรียน และตัวอย่างที่ให้การมีความหลากหลายและครอบคลุมลักษณะ/องค์ประกอบสำคัญของทัศน/แนวคิด/หลักการนั้น นอกจากนั้นการตั้งประเด็นคำถามให้ผู้เรียนได้คิดค้นหาคำตอบจากตัวอย่างที่ให้การ ก็มีความสำคัญมาก การตั้งประเด็นคำถามที่ตรงจุดตรงประเด็น และมีลักษณะที่ท้าทายความคิด จะช่วยจูงใจ ให้ผู้เรียนอยากคิดอยากหาคำตอบ และอยากเรียนรู้เพิ่มเติม

การให้ผู้เรียนศึกษาวิเคราะห์หาหลักการ/แนวคิด จากตัวอย่าง หากตัวอย่างที่ให้แก่ผู้เรียนเป็นตัวอย่างที่ครอบคลุมลักษณะหรือคุณสมบัติย่อยๆ ของหลักการ/แนวคิดนั้นๆ และประเด็นคำถามที่สามารถนำผู้เรียนไปสู่วัตถุประสงค์ที่ต้องการแล้วย่อมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาและวิเคราะห์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็ว แต่หากผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จหรือทำไม่ได้ไม่ถูกต้อง ผู้สอนสามารถใช้คำถามเพิ่มเติม หรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ แต่ไม่ควรให้เป็นการบอกคำตอบ ผู้สอนพึงระลึกอยู่เสมอว่าวิธีสอนวิธีนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้คิด ได้ทำความเข้าใจด้วยตนเอง จึงควรใช้วิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นต่อไป โดยการตั้งประเด็นคำถามเพิ่มเติมและควรให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดร่วมกันวิเคราะห์เป็นกลุ่มย่อย เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระตุ้นและตรวจสอบ

ความคิดของกันและกัน อันจะนำไปสู่ความคิดที่รอบคอบขึ้นและถูกต้องมากขึ้น อย่างไรก็ตามการร่วมกันคิดเป็นกลุ่มนี้มีข้อเสียตรงที่ว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ช้า มักจะถูกครอบงำหรือถูกข่มโดยผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วกว่า ดังนั้นผู้สอนจึงควรจัดให้ผู้เรียนได้มีเวลาในการคิดเป็นรายบุคคลด้วยก่อนที่จะอภิปรายกลุ่มย่อย และควรใช้เทคนิควิธีการต่างๆที่จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มย่อยอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันพอสมควร

การให้ผู้เรียนสรุปและนำข้อสรุปไปใช้ ผู้สอนควรเตรียมตัวอย่างสถานการณ์ใหม่ ที่หลากหลายมาให้ผู้เรียนใช้ในการฝึกนำความรู้ ข้อสรุปไปใช้หรือผู้สอนอาจให้ผู้เรียนช่วยกันยกตัวอย่างจากประสบการณ์ก็ได้ การส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ นอกจากจะเป็นการช่วยให้ความรู้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตอย่างแท้จริงแล้วยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่แน่นขึ้น ลึกซึ้งขึ้น แล้วยังเป็นโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ๆเพิ่มเติมขึ้นอีกด้วย

2.4.6 ข้อดีและข้อจำกัด

2.4.6.1 ข้อดี

2.4.6.1.1 เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนสามารถค้นพบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำได้ดี

2.4.6.1.2 เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ อันเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้

2.4.6.1.3 เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนได้ทั้งเนื้อหาความรู้และกระบวนการ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆได้

2.4.6.2 ข้อเสีย

2.4.6.2.1 เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก

2.4.6.2.2 เป็นวิธีการสอนที่อาศัยตัวอย่างที่ดี หากผู้สอนขาดความเข้าใจในการจัดเตรียมตัวอย่างที่ครอบคลุมลักษณะสำคัญของหลักการ/แนวคิดที่สอน การสอนจะไม่ประสบความสำเร็จ

2.4.6.2.3 เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนจะต้องคิดค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง หากผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานในการคิด และการทำงานรวมกันเป็นกลุ่มอาจไม่เกิดผลที่ต้องการ

2.5 การสอนโดยใช้วิธีนิรนัย

การสอนนี้มีชื่อภาษาอังกฤษว่า Deductive Method ซึ่งผู้รู้ในวงการการศึกษาหลายท่านต่างก็ได้ใช้ชื่อภาษาไทยแตกต่างกันออกไป เช่น การสอนแบบอนุมาน วิธีอนุมาน วิธีนิรนัย หรือวิธีการสอนโดยใช้การนิรนัย แต่อย่างไรก็ตามทั้งหมดก็มีความหมายเหมือนกัน และมาจากคำว่า

Deductive Method ทั้งสิ้น ทิศนา แชมมณี (2548: 337-339) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนแบบนิรนัยไว้ว่า

2.5.1 ความหมาย

วิธีการสอนแบบนิรนัย คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปเรื่องที่เรียน แล้วจึงให้ตัวอย่างการใช้ทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นๆหลายๆตัวอย่าง หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกนำทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นไปสู่สถานการณ์ใหม่ๆที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นๆอย่างลึกซึ้ง หรือกล่าวสั้นๆว่า เป็นการสอนจากหลักการไปสู่ตัวอย่างย่อยๆ

2.5.2 วัตถุประสงค์

วิธีการสอนแบบนิรนัย เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลักการและสามารถนำหลักการดังกล่าวไปใช้ได้

2.5.3 องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอน

1. มีผู้สอนและผู้เรียน
2. มีทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปต่างๆ
3. มีตัวอย่างสถานการณ์ที่หลากหลายที่สามารถนำทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นนำไปใช้ได้

4. มีการฝึกนำทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย
5. มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นจากการนำหลักการไปใช้

2.5.4 ขั้นตอนสำคัญของการสอน

1. ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ ทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม
2. ผู้สอนให้ตัวอย่างสถานการณ์ที่หลากหลาย ที่สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปใช้
3. สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ นำความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
4. ผู้สอนให้ผู้เรียนวิเคราะห์และอภิปรายการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น
5. ผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5.5 เทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆในการใช้วิธีสอนแบบนิรนัยให้มีประสิทธิภาพ

การเตรียมการ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจใน ทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปที่ต้องการสอนให้แก่ผู้เรียน และหาวิธีที่เหมาะสมในการถ่ายทอดหรือนำเสนอเนื้อหาสาระเหล่านั้นแก่ผู้เรียน นอกจากนั้น ครูจำเป็นต้องเตรียมตัวอย่างที่ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาสาระเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จ ตัวอย่างควรเป็นสถานการณ์ที่มีความหลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดและความเข้าใจที่ชัดเจน

การนำเสนอข้อความรู้ ทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปแก่ผู้เรียน ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจในสิ่งที่จะสอนเป็นอย่างดี รวมทั้งหาวิธีการที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหาสาระเหล่านั้นให้แก่ผู้เรียน จนกระทั่งผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมีความเข้าใจเพียงพอ ผู้สอนควรทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนก่อนให้ฝึกใช้ความรู้

การนำเสนอสถานการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนฝึกใช้ความรู้ เมื่อเห็นว่าผู้เรียนเกิดความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุป ที่ใช้พอสมควรแล้ว ผู้สอนควรให้ผู้เรียนฝึกการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆซึ่งควรจะมีหลากหลายพอสมควร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.5.6 ข้อดีและข้อจำกัด

1. ข้อดี

- 1.1 เป็นวิธีสอนที่ช่วยถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็วและไม่ยุ่งยาก
- 1.2 เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนการนำทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุป ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
- 1.3 เป็นวิธีสอนที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนมีความสามารถหรือเรียนรู้ได้เร็ว สามารถพัฒนาโดยไม่ต้องรอผู้ที่เรียนรู้ได้ช้ากว่า

2. ข้อจำกัด

- 2.1 เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมตัวอย่าง สถานการณ์ ปัญหาที่หลากหลายมาให้ผู้เรียนได้ฝึกทำ
- 2.2 เป็นวิธีสอนที่ขึ้นกับความเข้าใจและความสามารถของผู้สอนในการนำเสนอทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุป
- 2.3 เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้ช้า และอาจจะตามไม่ทันเพื่อน และเกิดปัญหาในการเรียนรู้

2.6 งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนินัย

งานวิจัยในประเทศ

ชาญวิทย์ จรตระการ (2524: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนแบบอุปมานและอนุमानที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านความคิดรวบยอดและความคงทนของความคิดรวบยอดในวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องพืชชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนบ้านแสงหา และโรงเรียนวัดบ้านเพชร อำเภอแสงหา จังหวัดอ่างทอง จำนวน 128 คน โดยแบ่งกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอุปมานโรงเรียนละ 32 คน และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอนุमानโรงเรียนละ 32 คน ผลการทดลองปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านความคิดรวบยอดในวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอนุमानสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอุปมาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 0.5 และมีนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอนุमानมีความคงทนของความคิดรวบยอดในวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอุปมาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมนึก ชูเลิศ (2524: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาสังคมศึกษาเรื่องสังคมไทยโดยใช้วิธีสอนแบบอุปมานและแบบอนุमान กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชาย หญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน เรียนด้วยวิธีสอนแบบอุปมาน และกลุ่มควบคุม 40 คน เรียนด้วยวิธีสอนแบบอนุमान ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิเชษฐ เพียรเจริญ (2532: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยวิธีอุปมานกับวิธีอนุमानในสไลด์เทป กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องพลังงานและสารเคมี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยวิธีอุปมานกับวิธีอนุमानในสไลด์เทป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองใหม่ลพบุรี จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลอง ก. เรียนโดยสไลด์เทปที่นำเสนอเนื้อหาโดยวิธีอุปมาน และกลุ่มทดลอง ข. เรียนโดยสไลด์เทปที่นำเสนอเนื้อหาโดยวิธีอนุमान หลังจากเรียนจบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ T-test แบบ independent ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลอง ข. สูงกว่ากลุ่มทดลอง ก. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัฐกรณ์ คิดการ (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์แตกต่างกันจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการเสนอเนื้อหาแบบอุปมานและแบบอนุมาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 60 คน โดยสุ่มจากกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงและต่ำอย่างละ 30 คน จากนั้นในแต่ละกลุ่มระดับผลสัมฤทธิ์จะถูกสุ่มแยกออกเป็นอีก 2 กลุ่มย่อย คือกลุ่ม ก. และกลุ่ม ข. กลุ่มละ 15 คน ก่อนการทดลองให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มสูง ก และ ต่ำ ก เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการเสนอเนื้อหาแบบอุปมาน ส่วนนักเรียนในกลุ่มสูง ข และต่ำ ข เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการเสนอเนื้อหาแบบอนุมาน หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้วให้นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันทีแล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเสนอเนื้อหาแบบอุปมานและอนุมานกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำ ไม่มีความแตกต่างกัน

นันทพร ระภักดี (2551: บทคัดย่อ). ได้ศึกษาการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียโดยเทคนิคการสอนแบบอุปนัย – นิรนัย เรื่อง ความคล้าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียโดยเทคนิคการสอนแบบอุปนัย – นิรนัย เรื่อง ความคล้าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หลังการทดลอง ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียโดยเทคนิคการสอนแบบอุปนัย – นิรนัย เรื่อง ความคล้าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมหนองสาขลา อำเภอกงกระหว่ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการวิจัยแบบ One - Short Case Study สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t – test one group ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียโดยเทคนิคการสอนแบบอุปนัย – นิรนัย สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 60 % อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

เฮจทท์ (Haight. 2007) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสอนไวยากรณ์ในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศขั้นพื้นฐาน ระดับวิทยาลัย โดยได้ศึกษาผลของการสอนแบบนิรนัยและอุปนัยในการสอนไวยากรณ์ภาษาฝรั่งเศสให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่าการสอนแบบอนุมานจะได้ผลดีกว่าและมีผลทำให้มีความคงทนในการเรียนมากกว่าการสอนแบบอุปมาน

ทาเคโมโตะ มาซึอิโระ (Takimoto. 2008) ได้ศึกษาผลของการสอนด้วยวิธีนิรนัยและอุปนัยที่มีผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยศึกษาจากผู้ใหญ่ชาวญี่ปุ่นที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่และมีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม 3 กลุ่มแรกได้รับวิธีการสอนที่แตกต่างกันออกไปคือ ก.วิธีการสอนแบบนิรนัย ข.วิธีการสอนแบบอุปนัยร่วมกับวิธีการแก้ปัญหา ค.วิธีการสอนแบบอุปนัยร่วมกับการสอนไวยากรณ์ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มมีผลการเรียนดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม อย่างไรก็ตาม ในด้านทักษะการฟัง มีเฉพาะกลุ่ม ก. ที่ได้รับวิธีการสอนแบบนิรนัยเท่านั้นที่มีผลการเรียนดีขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทานภาพ

3.1 ความหมายของนิทานภาพ

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2516: 37 – 41) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานคือเรื่องราวที่เล่าสู่กันมาหรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนานและเนื้อเรื่องในนิทาน อาจจะเป็นเรื่องที่เหลือเชื่อหรือเป็นเรื่องที่แสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ต่างๆ ทั้งนี้เพราะนิทานมุ่งให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินเป็นส่วนใหญ่

สมบุญ คิงฆมานันท์ (2522: 31 – 38) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่บันทึกความเป็นมาของมนุษย์ สัตว์และสิ่งของ เป็นประสบการณ์ชีวิต เป็นการตอบข้อสงสัย เป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์พัฒนาไปสู่ทิศทางที่พึงปรารถนา เป็นการระบายความรู้สึกนึกคิด

ความเศร้าโศกเสียใจ ตื่นเต้น ดีใจ เพ้อฝัน เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บุปผา เรื่องรอง (2526: 23) กล่าวว่า นิทานคือเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา เพื่ออบรม สั่งสอน และเพื่อความสนุกสนาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 8) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน หมายถึง การผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานแฝงคำสอนจรรยาในการใช้ชีวิต การเล่านิทานเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

วิไล มาศจรัส (2539: 11) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานอีสป นิทานชาดก ในทางคติชนวิทยานิทานถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่าซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานที่เล่าปากเปล่า จดจำกันมากแบบมุขปาฐะ และนิทานที่มีการเขียนบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

โดยสรุป นิทาน หมายถึง เรื่องที่แต่งขึ้น หรือเรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมา มีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิงและเป็นการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ ซึ่งผู้เล่ามักจะสอดแทรกจินตนาการ คติธรรมไว้ด้วย

3.2 ประเภทของหนังสือเด็ก

จากหนังสือวรรณกรรมและลีลาคดีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537: 352-364) ได้กล่าวว่า เด็กชอบดูสิ่งที่อยู่รอบตัว ชอบของที่มีสีสันสดใส ชอบสัตว์และสิ่งที่เคลื่อนไหวได้ เมื่อมีผู้เขียนภาพสิ่งเหล่านี้ขึ้นมา ก็ชอบดูภาพ หนังสือเด็กจึงต้องมีภาพประกอบ หนังสือเด็กเปรียบเหมือนเครื่องเล่นชนิดหนึ่งของเด็ก เด็กจะหยิบจับเปิดดูและบางครั้งก็ถือว่าเป็นเจ้าของเช่นเดียวกับเมื่อเล่นตุ๊กตา แต่หนังสือเด็กก็คือสื่อการเรียนรู้หนึ่งด้วย เพราะหนังสือเด็กให้คุณประโยชน์ต่อเด็ก เช่น ความเพลิดเพลิน ความรู้ และเป็นเพื่อนแก้เหงา ปัจจุบันหนังสือเด็กที่ใช้อยู่ตามสถานศึกษาแบ่งออกได้ 3 ประเภทคือ

1. หนังสือเด็กที่บริษัทจัดพิมพ์ขึ้นจำหน่าย
2. หนังสือเด็กที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น
3. หนังสือภาพตัดปะที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง

หนังสือเด็กที่ครูสามารถจัดทำขึ้นได้มี 5 ลักษณะคือ

1. หนังสือภาพ เป็นหนังสือที่มีแต่รูปภาพ ซึ่งเด็กดูภาพเหล่านั้นแล้ว สามารถเข้าใจความหมายได้เป็นอย่างดี มี 2 ลักษณะ คือ หนังสือภาพที่เด็กดูภาพแล้วเข้าใจความหมายโดย

สมบูรณ์ทุกหน้า และหนังสือภาพที่มีภาพเพื่อสื่อความเข้าใจเฉพาะภาพและมีความต่อเนื่องไปยังภาพอื่นๆต่อไปจนจบเรื่อง มักเป็นภาพเรื่องราวของคนหรือสัตว์

2. หนังสือภาพกับคำ เป็นหนังสือที่มีรูปภาพและคำอยู่ใต้ภาพ เมื่อเด็กออกเสียงก็ตรงกับคำ ภาพที่นำเสนอจะเป็นสิ่งใกล้กับตัวเด็ก เช่น สิ่งของ เครื่องเล่น ผลไม้ ฯลฯ หนังสือลักษณะนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กสนใจตัวอักษร สามารถออกเสียงตามได้ถูกต้อง เป็นการปูพื้นฐานในการอ่านให้กับเด็ก

3. หนังสือภาพกับประโยค เป็นหนังสือที่มีประโยคอธิบายความหมายของภาพที่มีภาษาสมบูรณ์ ซึ่งจะจบในแต่ละหน้า หรือจะต่อเนื่องกันทั้งเล่มก็ได้

4. หนังสือภาพกับเรื่อง เป็นหนังสือที่มีภาพเฉพาะตอนที่สำคัญของเรื่องราว ซึ่งภาพนั้นใช้เป็นสื่อเพื่อสร้างจินตนาการของเด็ก หนังสือภาพกับเรื่องนี้ เป็นหนังสือที่มีเรื่องราวต่างๆที่ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้ เช่น เรื่องสุขศึกษา สังคมศึกษา หรือวิชาอื่นๆ โดยแต่งเป็นนิทานหรือเรื่องจริงก็ได้ ส่วนมากใช้เป็นหนังสือสำหรับครูอ่านให้เด็กฟัง หรือครูเล่าเรื่องประกอบกับภาพในหนังสือ เรื่องที่นำเสนอเป็นได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

5. หนังสือภาพตัดปะ เป็นหนังสือที่ทำการตัดภาพจากหนังสือพิมพ์ ส.ค.ส. ปฏิทิน กระดาษห่อของขวัญ หรือให้เด็กวาดรูปภาพก็ได้ หนังสือภาพตัดปะนี้ สามารถทำเป็นหนังสือภาพที่กล่าวมาตั้งแต่ข้อ 1 – 4 ได้ มีข้อดีคือทำได้ง่ายและนำมาส่งเสริมการอ่านของเด็กได้เป็นอย่างดี

3.3 ลักษณะแห่งวัยกับการอ่านที่เด็กสนใจ

บันลือ พุกษะวัน (2536: 83 - 95) ได้กล่าวถึงลักษณะความสนใจของเด็กกับการอ่านหนังสือในช่วงประถมต้นไว้ว่า

1. วัยประถมตอนต้น ลักษณะแห่งวัย

1.1 ช่วงความสนใจยาวนานขึ้น ประมาณว่าจะสนใจได้นานถึง 15 - 20 นาที

1.2 เด็กวัยนี้ถือเอาการเล่นเป็นชีวิตจิตใจ เด็กจะเล่นเพลินจนลืมเรื่องอาหารการกินเสมอๆ

1.3 สามารถช่วยตัวเองได้มากขึ้น ชอบเล่นรวมกลุ่มโดยไม่แยกเพศ การเล่นเกม การแข่งขันทุกประเภท การปีนป่าย ไล่จับ จะเล่นได้อย่างสนุกสนาน

1.4 การหยอกล้อ เย้าแหย่ การใช้เสียงทุ้มเถียงเพื่อมุ่งจะเอาชนะกันจะมีอยู่เสมอ

1.5 วัยนี้เป็นวัยที่มีโรคภัยไข้เจ็บรบกวนน้อยลง วัยที่สามารถฝึกลักษณะนิสัยได้ดี

1.6 รู้จักที่จะรักษากฎเกณฑ์ในการเล่น การอยู่ร่วมกัน

1.7 การสำรวจสภาพแวดล้อมในชุมชนใกล้และไกลออกไป การชมการแสดงต่างๆ จะช่วยขยายประสบการณ์ที่ดีแก่เด็กเป็นอย่างมาก

2. ความสนใจและความต้องการของเด็ก

2.1 ต้องการที่จะแสดงออกซึ่งความสามารถหรือความสำเร็จในการเรียน การเล่น ที่จะให้ผู้อื่นยอมรับ

2.2 ต้องการความเป็นอิสระเป็นครั้งคราว แต่ก็ต้องการความช่วยเหลือ ความสนใจจากผู้ใหญ่

2.3 สนใจที่จะทดลอง ที่จะเลียนแบบการเล่น การเรียน วาดภาพ ปั้น ชีตเขียนตามแนวความคิดของตน

2.4 ต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่มของตน โดยการแสดงความสามารถ ความสำเร็จในการเรียนหรือการเล่น

2.5 ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การเล่านิทานต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ควรส่งเสริมให้แสดงออกร่วมกันมากๆ ยิ่งเป็นการดี

2.6 ต้องการที่จะฟังนิทาน เรื่องราวที่สนุก ชวนเพื่อฝัน เรื่องราวที่เต็มไปด้วยความอบอุ่น สามารถบอกได้ว่าใครดี ใครผิด

3.4 ลักษณะหนังสือสำหรับเด็กอายุ 8 – 11 ปี

คำว่า “เด็กโต” ผู้ผลิตหนังสือจะต้องเข้าใจว่าเป็นเด็กโตระดับใด และเด็กนั้นเป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย ซึ่งควรแบ่งเป็น 3 ช่วง เด็กโตช่วงแรกอายุ 8-9 ปี ช่วงกลาง 9-10 ปี ช่วงปลาย 10 – 11 ปี ในแต่ละช่วงอายุ เด็กย่อมมีความแตกต่างกัน แต่ก็มีลักษณะที่ต้องการคาบเกี่ยวกัน ขึ้นอยู่กับเด็กแต่ละคนและสิ่งแวดล้อม หนังสือสำหรับเด็กวัยนี้เริ่มแยกลักษณะเด่น ชัดเจนในโครงสร้างและเนื้อหา ขนาดและจำนวนภาพน้อยลงกว่าหนังสือสำหรับเด็กเล็ก โครงสร้างของประโยคในหนังสือเริ่มเพิ่มคำให้มากขึ้น 15 – 18 คำ และเริ่มเพิ่มมากขึ้นในตอนปลายของวัย เด็กชอบหนังสือประเภทนิยาย เริ่มชอบอ่านเองมากกว่าที่คนอื่นอ่านให้ฟัง อยากรู้รายละเอียดมากกว่าภาพในหนังสือ เด็กจึงอยากอ่านคำบรรยายประกอบ ดังนั้นภาษาที่ใช้แต่งจึงเริ่มยาวขึ้น บทเชิงคติประเภตกวีตุนเป็นที่โปรดปรานของเด็ก แนวโน้มส่วนใหญ่มักชอบร้อยแก้วมากกว่าร้อยกรอง แม้ว่าจะเป็นเด็กโตที่ชอบอ่านเรื่องยาวขึ้นแต่ความรู้สึกก็ยังต้องการภาษาง่ายๆ ใช้ภาษาบุรุษที่หนึ่ง เหมือนกับว่าเด็กเป็นตัวละครเสียเอง และเน้นเรื่องตัวละครให้เด่น จริงจัง มากกว่าเนื้อเรื่อง ลักษณะเด่นของหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้มักมุ่งจะเจือปนคุณธรรม คติธรรม และจะต้องมีความประณีตในด้านเหตุผลและความสมจริงมาก

3.5 การเขียนหนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 – 3

ความมุ่งหมายในการเขียน

1. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. เพื่อปลูกฝังทัศนคติ แนวคิดธรรม และค่านิยมที่ดีของสังคมให้แก่เด็ก
4. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก

หลักการเขียน

1. ขนาดของหนังสือ เด็กเจริญเติบโตขึ้นพอควรกล่อมเนื้อที่มือและที่นิ้วแข็งแรงขึ้น พอที่จะจับหนังสือเล่มเล็กได้โดยไม่หลุดมือ ขนาดของหนังสือเล็กลงได้แต่ไม่ควรให้เล็กกว่า 7×5 นิ้ว
2. ขนาดของตัวอักษร เล็กกว่าของเด็กเล็กคือ ขนาดประมาณ $\frac{1}{4}$ นิ้ว – $\frac{1}{2}$ นิ้ว เพราะกล่อมเนื้อตาของเด็กสามารถลอกไปมาและเพ่งตัวอักษรได้แล้ว ในหน้าหนึ่งไม่ควรมีอักษรเกิน 4 บรรทัด
3. ขนาดของภาพ มีขนาดเท่าของเด็กเล็ก (3 – 4 นิ้ว) สีสวยงาม แต่ควรเป็นสีตามธรรมชาติ
4. ความหนาของหนังสือ ความสนใจในการอ่านของเด็กมีมากขึ้น ดังนั้น หนังสือมีความหนาขึ้นได้แต่ไม่ควรเกิน 30 หน้า
5. กระดาษที่เขียน ควรเป็นกระดาษที่เหนียวเพื่อให้คงทน ปกควรเป็นกระดาษแข็ง
6. คำที่ใช้ ควรอยู่ในวงประสบการณ์ของเด็ก ไม่ยากกว่าคำในแบบเรียนของเด็ก
7. เรื่องที่ใช้เขียน เป็นนิทานสั้นๆ เรื่องลูกสัตว์หรือเด็กๆ หรือเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ในโรงเรียนหรือบุคคลสำคัญ วันสำคัญ เรื่องที่เขียนควรสอดแทรกคุณธรรม เช่น ความเมตตาปรานี ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อ ความสามัคคี เป็นต้น

3.6 หลักการทำหนังสือเด็ก

การทำหนังสือเด็กเป็นเรื่องที่ยากมาก เนื่องจากเด็กอยู่ในวัยเล็กกำลังเติบโต ร่างกายยังเจริญไม่เต็มที่ สายตายังมองไม่เห็นความละเอียดได้เท่าผู้ใหญ่ ภาษาที่พูดยังมีไม่มาก ประสบการณ์ที่พบเห็นยังมีน้อยมาก เขาสนใจสิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งที่อยู่เฉพาะหน้า ถ้าเขาพอใจเขาก็จะสนใจต่อสิ่งนั้น ความต้องการของเขาก็ไม่เหมือนผู้ใหญ่ เด็กต้องการสิ่งที่เห็นง่ายชัดเจน สิ่งที่สวยงาม สิ่งที่น่าสนใจ ความสนุกสนานสบาย เด็กไม่ชอบความเศร้าหมอง ดังนั้น การจัดทำหนังสือเด็ก ผู้เขียนหรือผู้แต่งหนังสือมีจุดประสงค์จะแต่งให้เด็กวัยใดอ่าน ต้องการให้เด็กรู้เรื่องอะไร ก็ควรสอดแทรกสิ่งที่ฟังจะให้

เด็กลงในหนังสือเด็ก ผู้เขียนหวังจะให้เด็กได้อะไรจากหนังสือ ก็จำเป็นจะต้องเขียนจุดนั้นให้เด่นสำหรับเด็กปฐมวัย หนังสือเล่มหนึ่งๆไม่ควรกำหนดให้เด็กได้อะไรหลายๆ อย่าง ความต้องการของเด็กและความสนใจของเด็กก็เป็นส่วนสำคัญเพราะจะช่วยกำหนดทิศทางของหนังสือเช่นเด็กปฐมวัยนั้นชอบหนังสือแบบเทพนิยายอยู่เป็นอันมาก ด้วยเด็กเล็กๆ ชอบมีความคิดแบบเพื่อฝัน เด็กไม่ชอบเรื่องเศร้า เด็กพอใจจะดูภาพที่ตัวละครจบอย่างมีความสุข ทั้งเด็กก็ชอบนิทานด้วย และชอบเรื่องราวของสัตว์ต่างๆ หรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับสิ่งที่แวดล้อมตัวของเด็ก เพราะมีส่วนในการวาดภาพตามความคิดคำนึงของเด็ก สิ่งใดที่เด็กเคยเห็นเคยพบช่วยต่อเติมความนึกคิดของเด็กได้ อะไรที่เด็กไม่เคยเห็นต้องใช้เวลาระดับความนึกคิดของเด็กมาก นอกจากนั้นผู้เขียนยังต้องให้ความสำคัญกับภาษาที่ใช้ในหนังสือ เนื่องจากวัยของเด็กแต่ละวัยสามารถรับรู้ระดับภาษาได้แตกต่างกัน นอกจากนั้นคำที่ใช้ในหนังสือเด็กต้องเป็นคำสุภาพ และถ้ามีข้อความที่เป็นประโยคก็ต้องเป็นประโยคกะทัดรัด เข้าใจง่ายจากนั้นจึงค่อยๆ เพิ่มคำขึ้น เพื่อให้เด็กรู้จักได้คำใหม่มากขึ้น เด็กจะได้นำคำใหม่ไปใช้ได้ถูกต้อง โดยทั้งหมดนั้นควรใช้แบบพิมพ์ตัวธรรมดาเพราะถูกต้องตามหลักการเขียนขนาดของตัวอักษรควรโตเหมาะๆ กับสายตาของเด็กอายุ 3 – 4 ปีคือประมาณ $\frac{3}{4}$ นิ้ว หรือ 3 กระเบียด ถ้าอายุ 5 – 6 ปี ตัวขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว สีสันตัวอักษร ใช้สีดำ เขียวแก่ น้ำเงินแก่ หรือสีเลือดหมูก็ได้ เด็กวัยนี้ต้องการหนังสือที่มีความหนาแน่นมาก เพราะเด็กชอบหยิบจับและเปิดดูอยู่เสมอควรใหญ่และมีขนาดของหนังสือ 8 หน้ายก หรือ 16 หน้ายก ทั้งนี้แล้วแต่เรื่องที่กำหนดเขียนว่าควรใช้หนังสือขนาดไหน ถ้าเป็นภาพเฉพาะก็เล่มเล็กได้ แต่ถ้าภาพนั้นมีส่วนประกอบอื่นๆ ด้วยก็ใช้เล่มใหญ่ หนังสือใช้ได้ทั้งแนวตั้งและแนวนอน ภาพอย่างมากไม่เกิน 20 หน้ากระดาษ สีในภาพหนังสือเด็กควรเป็นสีที่สดใส สีที่อ่อนจนเกินไป เด็กก็มองดูไม่ออก เด็กไม่ชอบสีแก่ที่ขมๆ สีในภาพหนังสือเด็กควรมองดูสว่างไสว นอกจากเป็นภาพที่แสดงให้เห็นเป็นเวลากลางคืนเท่านั้น

3.7 ภาพประกอบกับการเรียนรู้

ประจวบจิต โพธิสาร (2526: 78 - 79) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับภาพกับการเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้สรุปได้ว่า การเรียนการสอนในเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยทั่วไปสอนเหมือนกับเด็กปกติ แต่เนื่องจากเด็กขาดการได้ยินมาตั้งแต่เกิด เด็กจะมีปัญหาทางการรับรู้ภาษามาตั้งแต่เกิดด้วยเช่นกัน ฉะนั้นการเรียนการสอนทุกอย่างจึงต้องมีเทคนิคพิเศษเฉพาะ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการรับรู้ทางภาษา การสอนภาษาให้แก่เด็กพิเศษดังกล่าวมีปัญหา มาก ครุส่วนใหญ่ แม้จะทุ่มเทเสียสละสูงทุกอย่างก็มักจะเกิดปัญหา ทั้งนี้เพราะ ถ้าจะสอนเริ่มจากเสียง – คำ ง่ายๆ เด็กก็จะพูดได้แต่ก็ไม่สามารถจะนำไปพูดหรือเข้าใจภาษาทั่วไปได้ เมื่อจะสอนความเข้าใจเป็นขั้นตอนอย่างดี เด็กก็จะมีสมาธิแต่ก็ไม่สามารถออกเสียงพูดออกมาได้ทุกคำ

ดังนั้นครูการศึกษาพิเศษจึงจำเป็นต้องพยายามแสวงหาวิธีการ สื่อการเรียนการสอนช่วยให้มากขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จมุ่งหมายในการเรียนภาษาให้มากที่สุด ภาพเป็นสื่อการเรียนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคุ้มค่า เพราะภาพสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่จะเรียนได้ง่ายและสามารถพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ของผู้เรียนได้อย่างดี การเรียนการสอนในระดับที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจภาษา ยังใช้ภาษาไม่เป็น หรือไม่สามารถเข้าใจภาษา ด้วยสื่อความหมายทางการพูด อ่าน เขียนได้ ภาพจะเป็นสื่อที่ช่วยผู้เรียนได้ดีมาก ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้เร็ว โดยเฉพาะการสอนภาษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ เพราะภาพจะย่อเวลาการเรียนการสอนได้ดี โดยไม่ทำให้ผู้เรียนผู้สอนเสียโอกาส เด็กที่เรียนร่วมในชั้นพิเศษก็จะเกิดความเชื่อมั่นว่าเขาเองมีความเข้าใจตรงกับเพื่อนๆ ที่เรียนร่วมกับเขาอยู่ และในเด็กปกติเองก็มีความเชื่อมั่นเพื่อนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ว่าเขาไม่มีความบกพร่องอะไรอื่น นอกจากหูเขาเสียเท่านั้น

เฟลมมิง; และเลวี (Fleming; & Levie. 1978: 5 – 15) ได้กล่าวถึงธรรมชาติการรับรู้ของเด็กที่มีต่อภาพไว้ว่า เด็กมักเลือกรับรูปร่างภาพที่ตนเองสนใจ มีลักษณะเด่น แปลกใหม่และตรงกับ ความสนใจและความต้องการของตนเอง นอกจากนั้นเด็กยังมีการรับรู้ภาพที่มีลักษณะเป็นกลุ่มก้อน มากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย รวมทั้งรับรู้ส่วนที่เด่นของภาพมากกว่าพื้นที่เป็นฉากหลังซึ่งไม่ชัดเจน ภาพที่คุ้นเคยหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับประสบการณ์เดิมของเด็กจะทำให้เด็กรับรู้ได้เร็ว และใช้ ประสบการณ์เดิมตัดสินภาพที่เห็นใหม่ และเด็กมักจะรับรู้ภาพในลักษณะสมบูรณ์แม้ว่าในความเป็นจริงจะมีบางส่วนขาดหายไปก็ตาม เด็กสามารถรับรู้ภาพที่ขนาดต่างกันหรือเท่ากันแม้ว่าจะระยะหรือ ทิศทางที่เห็นภาพจะต่างกัน รวมทั้งสีสันของภาพว่าเหมือนหรือต่างแม้ว่าสภาพแวดล้อมจะทำให้สีที่ เหมือนกันหรือต่างกันนั้นเปลี่ยนแปลงไป

สมพงษ์ ศิริเจริญ (2515: 67) เสนอแนะว่าการเลือกภาพมาสร้างภาพประกอบควรคำนึงถึงองค์ประกอบดังนี้

1. เลือกภาพที่ตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหา
2. เลือกภาพที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน
3. ควรจะจัดลำดับภาพให้อยู่ก่อนตำแหน่งหน้าหลังอย่างเป็นระเบียบ สามารถไล่สายตาไปตามลำดับเนื้อหาได้อย่างสะดวกไม่สับสนและหน้าหนึ่งๆไม่ควรมีหลายภาพแออัดจนเกินไป

3.8 งานวิจัยเกี่ยวกับนิทานภาพ

งานวิจัยในประเทศ

ลัดดาวัลย์ ยรรยงสง่า (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดนิทานเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมของเด็กวัยเตาะแตะ ดำเนินการวิจัยด้วยการสร้างชุดนิทานเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมของเด็กวัยเตาะแตะ ประกอบด้วยนิทาน 9 เรื่อง และทดสอบประสิทธิภาพของชุดนิทาน ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพของชุดนิทานเกี่ยวกับลักษณะรูปเล่ม การจัดทำภาพประกอบ เนื้อเรื่องสาระและการใช้ภาษาอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ชุดนิทานที่ส่งเสริมจริยธรรมด้านความเมตตา ความเอื้อเฟื้อและวาจาสุภาพ ประเมินผลจากคำถามท้ายเรื่องและการประเมินระดับการรับรู้ด้านจริยธรรมมีประสิทธิภาพสูงเพียงพอที่จะนำไปใช้ได้ การพัฒนาระดับการรับรู้ด้านจริยธรรมของเด็กวัยเตาะแตะในด้านความเมตตา ความเอื้อเฟื้อ และวาจาสุภาพหลังจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน โดยใช้ชุดนิทานสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กัณดา สุขกระจ่าง (2550: บทคัดย่อ). ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ระดับ IQ ตั้งแต่ 90 ขึ้นไป ไม่มีความพิการซ้ำซ้อนเรียนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านหนองไม้กอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ แผนการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design สถิติที่ใช้ในการสอบใช้วิธีของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test ผลการศึกษาพบว่า หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.09/86.33 ความสามารถในการอ่านคำหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

4.1 ความหมายของความพึงพอใจ

การจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้เรียนด้วย เพราะถ้าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแล้ว ย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพ

ในการเรียนด้วย ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2529: 321) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ เมื่องานนั้นให้ประโยชน์ตอบแทน ทั้งทางด้านวัตถุ และด้านจิตใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเขาได้ และยังได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวกับพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ว่า หากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ก็จะทำให้เขาเกิดความพึงพอใจ ซึ่งมาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการพื้นฐานออกเป็น 5 ชั้น คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการทางสังคม
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากสังคม
5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต

สิววรรณ คุงุมิใจสกุล (2532: 19) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการที่แท้จริง เพื่อให้ได้ผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ภายใต้สถานการณ์ทำงาน หากบุคลากรได้ค่าตอบแทน เลื่อนตำแหน่ง ได้รับการยกย่อง ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าหากได้รับการตำหนิหรือการลงโทษแบบต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดความไม่พอใจขึ้น

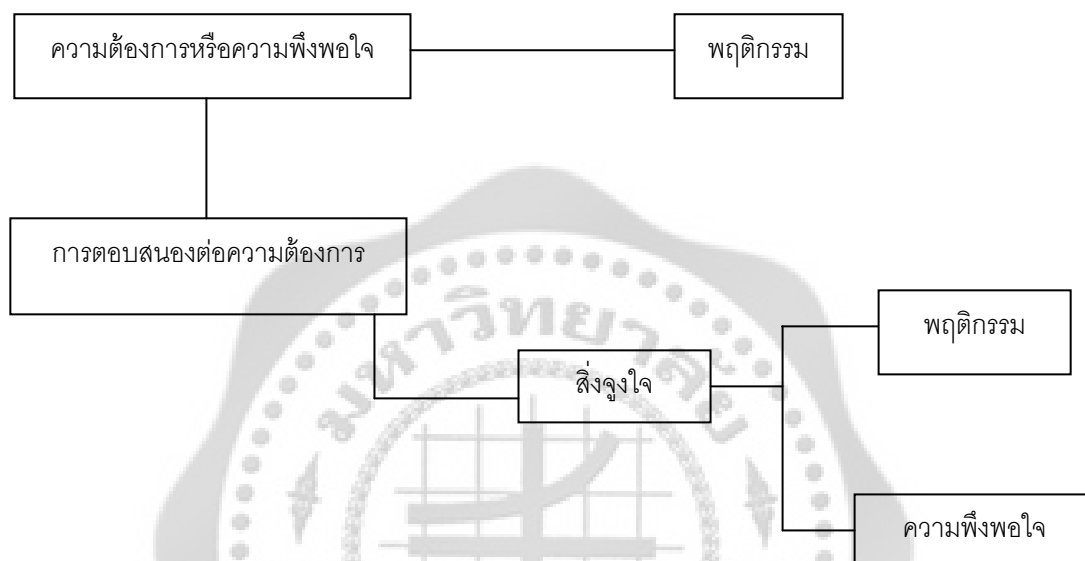
หลุยส์ จาปาเทศ (2533: 8) ได้ ☐ ให้ ☐ ความหมายของความพึงพอใจไว้ ☐ ☐ ความต ☐
องการ (Needs) ได้ ☐ บรรลุเป ☐ หมาย พฤติกรรมที่แสดงออกก็จะมีความสุข สังเกตได้ ☐ จาก
สายตา คำพูดและการแสดงออก เป ☐ นต์ ☐ น

ถวิล ธาราโกชน ☐ และศรัณย ☐ ดำริสุข (2541: 140) ได้ ☐ ให้ ☐ ความหมายของความ
พึงพอใจไว้ ☐ ว ☐ เป ☐ นอารมณ์ ☐ ของความรู ☐ สึกที่มีความสุข ☐ เร่งอย ☐ ่งมาก เป ☐ นค
ความสำเร็จหรือความสุขสดชื่นที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้ ☐ ับผลการตอบสนองตามที่ ☐ ึ่งการไม่ ☐
☐ จะเป ☐ นความต ☐ ึ่งการทางด ☐ นร ☐ ึ่งกายและจิตใจ

อุบลลักษณ์ ไชยชนะ (2543: 36) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนหมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวังที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างดียิ่งขึ้น

สุวิทย์ สว่างโรจน์ (2546: 6) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง การลดความเครียดของพนักงานให้น้อยลง ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดจะน้อยลง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นและในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พึงพอใจจะ

เกิดขึ้น ความพึงพอใจในการทำงานเป็นความสุขสบายที่ได้จากสถานที่ทำงาน ความสุขจากการทำงาน กับเพื่อนร่วมงาน การมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน จึงกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจในการทำงานนั้น หมายถึงความรู้สึกที่ชอบหรือความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงานและผู้ปฏิบัติงานนั้น ได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์และองค์ประกอบของการเกิดความพึงพอใจ

ศักดิ์ชัย บุญทองดี (2548: 33) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจ ซึ่งปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆ ของบุคคล

กู๊ด (ประภา ตูลานนท์. 2540: 23; อ้างอิงจาก Good. 1973: 320) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึงคุณภาพหรือระดับความพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่างๆ และทัศนคติของบุคคลต่อกิจกรรม

วอลเลอ์สแตน (Wallerstein. 1971: 112) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

จากความหมายของความพึงพอใจที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อความต้องการได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ส่วนความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกเป็นสุขจากการเรียน เมื่อความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวัง และส่งผลให้มีความสามารถในการเรียนรู้ดียิ่งขึ้น

4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจไว้ดังนี้

ศิริโสภาคย์ นูรพาเดชะ (2528: 156 – 157) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีแสวงหาความพึงพอใจว่า บุคคลพอใจจะกระทำการสิ่งใดที่ทำให้ความสุข และจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำการที่เขาได้รับความทุกข์หรือความลำบาก โดยแบ่งความพอใจในกรณีนี้ได้ 3 ประเภทคือ

1. ความพอใจด้านจิตวิทยา (Psychological hedonism) มนุษย์โดยธรรมชาติแล้วต้องแสวงหาความสุขส่วนตัว หรือหลีกเลี่ยงจากความทุกข์ใดๆ
2. ความพอใจเกี่ยวกับตัวเอง (Egoistic hedonism) เป็นทฤษฎีของความพอใจว่า มนุษย์จะพยายามแสวงหาความสุขส่วนตัว แต่ไม่จำเป็นว่าการแสวงหาความสุขจะต้องเป็นธรรมชาติของมนุษย์เสมอไป
3. ความพอใจเกี่ยวกับจริยธรรม (Ethical hedonism) ทฤษฎีนี้ถือว่า มนุษย์แสวงหาความสุขเพื่อหาผลประโยชน์ของมวลมนุษย์หรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่และจะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์นี้ผู้หนึ่งด้วย

ครัทช์ฟิลด์; และบัลลาเชย์ (Crutchfield; & Ballachey. 1962: 77) กล่าวว่าเมื่อบุคคลแต่ละคนเกิดความต้องการก็จะกำหนดเป้าหมายไปต่าง ๆ นานา เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ โดยที่ความต้องการของแต่ละคนจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1. วัฒนธรรมและค่านิยม (Cultural norms and values)
2. ความสามารถทางด้านร่างกาย (Biological capacity)
3. ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล (Personal experience)
4. สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม (Physical and social environment)

ทิตนา แชมมณี (2548: 50 – 51) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ในด้านที่เกี่ยวกับความพึงพอใจว่า นักคิดกลุ่มนี้มองธรรมชาติของมนุษย์ลักษณะที่เป็นกลางคือไม่ดีไม่เลว (Neutral – passive) การกระทำต่างๆ ของมนุษย์เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Stimulus – response) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง กลุ่มพฤติกรรมนิยมได้ให้ความสนใจกับพฤติกรรมมาก เพราะพฤติกรรมเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัด สามารถวัดได้และทดสอบได้ ทฤษฎีหนึ่งที่เป็นแนวคิดสำคัญคือ ทฤษฎีการเชื่อมโยงของ ธอร์นไดค์ (Thorndike's Classical Connectionism) ธอร์นไดค์ (ค.ศ. 1815 – 1949) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อยๆ จนว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้

แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อยๆ

กฎแห่งการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ สรุปได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือการทำบ่อยๆด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆการเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้นหากได้มีการนำไปใช้บ่อยๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

4.3 ความต้องการพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ

มนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น แต่ความต้องการของมนุษย์นั้นมีมากมาย ทฤษฎีหนึ่งที่กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์คือ ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs Theory) (แนวคิดทางจิตวิทยาเกี่ยวกับแรงจูงใจ. 2552: Online)

อับราฮัม มาสโลว์ เป็นนักจิตวิทยาอยู่ที่มหาวิทยาลัยแบรนดิช ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่งขึ้นมา มาสโลว์ระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด ขอบข่ายของมาสโลว์จะอยู่บนพื้นฐานสามข้อ คือ บุคคลคือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการของบุคคลสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของพวกเขาได้ ความต้องการที่ยังไม่ถูกตอบสนองเท่านั้นสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความต้องการที่ถูกตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจ ความต้องการของบุคคล จะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ หรือเป็นลำดับขั้นจากความต้องการพื้นฐาน (เช่น อาหารและที่อยู่อาศัย) ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน (เช่น ความสำเร็จ) บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น นั่นคือ คนงานจะมุ่งการตอบสนองความต้องการสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยก่อน ก่อนที่จะถูกจูงใจให้มุ่งไปสู่การตอบสนองความต้องการทางสังคม

ความต้องการของมนุษย์ได้แก่

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางร่างกายจะอยู่ลำดับต่ำที่สุด ความต้องการพื้นฐานมากที่สุดที่ระบบโดยมาสโลว์ ความต้องการเหล่านี้จะหมายถึงแรงผลักดันทางชีววิทยาพื้นฐาน เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ และที่อยู่อาศัย เพื่อการตอบสนองความต้องการเหล่านี้ บริษัทจะต้องให้เงินเดือนอย่างเพียงพอแก่บุคคลที่พวกเขาจะรับภาระสภาพการดำรงชีวิตอยู่ได้ (เช่น อาหารและที่อยู่อาศัย) ในทำนองเดียวกันเวลาพักจะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของงานด้วยที่เปิดโอกาสให้บุคคลตอบสนองความต้องการทางร่างกายของพวกเขาได้

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความปลอดภัยความต้องการลำดับที่สองของมาสโลว์ จะถูกกระตุ้นภายหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการความปลอดภัยจะหมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ บริษัทสามารถทำได้หลายสิ่งหลายอย่างเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการความปลอดภัย ตัวอย่างเช่น บริษัทอาจจะให้การประกันชีวิตและสุขภาพ สภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย กฎและข้อบังคับที่ยุติธรรมและสมควร และการยอมให้มีสภาพแรงงาน

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการทางสังคมคือ ความต้องการระดับสามที่ระบุโดยมาสโลว์ ความต้องการทางสังคมจะหมายถึงความต้องการที่จะเกี่ยวพันการมีเพื่อนและการถูกยอมรับโดยบุคคลอื่น เพื่อการตอบสนองความต้องการทางสังคม

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงคือ ความต้องการระดับที่สี่ ความต้องการเหล่านี้หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะสร้างการเคารพตนเองและการชมเชยจากบุคคลอื่น ความต้องการชื่อเสียงและการยกย่องจากบุคคลอื่นจะเป็นความต้องการประเภทนี้ ตัวอย่างเช่น การได้รับเชิญงานเลี้ยงเพื่อที่จะยกย่องความสำเร็จที่ดีเด่น การพิมพ์เรื่องราวภายในจดหมายข่าวของบริษัทเพื่อที่จะพรรณนาความสำเร็จของบุคคล และการประกาศบุคคลดีเด่นประจำเดือน

5. ความต้องการความสมหวังของชีวิต (Self-Actualization Needs) ความต้องการความสมหวังของชีวิต คือ ความต้องการระดับสูงสุด บุคคลมักจะต้องการโอกาสที่จะคิดสร้างสรรค์ภายในงาน หรือพวกเขาอาจจะต้องการความเป็นอิสระและความรับผิดชอบ บุคคลที่ถูกจูงใจด้วยความต้องการความสมหวังของชีวิตจะแสวงหางานที่ท้าทายความสามารถของพวกเขา ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้พวกเขาใช้ความคิดสร้างสรรค์หรือการคิดค้นสิ่งใหม่

มาสโลว์เชื่อว่าความต้องการเหล่านี้จะถูกเรียงลำดับจาก “ต่ำสุด” ไปยัง “สูงสุด” มาสโลว์กล่าวว่า เมื่อต้องการ ณ ระดับ “ต่ำสุด” ร่างกายได้ถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการ ณ ระดับ “สูงขึ้น” ต่อไป ความปลอดภัย จะมีความสำคัญมากที่สุดและต่อไปตามลำดับ ตามทฤษฎีของมาสโลว์แล้ว บุคคลจะถูกจูงใจให้ตอบสนองความต้องการระดับต่ำก่อนที่พวกเขาจะพยายามตอบสนองความต้องการระดับสูง ยิ่งกว่านั้นเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งถูกตอบสนองแล้วความต้องการนี้จะไม่เป็นสิ่งที่จูงใจที่มีพลังต่อไปอีก

ทฤษฎีของมาสโลว์จะถูกสร้างขึ้นมานบนพื้นฐานที่ว่าความต้องการที่ยังไม่ได้ถูกตอบสนองจะเป็นปัจจัยที่ปลุกเร้าพฤติกรรมของบุคคล เมื่อความต้องการได้ถูกตอบสนองตามสมควรแล้วความต้องการเหล่านี้จะหยุดเป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรม

สำหรับในด้านการศึกษาถึงความต้องการพื้นฐานดังกล่าวของบุคคล นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเนื่องจากจะทำให้เข้าใจเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมต่างๆของบุคคล และช่วยให้มองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงความรู้สึก ความเข้าใจ และพฤติกรรมของบุคคลได้ในที่สุด

ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ทุกคนควรได้รับจากการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความต้องการของมนุษย์นั้นมีความแตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปแล้ว คนส่วนใหญ่ล้วนมีความต้องการด้านสรีระวิทยา ความปลอดภัย ความรัก การเห็นคุณค่าในตนเอง และความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง มีความมั่นใจและภาคภูมิใจส่วนตัว ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้มนุษย์ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.4 วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน

การศึกษานอกจากองค์ความรู้แล้ว การสร้างความพึงพอใจในการเรียนให้แก่นักเรียนยังเป็นสิ่งสำคัญ อันเห็นได้จากแนวคิดจากผู้ดังนี้

สกินเนอร์ (วันทยา วงศ์ศิลปภิรมณ์. 2533: 9; อ้างอิงจาก Skinner. 1971: 1-63, 96 -120) มีความเห็นว่า การปรับพฤติกรรมของคนไม่อาจทำได้โดยเทคโนโลยีทางกายภาพและชีวภาพ (Physical and Biological Technology) เท่านั้น แต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีของพฤติกรรมซึ่งเขาหมายถึงเสรีภาพ แสดงความภาคภูมิใจ (Freedom and Dignity) จุดหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษาคือ การทำให้คนมีความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomous man) มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เสรีภาพและความภาคภูมิใจเป็นครรลองของการไปสู่ความเป็นคนดังกล่าว

เสรีภาพมีความหมายตรงข้ามกับการควบคุม แต่เสรีภาพในความหมายของสกินเนอร์ไม่ได้หมายถึงความเป็นอิสระจากควบคุมหรือความเป็นอิสระจากสิ่งแวดล้อม หากแต่หมายถึงการเป็นอิสระจากการควบคุมบางชนิดที่มีลักษณะเชิงก้าวร้าว (Aggressive) เป็นการวิเคราะห์และเปลี่ยนหรือปรับรูปแบบใหม่ (Redressing) ให้แก่สิ่งแวดล้อมโดยทำให้อำนาจการควบคุมอ่อนลงจนบุคคล

รู้สึกว่าคุณไม่ได้ถูกควบคุมหรือต้องแสดงพฤติกรรมใดที่เกิดจากความกดดัน บุคคลควรได้รับการยอมรับ (Credit) ในผลสำเร็จของการกระทำอันเป็นผลมาจากการกระทำที่ปลอดจากการบังคับ (force) หรือสิ่งควบคุมใดๆ (Controlling) สัดส่วนปริมาณของการยกย่องต่อการกระทำจะมีลักษณะเป็นปฏิภาคย์กลับกับความสำคัญของสาเหตุที่จูงใจให้บุคคลนั้นกระทำ สิ่งนี้เป็นไปตามที่สกินเนอร์ได้อธิบายกล่าวของฌอง ชาร์ค รุสโซ (Jean - Jacques Rousseau) ที่ให้ข้อคิดว่าครูควรทำให้นักเรียนเชื่อว่า พวกเขาอยู่ในความควบคุมของตัวเอง แม้ว่าผู้ควบคุมที่แท้จริงคือครู ไม่มีวิธีการใดดีไปกว่าการให้พวกเขาแสดงด้วยความรู้สึกแห่งอิสระภาพ ด้วยวิธีนี้คนจะเกิดกำลังใจด้วยตัวเอง ครูให้นักเรียนได้ทำเฉพาะสิ่งที่พวกเขาอยากทำ แต่เขาควรจะอยากทำเฉพาะสิ่งที่ครูต้องการให้เขาทำเท่านั้น

บลูม (Bloom. 1956: 72 - 74) มีความเห็นว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำพฤติกรรมตามที่ตนเองต้องการ ก็น่าจะคาดหวังได้แน่นอนว่า นักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้นด้วยความกระตือรือร้น พร้อมทั้งความมั่นใจ เราสามารถเห็นความแตกต่างของความพร้อมด้านจิตใจได้ชัดเจนจากการปฏิบัติของนักเรียนต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือก หรือจากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากเรียน เช่น การช้อปปิ้ง ดนตรีบางชนิด เกม หรืออะไรบางอย่างที่นักเรียนอาสาสมัครและตัดสินใจได้โดยเสรีในการเรียน การมีความกระตือรือร้น มีความพึงพอใจ และมีความสนใจเมื่อเริ่มเรียน จะทำให้นักเรียนเรียนได้เร็วและประสบความสำเร็จสูง

ไวท์เฮด (Whitehead. 1967: 1 - 41) กล่าวถึงจังหวะของการศึกษาและขั้นตอนของการพัฒนาว่ามี 3 ขั้น คือ จุดยืน จุดแย้ง และจุดปรับ ซึ่งไวท์เฮดเรียกชื่อใหม่ เพื่อใช้ในการศึกษาว่า การสร้างความพอใจ การทำความเข้าใจ และการนำไปใช้ในการเรียนรู้ใดๆ ควรเป็นไปตาม 3 จังหวะนี้คือ

การสร้างความพอใจ - นักเรียนรับสิ่งใหม่ๆ มีความตื่นเต้น พอใจในการได้พบและเก็บสิ่งใหม่

การทำความเข้าใจ - มีการจัดระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน

การนำไปใช้ - นำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดการกับสิ่งใหม่ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดการกับสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามา

ไวท์เฮด กล่าวถึง การสร้างภูมิปัญญาในระบบการศึกษาว่า ได้ปฏิบัติกันอย่างผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดาๆ แล้วคาดเดาว่าจะทำให้เกิดภูมิปัญญาได้ ถนนที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเดียวคือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ และถนนที่มุ่งสู่ความรู้มีสายเดียวเช่นกันคือ วิทยาการที่จัดไว้อย่างมีระบบ ดังนั้น เสรีภาพและวิทยาการเป็นสาระสำคัญของกระบวนการศึกษา ประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะ คือ เสรีภาพ - วิทยาการ - เสรีภาพ ซึ่ง

เสรีภาพในจังหวะแรกก็คือ ขั้นตอนของการสร้างความพอใจ วิทยาการในจังหวะที่สองคือ ขั้นทำความเข้าใจ และความกระจ่าง และเสรีภาพในช่วงสุดท้ายคือ ขั้นการนำไปใช้ วงจรเหล่านี้ไม่ได้มีวงจรเดียว แต่มีลักษณะเป็นวงจรซ้อนวงจร วงจรหนึ่งเปรียบได้กับเซลล์หนึ่งหน่วย และขั้นตอนการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของมันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับวงจรเวลาที่มีวงจรเวลาประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น วงจรของบุคคลตามช่วงอายุ จะเป็นระดับ ดังนี้

ตั้งแต่เกิด จนถึงอายุ 13 หรือ 14 ปี เป็นขั้นของความสนใจ

ช่วงอายุ 14 – 18 ปี เป็นขั้นของการค้นหาทำความเข้าใจ

และอายุ 18 ปี ขึ้นไป เป็นขั้นของการนำไปใช้

นอกจากนี้ วิทยาการทั้งหลายในแขนงต่างๆ ก็มีวงจรของการพัฒนาการและระดับของพัฒนาการเหล่านี้เช่นกัน สิ่งที่ไวท์เฮดต้องการย้ำในเรื่องนี้คือ ความรู้ที่ต่างแขนงวิชา การเรียนที่ต่างวิธีการ ควรให้แก่นักเรียนเมื่อถึงเวลาอันสมควร และเมื่อนักเรียนมีพัฒนาการทางสมองอยู่ในขั้นเหมาะสม หลักการนี้ เป็นที่ทราบกันทั่วไปอยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการถือปฏิบัติ โดยคำนึงถึงจิตวิทยาในการดำเนินการทางการศึกษา เรื่องทั้งหมดนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ เพียงแต่หลักการเหล่านี้ไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาอภิปรายเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและถูกต้อง ความล้มเหลวของการศึกษาเกิดขึ้นจากการใช้จังหวะการศึกษาไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในขั้นตอนของการสร้างความพอใจ หรือจังหวะของเสรีภาพในช่วงแรก การละเลยหรือขาดประสบการณ์ในส่วนนี้ผลดีสูงสุดที่เกิดขึ้นคือ ความรู้ที่ไร้พลังและไร้ความคิดริเริ่ม ผลเสียสูงสุดที่เกิดขึ้นคือ ความรังเกียจ ไม่ยอมรับความคิดนั้น และนำไปสู่การไร้ความรู้ในที่สุด

4.5 งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

งานวิจัยในประเทศ

แว่นแก้ว พันภัย (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนเรื่องเศรษฐศาสตร์ในครอบครัว โดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบเกมสถานการณ์จำลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 120 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ใช้ระยะเวลาในการทดลองกลุ่มละ 20 ชั่วโมง ผลการศึกษาพบว่า ผลทางด้านความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการสอนแบบเกมสถานการณ์จำลองไม่แตกต่างกัน

ธีระ สุภาวิมล (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาปีการศึกษา 2550 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 300 คน เป็นนักเรียนชาย 150 คน เป็นนักเรียนหญิง 150 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกนและใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับ .89 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาความถี่ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบข้อมูลโดยใช้สถิติที (t-test Independent) และกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษา ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ด้านเนื้อหาสาระหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21, 3.90, 3.89, 3.91, 3.64 และ 3.96 เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ด้านเนื้อหาสาระหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพครูผู้สอน ด้านสถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮินเทอร์แมร์ (Hintermair, 2008) ได้ศึกษาความเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิตของผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงและหูหนวก โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงและหูหนวกจำนวน 629 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีความเป็นอยู่แบบ 2 วัฒนธรรมจะมีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจมากกว่ากลุ่มผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินชายขอบ นอกจากนั้นยังพบว่าปัจจัยทางจิตวิทยาเช่นการมองโลกในแง่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งปัจจัยทางจิตวิทยานี้มีความเชื่อมโยงกับความสามารถในการสื่อสารในเรื่องส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างและระดับการศึกษา การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่านักการศึกษาควรเป็นผู้ที่มีบทบาท

ในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพื่อให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถสื่อสารและมีสุขภาพจิตที่ดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีลำดับขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล ตรวจวัดโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อนและกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล ตรวจวัดโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 6 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ครูประจำชั้นคัดเลือกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและไม่มีความพิการซ้ำซ้อนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2
2. ศึกษาจากใบตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยาหรือจากสมุดทะเบียนคนพิการ

3. คัดเลือกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบลและมีความสามารถในการอ่านริมฝีปาก ได้นักเรียนจำนวน 6 คน มีรายละเอียดดังนี้

นักเรียนคนที่ 1

เพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย ไม่สามารถตรวจวัดได้ หูขวา 120 เดซิเบล ได้ผ่าตัดฝังประสาทหูเทียม กำลังอยู่ระหว่างการตรวจวัดระดับการได้ยินหลังใส่ประสาทหูเทียม ระดับความสามารถทางภาษา มีทักษะการรับภาษาพอสมควร สามารถอ่านริมฝีปากได้ รู้จักคำศัพท์น้อยและไม่รู้จักคำนามธรรมทั้ง 7 คำ ด้านการพูด นักเรียนพูดได้เป็นคำเมื่อครูเตือนหรือพูดนำจึงพูดเป็นประโยค การสื่อสารในชีวิตประจำวันจะสื่อสารด้วยการพูดประกอบท่าทาง

นักเรียนคนที่ 2

เพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 100 เดซิเบล หูขวา 100 เดซิเบล ได้ผ่าตัดฝังประสาทหูเทียม กำลังอยู่ระหว่างการตรวจวัดระดับการได้ยินหลังใส่ประสาทหูเทียม ระดับความสามารถทางภาษา มีทักษะในการรับภาษาพอสมควร สามารถอ่านริมฝีปากได้ รู้จักคำศัพท์ค่อนข้างน้อยและไม่รู้จักคำนามธรรมทั้ง 7 คำ ด้านการพูด นักเรียนพูดได้เป็นคำหรือวลีที่มีความยาว ไม่เกิน 3 คำ โดยครูช่วยในบางครั้ง สามารถสื่อสารด้วยการพูดได้บ้างในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน โดยสื่อสารด้วยการพูดประกอบท่าทางในบางครั้ง ค่อนข้างมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

นักเรียนคนที่ 3

เพศหญิง มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 73 เดซิเบล หูขวา 83 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบทัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 45 เดซิเบล หูขวา 55 เดซิเบล ความสามารถทางภาษา มีทักษะในการรับภาษาพอสมควร สามารถอ่านริมฝีปากได้ รู้จักคำศัพท์ค่อนข้างน้อยและไม่รู้จักคำนามธรรมทั้ง 7 คำ ด้านการพูด นักเรียนพูดได้เป็นคำหรือวลีที่มีความยาว 2 -3 คำ สามารถสื่อสารด้วยการพูดได้พอสมควรในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน โดยสื่อสารด้วยการพูดประกอบท่าทางในบางครั้ง มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว

นักเรียนคนที่ 4

เพศหญิง มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 88 เดซิเบล หูขวา 90 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบทัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 60 เดซิเบล หูขวา 65 เดซิเบล ความสามารถทางภาษา มีทักษะในการรับภาษาพอสมควร สามารถอ่าน

ริมฝีปากได้ รู้จักคำศัพท์น้อยและไม่รู้จักคำนามธรรมทั้ง 7 คำ ด้านการพูด นักเรียนพูดได้เป็นคำ สามารถสื่อสารด้วยการพูดได้บ้างในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน โดยสื่อสารด้วยการพูดประกอบ ท่าทางในบางครั้ง

นักเรียนคนที่ 5

เพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 87 เดซิเบล หูขวา 88 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบทัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 60 เดซิเบล หูขวา 60 เดซิเบล ความสามารถทางภาษา มีทักษะในการรับภาษาพอสมควร สามารถอ่านริมฝีปากได้ รู้จักคำศัพท์พอสมควรแต่ไม่รู้จักคำนามธรรมทั้ง 7 คำ สามารถสื่อสารด้วยการพูดได้ค่อนข้างดี ในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน โดยพูดเป็นประโยคได้ยาวประมาณ 3-4 คำ มีความกระตือรือร้น ในการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งรอบตัว

นักเรียนคนที่ 6

เพศชาย มีระดับการสูญเสียการได้ยินก่อนใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 75 เดซิเบล หูขวา 83 เดซิเบล ใส่เครื่องช่วยฟังแบบทัดหลังใบหู มีระดับการได้ยินหลังใส่เครื่องช่วยฟัง หูซ้าย 45 เดซิเบล หูขวา 55 เดซิเบล ความสามารถทางภาษา มีทักษะในการรับภาษาพอสมควร สามารถอ่านริมฝีปากได้ รู้จักคำศัพท์น้อยและไม่รู้จักคำนามธรรมทั้ง 7 คำ สามารถสื่อสารด้วยการพูดได้ค่อนข้างดีในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน โดยพูดเป็นประโยคได้ยาวประมาณ 3-4 คำ

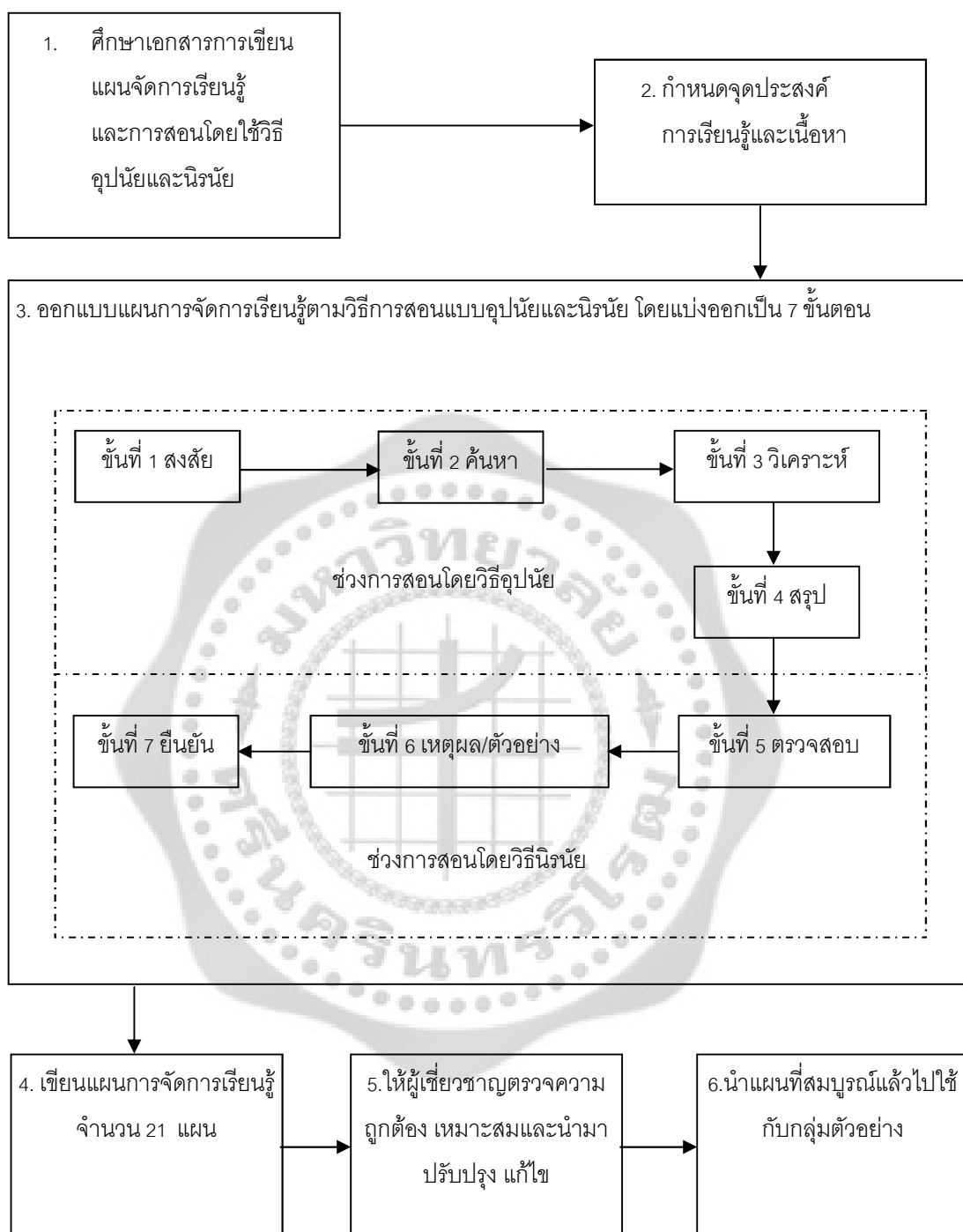
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. สื่อบทเรียนนิทานภาพ
3. แบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรม
4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับ สื่อบทเรียนนิทานภาพ มีขั้นตอนในการสร้างดังแสดงในภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องความเข้าใจคำนามธรรม

จากภาพประกอบลำดับขั้นในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และขั้นตอนการสอนค่านามธรรมจากคู่มือการสอนภาษาไทย ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยจากเอกสาร 21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด ของ สุวิทย์ มูลคำ 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ ของ ทิศนา เขมมณี ปริญญาานิพนธ์ของชาญวิทย์ จรตระการ; ธนาพร เจียรกุล; พิเชษฐ เพียรเจริญ; และดนัย พันธนิล

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา

3. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัย โดยแบ่งขั้นตอนการสอนเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 สงสัย ในขั้นนี้ครูตั้งคำถามกับนักเรียนให้นักเรียนสงสัยและต้องการค้นหาความหมายของค่านามธรรมอันเป็นจุดประสงค์ของบทเรียน

ขั้นที่ 2 ค้นหา ครูให้นักเรียนหาความหมายจากสื่อบทเรียนนิทานภาพ และแหล่งความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ นักเรียนวิเคราะห์ความหมายของค่านามธรรมที่หามาได้

ขั้นที่ 4 สรุป ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของค่านามธรรม

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ ครูให้นักเรียนบอกความหมายของค่านามธรรม

ขั้นที่ 6 เหตุผล/ตัวอย่าง ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างเกี่ยวกับค่านามธรรม

ขั้นที่ 7 ยืนยัน ครูและนักเรียนยืนยันว่าสิ่งที่นักเรียนยกตัวอย่างมาถูกต้อง

4. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาที่กำหนด จำนวน 21 แผน

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษที่สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครูภาษาไทยและนักวิชาการด้านการศึกษาพิเศษที่เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนรู้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำปรับแก้ในเรื่องของ ภาษาที่ใช้อธิบายค่านามธรรมให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้มีความชัดเจน สั้น กระชับ ได้แก่ คำว่า พยายาม ให้ใช้คำว่า ทำซ้ำ ทำใหม่ จนเสร็จ ในแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องความสงสาร ให้ใช้คำว่า หมา แทนสุนัข และคำว่า คนไม่มีบ้าน แทนคำว่า ผู้ประสบภัย

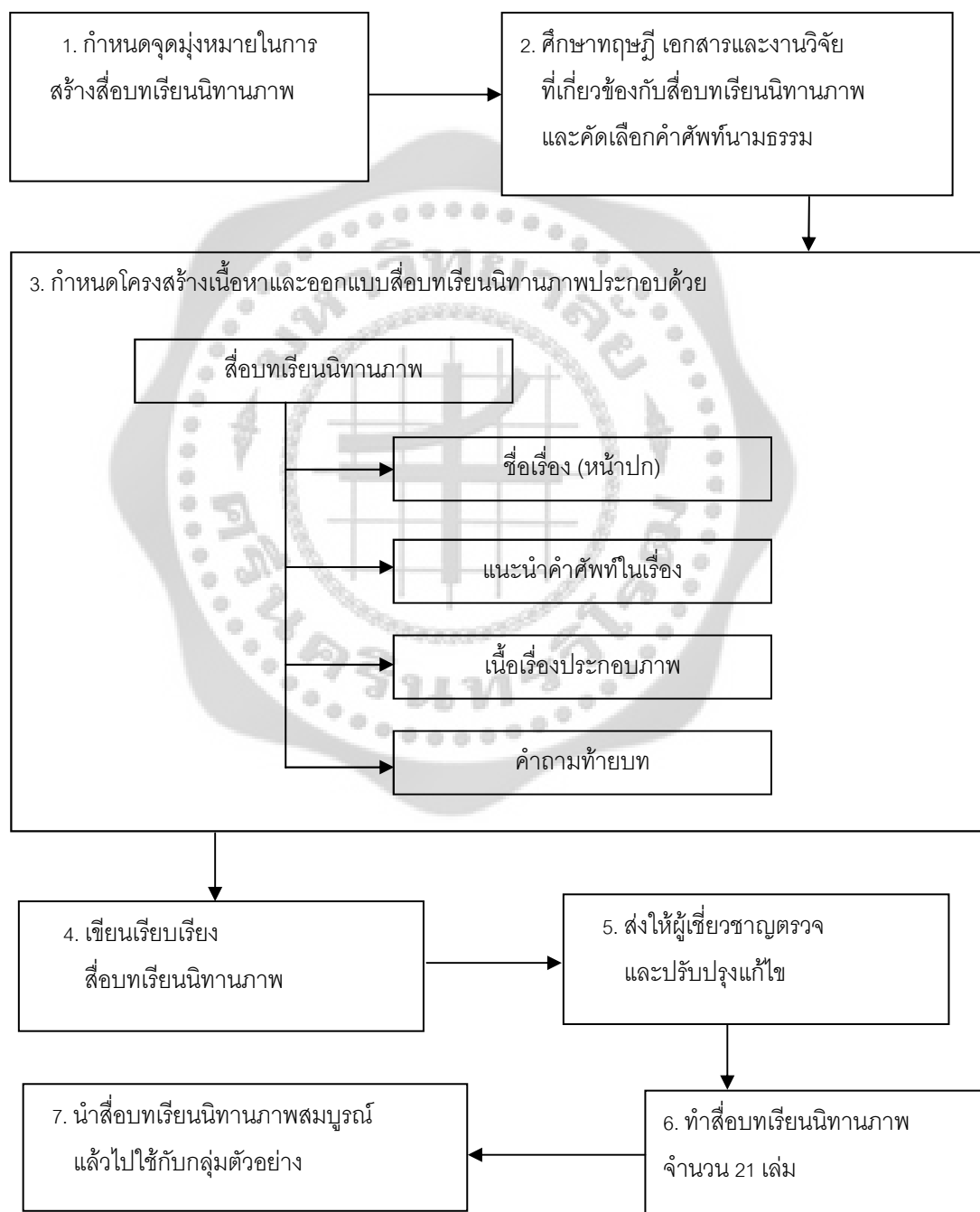
6. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามให้ผู้เชี่ยวชาญแนะนำและนำไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในคลินิกพัฒนาการเรียนรู้ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2552 จำนวน 3 คน และปรับปรุงในเรื่องการสอนขั้นที่ 6 เหตุผล/ ตัวอย่าง

เป็นการยกตัวอย่างเหตุการณ์ค่านามธรรมเอง หรือครูยกตัวอย่างเหตุการณ์และให้นักเรียนบอกว่ามีลักษณะเหตุการณ์ตรงตามค่านามธรรมนั้น จนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับแก้แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

สื่อบทเรียนนิทานภาพ

การสร้างสื่อบทเรียนนิทานภาพมีขั้นตอนการสร้างดังได้แสดงไว้ในภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 3 ลำดับขั้นตอนการสร้างสื่อบทเรียนนิทานภาพ

จากภาพประกอบลำดับขั้นในการสร้างสื่อบทเรียนนิทานภาพสามารถกล่าวโดยละเอียดได้ดังนี้

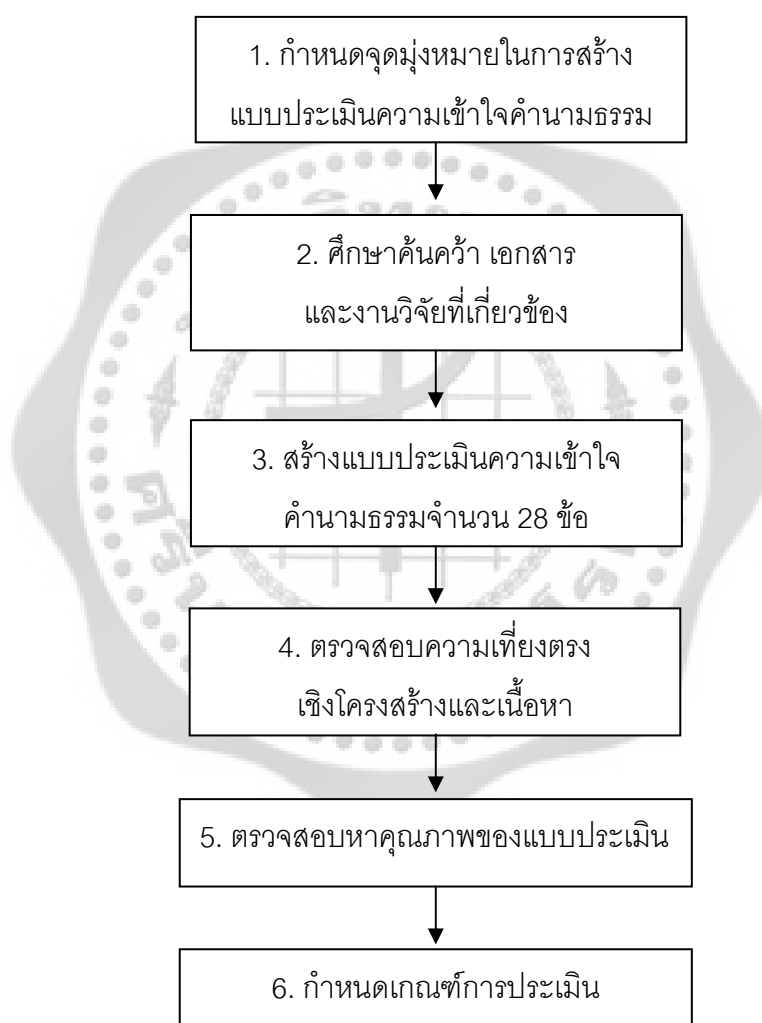
1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างสื่อบทเรียนนิทานภาพ
2. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานภาพ คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้: เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หลักการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนโดยใช้สื่อบทเรียนนิทานภาพ และคัดเลือกคำศัพท์นามธรรมจากบทเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษที่สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครูภาษาไทยและนักวิชาการด้านการศึกษาพิเศษพิจารณาความหมายของคำศัพท์
3. กำหนดโครงสร้างเนื้อหาและออกแบบสื่อบทเรียนนิทานภาพ โดยในเล่มประกอบด้วย ชื่อเรื่อง(หน้าปก) การแนะนำคำศัพท์ในเนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องประกอบภาพ และคำถามท้ายบท
4. เขียนเรียบเรียงสื่อบทเรียนนิทานภาพ
5. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษที่สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และนักวิชาการด้านการศึกษาพิเศษตรวจสอบความเหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำปรับแก้ในเรื่องของภาษาที่ใช้ โดยปรับภาษาให้ง่าย ไม่มีความซับซ้อน ได้แก่ พุดมาโรงเรียนแต่เช้า เพราะวันนี้เขาเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียน เปลี่ยนเป็น พุดมาโรงเรียนแต่เช้า เพราะวันนี้ เขาต้องทำความสะอาดห้องเรียน หรือ พอกับแป้งนั่งอยู่ในห้องนั่งเล่น แป้งหยิบการบ้านวิชาภาษาไทยขึ้นมาทำ เปลี่ยนเป็น พอกับแป้งนั่งอยู่ในบ้าน พ้ออ่านหนังสือพิมพ์ แป้งทำการบ้าน เป็นต้น
6. จัดทำสื่อบทเรียนนิทานภาพจำนวน 21 เล่ม
7. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในข้อ 5 ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของตัวอักษรในสื่อบทเรียนนิทานภาพ จาก ตัวอักษรขนาด 18 พอยต์ เป็น 28 พอยต์ และรูปภาพของนิทานเรื่อง ความพยายามของเต๋ว รูปหน้าปกให้เป็นหน้าคนที่สมบูรณ์ รูปภาพของนิทานเรื่อง มะม่วงกับความพยายามของโอม แก้วไปตลาด พุดกับความรับผิดชอบ ให้เติมรายละเอียดด้านหลังภาพ (Background) ให้สมบูรณ์
8. ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
9. นำสื่อบทเรียนนิทานภาพที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่างที่คลินิกพัฒนาการเรียนรู้ ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2552 จำนวน 3 คน ซึ่งผลการนำไปใช้ไม่มีข้อแก้ไข ปรับปรุง

10. นำสื่อบทเรียนนิทานภาพที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างแบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรม

การสร้างแบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรมมีขั้นตอนการสร้างดังแสดงไว้ในภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 4 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรม

จากภาพประกอบลำดับขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรมซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรม

2. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และคู่มือแนวการวัดและประเมินผล พ.ศ. 2544

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมิน

3. สร้างแบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรมเป็นแบบทดสอบปรนัย 3 ตัวเลือก โดยเป็นคำถามจากคำนามธรรมที่สอนจำนวน 7 คำ รวมทั้งหมด 28 ข้อ

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการวัดประเมินผล และด้านการสอนภาษาไทยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency:IOC) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. หาคุณภาพของแบบประเมินโดยหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบประเมินที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดพระยาหยั่ง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2552 จำนวน 36 คน เพื่อเลือกข้อคำถามในแบบประเมินที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 จำนวน 21 ข้อ ได้ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.36 - 0.61 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 - .63 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 เพื่อนำไปใช้ในการทดสอบความเข้าใจคำนามธรรมก่อนและหลังการทดลอง

6. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเข้าใจคำนามธรรมโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินจากเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามใบรายงานผลการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

เกณฑ์การตัดสินระดับความสามารถในการเข้าใจคำนามธรรม

คะแนน 17 คะแนนขึ้นไป หมายถึง มีความสามารถระดับดีมาก
(ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป)

คะแนน 15 – 16 คะแนน หมายถึง มีความสามารถระดับดี
(ได้คะแนนร้อยละ 70-79)

คะแนน 13 – 14 คะแนน หมายถึง มีความสามารถระดับปานกลาง
(ได้คะแนนร้อยละ 60 -69)

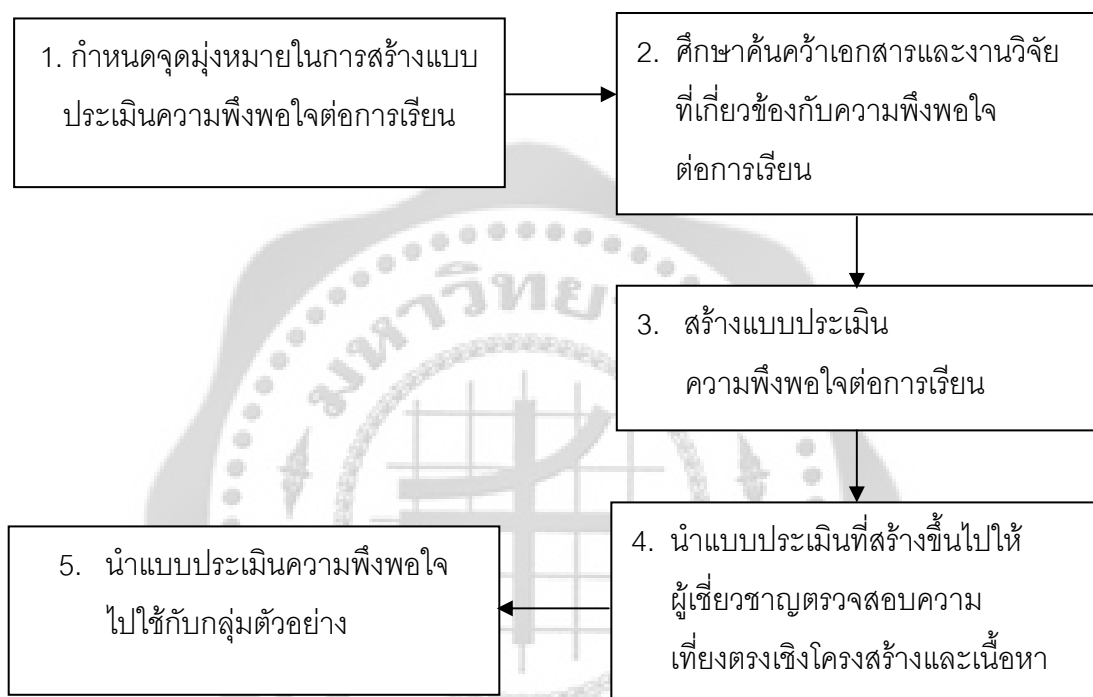
คะแนน 10 – 12 คะแนน หมายถึง มีความสามารถผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
(ได้คะแนนร้อยละ 50 -59)

คะแนน 0 – 9 คะแนน หมายถึง ต้องแก้ไขปรับปรุง

(ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50)

การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน

การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน มีขั้นตอนในการสร้างดังแสดงไว้ในภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 5 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน

จากภาพประกอบลำดับขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน
2. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน
3. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้แบบประมาณค่า (Rating Scale) และกำหนดค่าคะแนนแบบประเมินเป็นแบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ และกำหนดระดับคะแนนไว้ 3 ระดับ ดังนี้

3 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

กำหนดเกณฑ์ประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน ดังนี้

คะแนน 24 – 30 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมาก

คะแนน 15 – 23 คะแนน หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

คะแนน 0 – 14 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อย

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการวัดประเมินผล และด้านการสอนภาษาไทย ตรวจสอบด้านโครงสร้างและเนื้อหาโดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency:IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับปรุงเรื่องขนาดตัวอักษรจาก 16 พอยต์ เป็น 18 พอยต์ แก้ไขคำว่าชอบเป็นพึงพอใจ ปรับการเรียงลำดับของข้อคำถาม โดยเริ่มจาก วิธีการสอน สื่อการสอน และครูผู้สอนและได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2552 โดยครูอธิบายพร้อมกับทำท่าทางประกอบวิธีการทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน จนนักเรียนเข้าใจแล้วจึงเริ่มอ่านข้อคำถาม ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องระดับความพึงพอใจของนักเรียน ทำทีละข้อจนครบทุกข้อ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้การทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design ซึ่งมีรูปแบบการทดลองดังนี้

กลุ่มทดลอง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ E แทน กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

X แทน การสอนค่านามธรรมโดยวิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียน
นิทานภาพ

- T_1 แทน การประเมินความเข้าใจคำศัพท์นามธรรมก่อนการสอนโดยวิธี
อุปนัยและนิรนัยร่วมกับสอบทเรียนนิทานภาพ
- T_2 แทน การประเมินความเข้าใจคำศัพท์นามธรรมหลังการสอนโดยวิธี
อุปนัยและนิรนัยร่วมกับสอบทเรียนนิทานภาพและการประเมิน
ความพึงพอใจต่อการเรียน

2. ขั้นตอนการทดลอง ดำเนินการดังนี้

2.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้จัดการ
โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการดำเนินการทดลอง
กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 จัดเตรียมแบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรม แผนการจัดการเรียนรู้และสื่อ
บทเรียนนิทานภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.3 ทำการทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองด้วยแบบประเมินความ
เข้าใจคำนามธรรมที่สร้างขึ้น โดยครูเป็นผู้อ่านคำถามและตัวเลือกให้นักเรียนฟังและอ่านริมฝีปาก
ให้นักเรียนทั้งหมดทำพร้อมกันทีละข้อ ทำจนครบทุกข้อ

2.4 ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ
ทดลองด้วยตนเอง ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน คือในวัน จันทร์ อังคาร พุธ
พฤหัสบดี และศุกร์ วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 21 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ดังนี้

สัปดาห์	วัน	เนื้อหา	
		คำ	หนังสือเรื่อง
สัปดาห์ที่ 1	พุธ	ความซื่อสัตย์	วันทศสอบ
	พฤหัสบดี		แต้วไปตลาด
	ศุกร์		เตี้ยพูดความจริง
สัปดาห์ที่ 2	จันทร์	ความพยายาม	ความพยายามของแต้ว
	อังคาร		อ้ายผู้มีความพยายาม
	พุธ		มะม่วงกับความพยายามของโอม
	พฤหัสบดี	ความมีน้ำใจ	ไหมกับมินท์
	ศุกร์		ปลากับปูน
สัปดาห์ที่ 3	จันทร์	ความรับผิดชอบ	เด็กดีมีน้ำใจ
	อังคาร		พูดกับความรับผิดชอบ
	พุธ		แบ่งผู้มีความรับผิดชอบ
	พฤหัสบดี	ความสามัคคี	เอกับบี
	ศุกร์		แครอทยักษ์
สัปดาห์ที่ 4	จันทร์	ความมีมารยาท	มดกับขนม
	อังคาร		แต่งห้องปีใหม่
	พุธ		สวัสดิ์-ชอบคุณ
	พฤหัสบดี	มารยาทของซูโจ	สววยชายชมพู
	ศุกร์		มารยาทของซูโจ
สัปดาห์ที่ 5	จันทร์	ความสงสาร	เด็กชายจุก
	อังคาร		มานะช่วยนก
	พุธ		ไบตอง

2.5 เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วทำการประเมินความเข้าใจค่านามธรรมเช่นเดียวกับก่อนการทดลอง รวมทั้งทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนโดยครูอธิบายวิธีการทำแบบ

ประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนจนนักเรียนเข้าใจแล้วจึงเริ่มอ่านข้อคำถามประกอบการทำท่าทางให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ทำจนครบทุกข้อคำถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติซายด์ เทส (The Signed Test)

2. การเปรียบเทียบความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลองด้วยวิธีการของวิลคอกสันแมท แพร่ ซายด์ เรนค์ (The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test)

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตร IOC (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2527: 89)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบประเมิน
กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (ลั่วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 196)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ดัชนีค่าความยากง่าย
R แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบถูก
N แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

1.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบใช้สูตรของเบรนนัน (Brennan) (การวิเคราะห์ข้อสอบตามแนวคิดเชิงเกณท์. Online)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
U แทน จำนวนคนทำข้อสอบข้อนั้นถูกของกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์
L แทน จำนวนคนทำข้อสอบข้อนั้นถูกของกลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์
N₁ แทน จำนวนคนที่สอบผ่านเกณฑ์
N₂ แทน จำนวนคนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์

1.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน โดยใช้สูตร KR – 20 (ลั่วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 183)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_u	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อสอบของแบบทดสอบ
	p	แทน	คะแนนที่ตอบถูก
	q	แทน	คะแนนที่ตอบผิด
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนการสอบครั้งนั้น

2. ค่าสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median) คำนวณจากสูตรดังนี้ (ยุทพงษ์ กัยวรรณ. 2543: 145)

$$\text{Mdn} = \frac{N + 1}{2}$$

เมื่อ	Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range: IQR) คำนวณจากสูตรดังนี้ (ยุทพงษ์ กัยวรรณ. 2543: 152)

$$\text{IQR} = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ	IQR	แทน	ค่าพิสัยควอไทล์
	Q_3	แทน	ค่าที่ตำแหน่ง $\frac{3}{4}$ หรือ 75%
	Q_1	แทน	ค่าที่ตำแหน่ง $\frac{1}{4}$ หรือ 25%

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric Statistics) การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความเข้าใจค่านามธรรมและความพึงพอใจต่อการเรียนเรื่องค่านามธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ โดยใช้สูตรของชายด์ เทส ฟอว์มีเดียวัน แซมเปิ้ล (The Signed Test for Median One Sample) (Milton J. Susan, Paul M. Mcteer; & Janet J. Corbet. 1997:594 - 595) โดยมีสูตรดังนี้

$$P(X \leq M) = P(X \geq M) = \frac{1}{2}$$

เมื่อ	M	แทน	ค่ามัธยฐานที่ตั้งไว้ (เกณฑ์ที่กำหนดไว้)
	X	แทน	จำนวนค่าของตัวแปรที่น้อยกว่าค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้ (-) หรือจำนวนค่าของตัวแปรที่มากกว่าค่ามัธยฐานที่ตั้งไว้ (+) โดยพิจารณาใช้ค่า + เมื่อตั้งสมมติฐาน $H_a: M < M_0$ และพิจารณาใช้ค่า - เมื่อตั้งสมมติฐาน $H_a: M > M_0$ เมื่อ M เป็นค่ามัธยฐานที่ได้จากการทดลองและ M_0 เป็น ค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้

3.2 ใช้สถิติแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric Statistics) ในการเปรียบเทียบความเข้าใจค่านามธรรมก่อนและหลังการทดลอง ใช้สูตรของวิลคอกสันแมทช์ แพร์ ซายด์ เรนจ์ (The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์, 2533: 93) โดยมีสูตรดังนี้

$$D = Y - X$$

เมื่อ	D	แทน	ความแตกต่างของผลคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
	X	แทน	คะแนนที่ได้จากการประเมินก่อนทดลอง
	Y	แทน	คะแนนที่ได้จากการประเมินหลังการทดลอง

จัดอันดับค่าความแตกต่างจากค่าน้อยไปหาค่ามาก

กำกับอันดับที่ด้วยเครื่องหมายบวกหรือเครื่องหมายที่มีอยู่เดิม

หาผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายบวก และมีเครื่องหมายลบตามลำดับค่า

ค่าของผลรวมที่น้อยกว่า (โดยไม่คำนึงถึงเครื่องหมาย) เรียกค่านี้ว่า T

$$Z = \frac{T - E(T)}{S_T}$$

$$\text{เมื่อ } E(T) = \frac{N(N+1)}{4}$$

$$S_T = \sqrt{\frac{N(N+1)(2N+1)}{24}}$$

เมื่อ $E(T)$ แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมอันดับที่น้อยกว่า
 N แทน จำนวนนักเรียน
 S_T แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 Z แทน คะแนนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ
2. การเปรียบเทียบความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ
3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

1. การศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

ตาราง 1 จำนวนคะแนนค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

คนที่	คะแนนความเข้าใจ ค่านามธรรม ก่อนทดลอง	ระดับ	คะแนนความเข้าใจ ค่านามธรรม หลังทดลอง	ระดับ
1	8	ปรับปรุง	13	ปานกลาง
2	9	ปรับปรุง	13	ปานกลาง
3	7	ปรับปรุง	13	ปานกลาง
4	12	พอใช้	21	ดีมาก
5	7	ปรับปรุง	13	ปานกลาง
6	6	ปรับปรุง	13	ปานกลาง
Mdn	7.5	ปรับปรุง	13	ปานกลาง
IQR	2		0	

จากตาราง 1 พบว่าความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับ ต้องแก้ไขปรับปรุง โดยคะแนนที่ทดสอบอยู่ระหว่าง 6-12 คะแนน คะแนนมัธยฐานเท่ากับ 7.5 ค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 2 และหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยคะแนนที่ทดสอบอยู่ระหว่าง 13 – 21 คะแนน คะแนนมัธยฐานเท่ากับ 13 ค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพที่กำหนดไว้ในระดับดี

คนที่	คะแนน (คะแนนเต็ม 21 คะแนน)	ค่ามัธยฐานที่ กำหนดไว้ระดับดี	เครื่องหมาย		P - Value
			+	-	
1	13	15 -16	+	-	0.9844
2	13			-	
3	13			-	
4	21			-	
5	13			-	
6	13			-	
M	13		1	5	
IQR	0				

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนมัธยฐานของคะแนนความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพต่ำกว่าค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้ระดับดี (15 - 16 คะแนน) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงจัดว่าอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับดี

2. การเปรียบเทียบความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มี

ความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

คนที่	คะแนน (คะแนนเต็ม 21 คะแนน)		ผลต่างของ คะแนน $D = Y - X$	ลำดับที่ ความแตกต่าง	ลำดับต่าง เครื่องหมาย	
	ก่อนทดลอง (X)	หลังทดลอง (Y)			บวก	ลบ
1	8	13	5	2	+2	
2	9	13	4	1	+1	
3	7	13	6	3.5	+3.5	
4	12	21	9	6	+6	
5	7	13	6	3.5	+3.5	
6	6	13	7	5	+5	
T = 0*					T+ = 21	T- = 0

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงมีความเข้าใจค่านามธรรมสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพสูงขึ้น

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

ตาราง 4 คะแนนค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

คนที่	คะแนนความพึงพอใจต่อการเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	ระดับความพึงพอใจ
1	30	มาก
2	26	มาก
3	29	มาก
4	25	มาก
5	30	มาก
6	30	มาก
Mdn	29.5	มาก
IQR	4.5	

จากตาราง 4 พบว่าความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยคะแนนในข้อที่ 1 4 และ 5 มีคะแนน 3 คะแนน ข้อที่ 2 3 6 7 8 9 และ 10 มีคะแนน ระหว่าง 2-3 คะแนน ข้อที่ 1 2 4 5 6 7 8 9 และ 10 มีคะแนนมัธยฐานเท่ากับ 3 คะแนน ข้อที่ 3 มีคะแนนมัธยฐานเท่ากับ 2.5 คะแนน ค่าพิสัยควอไทล์ข้อที่ 1 4 และ 5 เท่ากับ 0 ข้อที่ 2 7 8 9 และ 10 มีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 0.5 และข้อที่ 3 มีค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 1

ตาราง 5 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานที่คำนวณได้กับค่ามัธยฐานของความพึงพอใจต่อการเรียน
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอน
 โดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพที่กำหนดไว้ในระดับพึงพอใจมาก

คนที่	คะแนน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	ค่ามัธยฐานที่ กำหนดไว้ระดับ พึงพอใจมาก	เครื่องหมาย		P- Value
			+	-	
1	30	24 – 30	+		0.1094
2	26		+		
3	29		+		
4	25		+		
5	30		+		
6	30		+		
M	29.5		6	0	
IQR	4.5				

จากตาราง 5 พบว่า คะแนนมัธยฐานความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัย
 ร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพสูงกว่าค่ามัธยฐานที่กำหนดไว้ระดับพึงพอใจมาก (24 - 30 คะแนน)
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงจัดว่าอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับ
 สมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับ
 สื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงก่อนและหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

สมมติฐานการวิจัย

1. ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับดี
2. ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพสูงขึ้น
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล ตรวจวัดโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อนและกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินไม่เกิน 90 เดซิเบล ตรวจวัดโดยนักโสตสัมผัสวิทยา และมีใบรับรองความพิการ มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 6 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อบทเรียนนิทานภาพ แบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรม และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน

วิธีดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน คือในวัน จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี และศุกร์ วันละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 21 ครั้ง ระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 เมื่อสิ้นสุดการทดลองทำการทดสอบความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง โดยใช้แบบประเมินความเข้าใจคำนามธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ และวิลคอกสันแมทช์ ซายด์ แรงค์ (The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test) และประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ อยู่ในระดับดี

2. ความเข้าใจคำนามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อการเรียนค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ก่อนการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับต้องแก้ไขปรับปรุง หลังได้รับการสอนอยู่ในระดับดีซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง หลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับดี ที่เป็นเช่นนี้เพราะการสอนแสดงให้เห็นกระบวนการและลักษณะการปฏิบัติที่เกิดขึ้น และได้ค้นพบการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ รวมทั้งวิธีการสอนที่มีการย้ำ ซ้ำและทบทวนอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจค่านามธรรมอย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่กล่าวในเวปไซด์เฮียร์อิท ซึ่งเป็นเวปไซด์ที่สร้างขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านความบกพร่องทางการได้ยินก่อตั้งโดยสมาคมผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินนานาชาติและสมาคมนักโสตสัมผัสวิทยาแห่งยุโรป ได้กล่าวถึงวิธีการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำเป็นต้องได้รับการอธิบายถึงสิ่งต่างๆอย่างละเอียด และเป็นขั้นตอน ซึ่งรวมถึงการอธิบายถึงกิจกรรมต่างๆที่เด็กกำลังจะทำ เช่น เรากำลังจะทำอะไร เรากำลังจะไปไหน หรือเด็กกำลังจะไปทำอะไรสิ่งเหล่านี้ใช้เวลาอย่างมากแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษเมื่อเริ่มเรียนคำและความคิดรวบยอดใหม่ๆ จึงควรอธิบายให้สั้น ชัดเจน (Teaching hearing-impaired children. 2008: Online) นอกจากนี้ค่านามธรรมแต่ละคำยังมีสื่อบทเรียนนิทานภาพให้นักเรียนอ่านถึง 3 เล่ม จึงทำให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้นเพราะได้ทบทวนความเข้าใจคำศัพท์หลายครั้ง

จากกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการสอนแบบอุปนัยและนิรนัยจำนวน 21 ครั้งนี้พบว่านักเรียนมีการนำค่านามธรรมที่ได้เรียนแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากการสังเกตในช่วงการทดลองและจากการบอกเล่าของครูประจำชั้นว่า นักเรียนในห้องได้นำค่านามธรรมทั้ง 7 คำมาใช้พูดเมื่ออยู่ที่โรงเรียนได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ เช่น ค่านามธรรมความซื่อสัตย์ เมื่อครูผู้สอนให้

นักเรียนท่องสูตรคูณ มีนักเรียนคนหนึ่งได้แอบมองกระดาษที่จดสูตรคูณได้โต๊ะ เมื่อท่องเสร็จนักเรียนคนนั้นก็บอกครูว่าเขาไม่ซื่อสัตย์ เขาแอบมองกระดาษที่จดสูตรคูณได้โต๊ะ และในวันทดสอบหลังการทดลอง ก่อนที่ครูจะแจกกระดาษข้อสอบ ครูถามนักเรียนว่า ขณะสอบนักเรียนแอบมองเพื่อนได้ไหม นักเรียนคนหนึ่งตอบว่า ไม่ได้เพราะไม่ซื่อสัตย์ คำนามธรรมชาติความพยายาม จากการทำกิจกรรมในห้องเรียน เมื่อนักเรียนบอกว่าทำไม่ได้ ครูบอกว่าให้พยายาม นักเรียนก็ได้ทำกิจกรรมนั้นซ้ำอีกครั้งอย่างตั้งใจมากขึ้น คำนามธรรมชาติความรับผิดชอบ เมื่อครูพูดถึงความรับผิดชอบ นักเรียนคนหนึ่งได้ช่วยอธิบายให้เพื่อนฟังว่า ความรับผิดชอบก็เหมือนกับเหตุการณ์ที่เราลืมส่งการบ้านและได้นำมาส่งครูในวันรุ่งขึ้น คำนามธรรมชาติมารยาท เมื่อครูวางถุงใส่ของที่จะใช้ทำการสอนไว้บนโต๊ะของครู นักเรียนคนหนึ่งเดินมาชะเง้อดูในถุง ครูประจำชั้นบอกนักเรียนคนนั้นว่านักเรียนจะมาดูของครูที่วางบนโต๊ะครูไม่ได้ นักเรียนสามารถบอกเหตุผลได้ว่าเพราะไม่มีมารยาท จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนเข้าใจและสามารถนำค่านามธรรมที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องนอกเหนือไปจากการตอบคำถามในข้อสอบ อันจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนเมื่อเข้าสู่สังคมต่อไป

2. ความเข้าใจค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการสอน เนื่องจากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ เป็นวิธีที่ผู้สอนสอนให้นักเรียนได้สังเกตและคิดวิเคราะห์ คำจำกัดความของความคิดรวบยอด วิธีการสอนนี้ทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ แล้วจึงได้เห็นค่านามธรรมนั้นในบริบทต่างๆ ซึ่งนำเสนอด้วยสื่อบทเรียนนิทานภาพที่เป็นสื่อการสอนค่านามธรรม หนังสือที่ให้นักเรียนอ่านแต่ละเล่มจะมีชื่อเรื่องค่านามธรรม คำศัพท์ที่มีอยู่ในเล่มที่นักเรียนไม่เคยเห็น หรือเคยเห็นแต่ไม่รู้จักชื่อ เนื้อเรื่องเป็นคำบรรยายประกอบภาพภาพที่สามารถบอกเล่าเหตุการณ์ ซึ่งนำไปสู่การอธิบายความหมายของค่านามธรรมนั้นๆ ได้ง่ายขึ้นรวมทั้งคำถามท้ายบทที่จะเป็นการทบทวนให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านามธรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ นอกจากนี้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำสื่อบทเรียนนิทานภาพ 3 เล่มต่อค่านามธรรม 1 คำ เพื่อให้นักเรียนได้อ่านและเข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้นจึงส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความเข้าใจค่านามธรรมนั้นๆ

3. ความพึงพอใจต่อการเรียนค่านามธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เพราะสื่อบทเรียนนิทานภาพเป็นสื่อที่สอดคล้องกับวัยของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากข้อความที่กล่าวในหนังสือวรรณกรรมและลีลาคดีของ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537) ว่าเด็กชอบดูสิ่งที่อยู่รอบตัว ชอบของที่มีสีสันสดใส เด็กชอบดูภาพ ดังนั้นหนังสือเด็กจึงต้องมีภาพประกอบ ซึ่งภาพจะเป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งต่างๆที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของประจวบจิต โภธิสาร (2526) ที่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในบทความเรื่องภาพกับการเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินว่า ภาพเป็นสื่อการเรียนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคุ้มค่า เพราะภาพสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้เร็ว ดังนั้นการใช้บทเรียนนิทานภาพประกอบการสอนการเข้าใจคำนามธรรมจึงทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้คำนามธรรม เพราะเป็นสิ่งที่เด็กชอบและสนใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ยรรยงสง่า (2548) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาชุดนิทานเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมของเด็กวัยเตาะแตะ ผลการวิจัยพบว่า ชุดนิทานสามารถพัฒนาระดับการรับรู้ด้านจริยธรรมของเด็กวัยเตาะแตะในด้านความเมตตา ความเอื้อเฟื้อ และวาจาสุภาพ หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าใจคำนามธรรมโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพนั้นช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง มีความเข้าใจคำนามธรรมและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้คำนามธรรมอื่นๆต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้สอนควรทำความเข้าใจกับนักเรียนก่อนทำการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ
2. ในการสอนผู้สอนจะต้องสอนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด
3. ในขั้นการสอนนิทานภาพผู้สอนจะต้องให้นักเรียนเปิดอ่านที่ละหน้าจนครบทุกหน้า
4. ในการสอนขั้นเหตุผล / ตัวอย่าง ผู้สอนควรมีตัวอย่างที่หลากหลายให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความถูกต้อง
5. ผู้สอนต้องมีการเตรียมตัวมาอย่างดี เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดหาคำตอบจากตัวอย่างที่ผู้สอนตั้งเป็นคำถามไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำวิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูหนวก

2. ควรนำวิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นๆ เช่น นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*.
กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). *คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- _____. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : ร.ส.พ.
- กันตา สุขกระจ่าง. (2550). *การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- การวิเคราะห์ข้อสอบตามแนวจึงเกณฑ์. สืบค้นเมื่อ 1 เม.ย. 2552, จาก
<http://www.geocities.com/nincoo/mainb7.2.htm>
- กิตติมา ปรีดีดีล. (2529). *ทฤษฎีบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เกริก ยूनพันธ์. (2539). *การเล่านิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีสาส์น.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2534). *“การกำหนดมโนคติ และวัตถุประสงค์การสอน” เอกสาร การสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). *เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ชาญวิทย์ จรตระการ. (2524). *การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบอุปมานและอนุมานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านความคิดรวบยอดและความคงทนของความคิดรวบยอดในวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องพืชชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ความชุกของการกลายพันธุ์ของยีน Connexin (Cx) 26 และ บทบาทของ Cx30 ในผู้ป่วยประสาทหูพิการแต่กำเนิด. สืบค้นเมื่อ 15 ก.ค. 2551, จาก http://rde.biotech.or.th/RDEResultF1.asp?Id_Rde=811.
- ดนัย พันธุ์นิล. (2532). *การศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากวิธีอุปมานกับวิธีอนุมานในรายการโทรทัศน์*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล ธาราโกชน; และศรีณย์ ดำริสุข. (2541). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

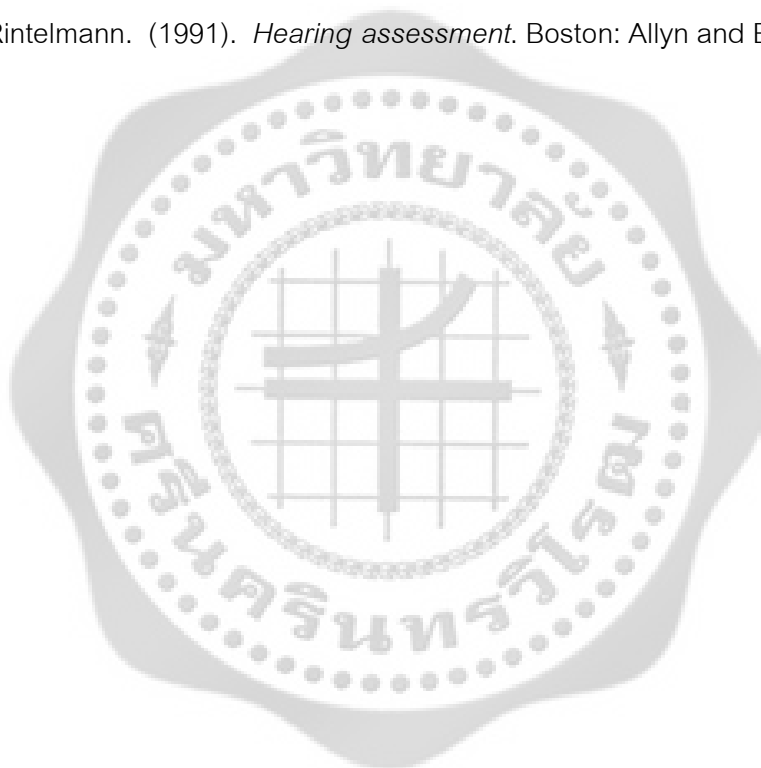
- ทีศนา เขมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ สุภาวิมล. (2551). *ความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ปีการศึกษา 2550*. ปริญญาโท กศ.ม. (พลศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทพร ระภักดี. (2551). *การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียโดยเทคนิคการสอนแบบอุปนัย-นิรนัยเรื่องความคล้ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2533). *สถิติอนพาราเมตริก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- แนวคิดทางจิตวิทยาเกี่ยวกับแรงจูงใจ. (2552). สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2552 จาก <http://www.krirk.ac.th/education/article10.htm>
- บันลือ พุกชะวัน. (2536). *วรรณกรรมกับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2527). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุบผา เรืองรอง. (2526). *การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่าหนานกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประจวบจิต โพธิสาร. (2526). *ตารางภาพกับการเรียนการสอนเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- ประณต คำนิม. (2526). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประภา ตูลานนท์. (2540). *ความพึงพอใจต่อสภาพการเรียนการสอนของนักศึกษาทางไกลสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2538). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว. บรรณกิจ.
- พวงแก้ว กิจธรรม. (2535). *หูตึงกับเครื่องช่วยฟัง*. กรุงเทพฯ: รักษ์ลิปโป.

- พิเชษฐ เพียรเจริญ. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยวิธีอุปมาอุปไมยกับวิธีอนุมานใน
สไลด์เทปกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเรื่องพลังงานและสารเคมีชั้นประถมศึกษาปีที่
4. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537). เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรมและลีลาคดีระดับ
ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัชนี้ ศรีไพวรรณ. (2516, เมษายน). การเล่านิทานและเล่าเรื่อง. สื่อกาชาชุมนุมภาษาไทยของ
ครูสภา. 3(3): 37-41.
- รัฐกรณ์ คิดการ. (2534). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์แตกต่างกันจากคอมพิวเตอร์
ช่วยสอนที่มีการเสนอเนื้อหาแบบอุปมาและแบบอนุมาน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.
(เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ละออง ชูติกร; และจิตติโส อินทโสฬส. (2524). การเปรียบเทียบการพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่
มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับเด็กปกติที่เรียนชั้นเรียนพิเศษในระดับอนุบาล.
รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวน
ดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดาวัลย์ ยรรยงสง่า. (2548). การพัฒนาชุดนิทานเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของเด็กวัยเตาะแตะ.
ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลิ่ววรรณ ภูมิไฉสกุล. (2532). ความพึงพอใจของบุคคลากรฝ่ายบริการที่มีต่อการจัดสวัสดิการ
ภายในของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วันทยา วงศ์ศิลปกรมย์. (2533). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีผลจากความพอใจในการได้
เลือกบทเรียน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิไล มาศจรัส. (2539). เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: มิติใหม่.

- แว่นแก้ว พันภัย. (2549). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในครอบครัว โดยการสอนแบบสตอรี่ไลน์ กับ การสอนแบบเกมสถานการณ์จำลอง*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรียา นิยมธรรม. (2541). *การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- _____. (2544). *ความบกพร่องทางการได้ยิน: ผลกระทบทางจิตวิทยา การศึกษา และสังคม*. กรุงเทพฯ: แว่นแก้ว.
- ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม. (2547). *พัฒนาการทางภาษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศักดิ์ชัย บุญทองดี. (2548). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ความคงทนในการจำและความพึงพอใจต่อการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 จากการใช้การ์ตูนเคลื่อนไหว 2 รูปแบบ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. (2528). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2529). *รายงานผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องศัพท์พจนานุกรมสารสนเทศและมาตรฐานข้อมูล วันที่ 26-29 มีนาคม 2529 ณ AIT Center สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จังหวัดปทุมธานี*. ปทุมธานี: สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย.
- สมนึก ชูเลิศ. (2524). *การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาสังคมศึกษาเรื่องสังคมไทย โดยใช้วิธีสอนแบบอุปมานและแบบอนุमान*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบุญ ติงฆะมานันท์. (2522, ตุลาคม). *การเล่านิทาน*. *บรรณศาสตร์*. 2(4): 31-38.
- สมพงษ์ ศิริเจริญ. (2515). *คู่มือการทำไสตท์สแน็ค*. กรุงเทพฯ: แผนกไสตท์สแน็คศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.
- สุวิทย์ สว่างโรจน์. (2546). *ความพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของนักศึกษา สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- หลุยส์ จำปาเทศ. (2533). *จิตวิทยาสัมพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พ รินติ้ง เฮ้าส์.
- อุบลลักษณ์ ไชยชนะ. (2543). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. ปรินูญานิพนธ์ ศึกษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Bloom S. Benjamin. (1956). *Taxonomy of Educational Objective Hand Book I: Cognitive Domain*. New York: David Mac Kay Company, Inc
- The Canadian hearing society. (2008). Retrived July 15, 2008, from <http://www.canadianhearingsociety.com/info/access/meetings/gcmeetings.html>.
- Deafness and Hearing loss. (2001) Retrived July 15, 2008, from. <http://www.nichcy.org/Disabilities/Specific/Pages/DeafnessandHearingLoss.aspx>. The Effects of Deductive and Guided Inductive Instructional Approaches on the Learning.
- Fleming, M.; & Levie, W. H. (1978). *Instructional message design*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.
- Haight , Carrie E. (2007, July). The Effects of Deductive and Guided Inductive Instructional Approaches on the Learning of Grammar in the Elementary Foreign Language College Classroom. *Foreign Language Annals*. 40 (2): 228 – 310
- Hintermair, Manfred. (2008, March) Self-esteem and Satisfaction With Life of Deaf and Hard-of-Hearing People—A Resource-Oriented Approach to Identity Work. *Journal of Deaf Studies & Deaf Education*. 13 (2): 278 – 300
- Knech, D., Crutchfield, R.S.; & E.L. Ballachey. (1962). *Individual in society*. New York: McGraw-Hill. Inc.
- Milton J. Susan, Paul M. McTeer; & Janet J. Corbet. (1997). *Introduction to Statistics*. Boston; Massachusetts: The McGraw-Hill Companies, Inc.
- Ontario Association For Families Of Children With Communication Disorders. (2006). Deaf. Retrived July 15, 2008, from <http://www.oafccd.com/factsheet/fact59.htm>
- STCC Office of Disability Services. (2006). Retrived July 15, 2008, from http://www.stcc.edu/ods/specs_deaf.asp

- Takimoto, Masahiro. (2008, October). The Effects of Deductive Instruction on the Development of Language Learners' Pragmatic Competence. *Modern Language Journal*. 92 (3): 369 - 386
- Teaching hearing-impaired children. (2008). Retrieved January 10,2008, from <http://www.hear-it.org/page.dsp?page=396>.
- Wallerstein, Harvey. (1971). *Dictionary of Psychology*. Maryland: Penguin Book Inc.
- Whitehead, A. N. (1967). *Adventures of Ideas*. New York: Free Press.
- WHO. (2006). Retrived July 15, 2008, from: <http://www.who.int/topics/deafness/en/>
- William F. Rintelmann. (1991). *Hearing assessment*. Boston: Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจิดต์ อภินันท์รักต์

ข้าราชการบำนาญ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อาจารย์ทัศนีย์ ศรีสิงห์

อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม)

3. อาจารย์สุกฤษฎี วงแวงน้อย

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ และสื่อบทเรียนนิทานภาพ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจิตต์ อภินันท์รักต์

ข้าราชการบำนาญ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละออ ชูติกร

ข้าราชการบำนาญ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

3. อาจารย์ทัศนีย์ ศรีสิงห์

อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม)

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แบบประเมินความพึงพอใจ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจิดต์ อภินันท์รักต์

ข้าราชการบำนาญ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อาจารย์ทัศนีย์ ศรีสิงห์

อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม)

3. อาจารย์สุกฤษฎี วงแว่น้อย

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ภาคผนวก ข

- สรุปคะแนนความสอดคล้องของแบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรม
- สรุปคะแนนความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน
- สรุปคะแนนความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรม

สรุปคะแนนความสอดคล้องของแบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรม

ข้อที่	คะแนนความสอดคล้อง			ค่า IOC
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	
1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	+1	1.00
5	+1	+1	+1	1.00
6	+1	+1	+1	1.00
7	+1	+1	+1	1.00
8	+1	+1	+1	1.00
9	+1	+1	+1	1.00
10	+1	+1	+1	1.00
11	+1	+1	+1	1.00
12	+1	+1	+1	1.00
13	+1	+1	+1	1.00
14	+1	+1	+1	1.00
15	+1	+1	+1	1.00
16	+1	+1	+1	1.00
17	+1	+1	+1	1.00
18	+1	+1	+1	1.00
19	+1	+1	+1	1.00
20	+1	+1	+1	1.00
21	+1	+1	+1	1.00

สรุปคะแนนความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียน

ข้อที่	คะแนนความสอดคล้อง			ค่า IOC
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	
1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	+1	1.00
5	+1	+1	+1	1.00
6	+1	+1	+1	1.00
7	+1	+1	+1	1.00
8	+1	+1	+1	1.00
9	+1	+1	+1	1.00
10	+1	+1	+1	1.00

สรุปคะแนนความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรม

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.50	0.50
2	0.53	0.33
3	0.53	0.33
4	0.39	0.54
5	0.50	0.63
6	0.39	0.66
7	0.55	0.54
8	0.42	0.25
9	0.53	0.59
10	0.53	0.53
11	0.61	0.20
12	0.44	0.34
13	0.36	0.46
14	0.42	0.25
15	0.50	0.63
16	0.50	0.42
17	0.47	0.42
18	0.44	0.58
19	0.39	0.46
20	0.42	0.42
21	0.47	0.29

แบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรมมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.36 - 0.61
ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 - .63 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....

แบบประเมินความเข้าใจค่านามธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง
จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. ครูเป็นผู้อ่านแบบประเมินทีละข้อเพื่อให้นักเรียนฟังและอ่านริมฝีปากจนเข้าใจแล้วจึงให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงที่หน้าข้อคำตอบ ทำทีละข้อจนครบ

ชื่อ.....นามสกุล.....

แบบทดสอบความเข้าใจค่านามธรรม
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง
 จากการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

คำสั่ง : ให้นักเรียนกากบาท (x) ทับข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดหมายถึงความซื่อสัตย์

- ก. ไม่ลอกข้อสอบ
- ข. กล่าวคำขอบคุณ
- ค. คู่กับเพื่อนในห้องเรียน

2. พาฝันเสียใจที่กระต่ายที่เลี้ยงไว้ถูกแมวกัด การกระทำของพาฝันตรงกับข้อใด

- ก. ความสงสาร
- ข. ความรับผิดชอบ
- ค. ความมีมารยาท

3. ข้อใดแสดงถึงความมีมารยาท

- ก. บีบุดเดินและยกมือไหว้คุณครู
- ข. สลัดเพื่อนยืมยางลบและดินสอ
- ค. หญิงเอาขนมให้ลูกสุนัขข้างถนน

4. ข้อใดแสดงถึงความสามัคคี

- ก. ก้องสัญญากับพ่อว่าจะรดน้ำต้นไม้
- ข. ก้อนกับเพื่อนๆช่วยกันยกของเล่นไปเก็บ
- ค. ก้อยหิ้วของไปให้น้าชายที่ตลาด

5. ข้อใดแสดงถึงควมมีน้ำใจ

- ก. พี่แบ่งขนมเค้กให้เพื่อนๆ
- ข. เล็กทำการบ้านภาษาไทยจนเสร็จ
- ค. ไหมเก็บเศษกระดาษไปใส่ถังขยะ

6. แดงเตะฟุตบอลโดนกระຈกแตก เขาบอกครูว่า เขาเป็นคนทำ การกระทำของแดงตรงกับข้อใด

- ก. ความซื่อสัตย์
- ข. ความสามัคคี
- ค. ความสงสาร

7. ไก่ให้เงินแก่คนที่ยากจน การกระทำของไก่ตรงกับข้อใด

- ก. ความสงสาร
- ข. ความซื่อสัตย์
- ค. ความสามัคคี

8. ความสงสาร หมายถึงข้อใด

- ก. การพูดความจริง
- ข. การช่วยกันทำงาน
- ค. การช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ

9. ความรับผิดชอบ หมายถึงข้อใด

- ก. การช่วยเหลือผู้อื่น
- ข. การมีสัมมาคารวะ
- ค. การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จแม้จะไม่อยากทำ

10. ข้อใดหมายถึงความพยายาม

- ก. ก้านแบ่งขนมกับน้อง
- ข. เกิดติดกระดุมเสื้อทั้งหมดจนสำเร็จโดยแม่ไม่ต้องช่วย
- ค. เก่งช่วยทนายให้แมวที่ถูกหมากัด

11. मदช่วยครูถือกระเป๋า การกระทำของมดตรงกับข้อใด

- ก. ความมีน้ำใจ
- ข. ความซื่อสัตย์
- ค. ความพยายาม

12. ข้อใดหมายถึงความสามัคคี

- ก. การรู้จักกาลเทศะ
- ข. การร่วมมือกันทำงานให้เสร็จลุล่วง
- ค. การทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง

13. ความพยายามหมายถึงคำตอบในข้อใด

- ก. การช่วยกันทำงาน
- ข. การไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ค. การตั้งใจทำงานที่ยากด้วยตัวเองจนสำเร็จ

14. มายกัมตัวเมื่อเดินผ่านครู การกระทำของมายตรงกับข้อใด

- ก. ความสามัคคี
- ข. ความมีมารยาท
- ค. ความมีน้ำใจ

15. ข้อใดแสดงถึงควมมีมารยาท

- ก. ก้อยคืนเงินที่แม่ค้าทอนเกิน
- ข. แดงไหว้และพูดขอบคุณพ่อที่ให้ของเล่น
- ค. กวางและเพื่อนๆ ช่วยกันยกถาดอาหารไปเก็บ

16. ข้อใดหมายถึงความซื่อสัตย์

- ก. ขณะทำข้อสอบ สัมบอกคำตอบเพื่อน
- ข. ต้าตั้งใจทำข้อสอบโดยไม่ถามเพื่อน
- ค. ปู่ช่วยครูเก็บกระดาษคำตอบ

17. นักเรียนห้อง ป.2/2 ช่วยกันเก็บขยะที่สนามเด็กเล่น การกระทำของนักเรียนชั้น ป.2/2 ตรงกับข้อใด

- ก. ความสงสาร
- ข. ความซื่อสัตย์
- ค. ความสามัคคี

18. ข้อใดแสดงถึงความรับผิดชอบ

- ก. แต่งช่วยคุณแม่ล้างจานเพราะอยากได้รางวัล
- ข. โธ่ทำการบ้านที่ครูสั่งจนเสร็จ จึงไปเล่นกับเพื่อน
- ค. ตีมยกมือไหว้ครูและกล่าวคำสวัสดิ์

19. เปิดตอบลือกครั้งแรกไม่สำเร็จ จึงต่ออีกหลายๆครั้งจนต่อได้สำเร็จ การกระทำของเปิดตรงกับข้อใด

- ก. ความมีมารยาท
- ข. ความมีน้ำใจ
- ค. ความพยายาม

20. สมชายจัดกระเป๋าไปโรงเรียนด้วยตัวเองทุกวัน การกระทำของสมชายตรงกับข้อใด

- ก. ความรับผิดชอบ
- ข. ความมีมารยาท
- ค. ความสามัคคี

21. ข้อใดหมายถึงความมีน้ำใจ

- ก. การให้เพื่อนยืมของ
- ข. การทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองจนสำเร็จ
- ค. การไม่เอาของของคนอื่นมาเป็นของตน

ภาคผนวก ง
แบบประเมินความพึงพอใจ

ชื่อ.....นามสกุล.....

แบบประเมินความพึงพอใจ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง
ต่อการเรียนโดยวิธีอุปนัยและนิรนัยร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง ของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป
3. ครูเป็นผู้อ่านแบบประเมินนี้ทีละข้อเพื่อให้ นักเรียนฟังและอ่านริมฝีปากจนเข้าใจแล้วจึงให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน
4. แบบประเมินนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้
 - 3 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจต่อข้อคำถามนั้นมาก
 - 2 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจต่อข้อคำถามนั้นปานกลาง
 - 1 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจต่อข้อคำถามนั้นน้อย

ตัวอย่าง

คำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
	3	2	1
ฉันได้รับความรู้จากที่ครูสอน	✓		

จากตัวอย่าง แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่ครูสอนอยู่ในระดับมาก

แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียน

ข้อที่	คำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
		3	2	1
1	ฉันเข้าใจความหมายของคำนามธรรมที่ครูสอนมากขึ้นกว่าเดิม			
2	คำศัพท์ที่ครูสอนตรงกับความต้องการของฉัน			
3	จำนวนชั่วโมงเรียนไม่มากหรือน้อยเกินไป			
4	วิธีสอนนี้ช่วยให้ฉันเข้าใจความหมายของคำนามธรรม			
5	วิธีการสอนที่ครูใช้มีความสนุกสนาน			
6	กิจกรรมที่ฉันทำช่วยให้ฉันเข้าใจความหมายของคำนามธรรมได้มากขึ้น			
7	ฉันสนใจสื่อบทเรียนนิทานภาพ			
8	การเรียนรู้โดยใช้สื่อบทเรียนนิทานภาพทำให้ฉันได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน			
9	การใช้สื่อบทเรียนนิทานภาพทำให้ฉันเข้าใจคำนามธรรม			
10	ฉันได้ทำกิจกรรม ค้นคว้า ปฏิบัติจริงและตอบคำถาม			

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง คำนามธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยวิธีอุปนัยและนิรนัย
ร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หัวข้อ ความซื่อสัตย์ ครั้งที่ 1

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
นักเรียน 6 คน ใส่เครื่องช่วยฟัง 4 คน และใส่ ประสาทหูเทียม 2 คน <u>ความสามารถ</u> -สามารถอ่าน ริมฝีปากได้ -สามารถใช้การ ได้ยินที่เหลืออยู่ ในการฟังได้ -สามารถพูด โต้ตอบเป็นคำ- วลีที่มีความ ยาว 2-3 คำ ได้	นักเรียนสามารถ บอกความหมาย ของคำว่าความ ซื่อสัตย์จาก หนังสือที่อ่าน และบอกได้ว่า เรื่องใดคือเรื่อง ของความ ซื่อสัตย์ได้ ถูกต้อง	ความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรง และจริงใจ ไม่ คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและ ไม่หลอกลวง	<u>ขั้นนำ</u> ครูตรวจสอบเครื่องช่วยฟังของนักเรียนทุกคน โดยตรวจสอบแบตเตอรี่ และการทำงานของเครื่อง ตรวจสอบการได้ยินของนักเรียนทุกคนโดยให้ นักเรียนยืนหันหลัง ครูพูดพยางค์เสียง อา อี อุ อิม ชและส ไม่เรียงลำดับ ให้นักเรียนพูดตาม จากนั้นให้นักเรียนนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม ครูพูดกับ นักเรียนเพื่อสร้างความคุ้นเคยโดยการบอกชื่อครู และถามชื่อนักเรียนที่ ละคน (ครูพูดด้วยรูปปากที่ชัดเจน ความเร็วปกติเพื่อให้นักเรียนสามารถ อ่านริมฝีปากได้) ครูกำหนดข้อตกลงกับนักเรียนในเรื่องวิธีการพูดขณะครูอยู่นำชั้นเรียน เพื่อต้องการให้นักเรียนรู้จักใช้ทักษะการมองและการฟังให้เกิดประโยชน์ มากที่สุดในการสนทนา คือ 1. ขณะครูพูดให้นักเรียนดูปากครูจนจบประโยค 2. ใช้การได้ยินที่เหลือฟังครูพูด 3. ครูจะหยุดพูดเมื่อนักเรียนไม่มองปากครู			

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			ชั้นสอน ชั้นที่ 1 สงสัย 1. ครูชูบัตรคำ ความซื่อสัตย์ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ถ้าอ่านไม่ได้ ครูอ่านนำ นักเรียนอ่านตาม ครูติดบัตรคำไว้บนกระดานดำ ให้ นักเรียนอ่านบัตรคำพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง 2. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักคำ ความซื่อสัตย์ หรือไม่ นักเรียน คิดว่าความซื่อสัตย์หมายถึงอะไร ครูบอกว่าวันนี้ เราจะมาหาความหมายของคำว่า ความซื่อสัตย์ ให้นักเรียนหา ความหมายของคำจากพจนานุกรมนักเรียน (ครูชูพจนานุกรมให้ นักเรียนดู) 3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มและแจกหนังสือพจนานุกรมให้ กลุ่มละ 2 เล่ม	บัตรคำ ความซื่อสัตย์ พจนานุกรม		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			ขั้นที่ 2 ค้นหา กิจกรรมที่ 1 4. ครูให้นักเรียนเปิดหาความหมายของคำความซื่อสัตย์จากพจนานุกรม ครูเดินดูทั้งสองกลุ่ม เมื่อกลุ่มใดหาพบแล้วให้ยกมือขึ้น ครูให้นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มอ่านความหมายของคำความซื่อสัตย์ คือ ความประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนบอกบนกระดานดำ ให้นักเรียนทุกคนอ่านความหมายคำ ความซื่อสัตย์บนกระดานดำพร้อมกัน กิจกรรมที่ 2 5. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมลองสอบ ครูบอกนักเรียนว่าครูจะแจกข้อสอบให้นักเรียนทำ โดยครูจะอ่านคำถามและข้อคำตอบทีละข้อ ให้ตั้งใจฟังและอ่านปาก เมื่อครูอ่านจบให้นักเรียนอ่านและทำด้วยตัวเอง ไม่มองเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน ถ้านักเรียนทำไม่ได้ก็ให้ลองคิด เค้า ใครไม่มอง ไม่ลอกเพื่อน เป็นคนดีมีความซื่อสัตย์ เมื่อทำเสร็จแล้วให้ยกมือขึ้น			

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			5.1 ครูแจกข้อสอบให้นักเรียนทำ ขณะนักเรียนทำ ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนถ้าคนไหนมองเพื่อนให้ครูเตือนว่า ไม่มองเพื่อน ต้องซื่อสัตย์ 5.2 หากนักเรียนคนใดทำเสร็จ ครูเก็บข้อสอบ ครูถามนักเรียนคนนั้นว่า ดูเพื่อนหรือเปล่า เมื่อนักเรียนตอบว่าเปล่า ครูชมว่า หนูเป็นคนซื่อสัตย์ดีมาก พร้อมทั้งเขียนชื่อนักเรียนคนนั้นบนกระดานดำ เมื่อนักเรียนส่งข้อสอบครบแล้วครูสรุปอีกครั้งว่า นักเรียนที่มีชื่อบนกระดานดำเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ ไม่มองไม่ลอกเพื่อนขณะสอบ 6. ครูและนักเรียนสรุปความหมายว่า ความซื่อสัตย์ คือ ฉันไม่ดูเพื่อน ไม่ลอกเพื่อนขณะสอบ ครูติดบัตรคำและแถบประโยคบนกระดานดำ ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันและอ่านทีละคน 7. ครูให้นักเรียนออกมาทีละคน ชี้ข้อความที่ครูพูด (นักเรียนใช้การฟังและการอ่านปากร่วมกัน) จากแถบประโยคบนกระดานเช่น เพื่อน ฉันไม่ดู ขณะสอบ เป็นต้น กิจกรรมที่ 3 8. ครูแจกสื่อทเรียนนิทานภาพเรื่อง “วันทดสอบ” ให้นักเรียนทุกคน 9. ครูกับนักเรียนสนทนาจากภาพที่เห็นทีละหน้าแล้วให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องเองจนจบ	ข้อสอบ บัตรคำ แถบประโยค สื่อทเรียน นิทานภาพ เรื่อง “วันทดสอบ”		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			10. ครูใช้กิจกรรมในข้อ 7 ให้นักเรียนทั้งหมดชี้คำในหนังสือแต่ละหน้า ตามที่ครูบอก ครูเดินดูพร้อมทั้งอธิบายซ้ำเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ 11. ครูถามคำถามท้ายเรื่องให้นักเรียนตอบ ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ 12. ครูให้นักเรียนสรุปความหมายของคำความซื่อสัตย์จากที่อ่านในสื่อบทเรียนนิทานภาพ ว่า ความซื่อสัตย์ คือ แหม่มทำข้อสอบด้วยตัวเอง ไม่ดูเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน ครูนำแถบประโยคติดบนกระดานดำ ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันและอ่านทีละคน ขั้นที่ 4 สรุป 13. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของคำว่า ความซื่อสัตย์ จากการทำกิจกรรมทั้ง 3 จากปทานุกรม – ความซื่อสัตย์คือ ประพฤติตรงและจริงใจ, ไม่คิดคดทรยศ, ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง จากการทำกิจกรรม – ความซื่อสัตย์ คือ ฉันไม่ดูเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน ขณะสอบ	แถบประโยค		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			จากสื่อบทเรียนนิทานภาพ – ความซื่อสัตย์ คือ แหม่มทำข้อสอบด้วยตัวเองไม่ดูเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน 14. ครูนำแถบประโยคทั้ง 3 วางบนโต๊ะ ให้นักเรียนทีละคนหยิบแถบประโยคไปติดบนกระดานโดยใช้กิจกรรมในข้อ 7 (การอ่านปากและฟังร่วมกัน) และให้เพื่อนช่วยกันตัดสินว่าถูกหรือไม่ ถ้านักเรียนคนใดทำผิด ครูอธิบายให้เข้าใจ ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ 15. ครูถามนักเรียนว่า ความซื่อสัตย์ที่นักเรียนได้จากการอ่านสื่อบทเรียนนิทานภาพคืออะไร นักเรียนตอบพร้อมกันและทีละคนว่า แหม่มทำข้อสอบด้วยตัวเอง ไม่ดูเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน ขั้นที่ 6 ยกตัวอย่าง 16. ครูบอกว่าครูจะให้แหม่ม ทำกิจกรรมอื่นๆอีก และให้นักเรียนตอบว่าแหม่มมีความซื่อสัตย์หรือไม่ ● แหม่มลอกการบ้านเพื่อนทุกเช้า ☐ ● แหม่มเก็บกระเป๋าสตางค์ได้จึงนำไปให้ครู ☒ ● แหม่มทำแก้วแตกแต่เขาบอกว่าไม่ได้ทำ ☐	แถบประโยค	นักเรียนบอก ความหมายของ คำและบอกได้ว่า เรื่องที่ได้อ่านเป็น เรื่องความ ซื่อสัตย์ได้ถูกต้อง 4 ใน 5 เรื่อง	

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			• แชมพูดความจริงกับเพื่อนเสมอ ☒ • แชมแอบหยิบหุ่นยนต์ของเพื่อนกลับบ้าน ☒ 17. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความซื่อสัตย์ของตัวเองบ้างโดยมีเพื่อน ๆ และครูช่วยตัดสิน ขั้น 7 ยืนยัน 18. ครูยกตัวอย่างอีกครั้งให้นักเรียนยืนยันคำตอบของนักเรียนว่าถูกต้อง หากนักเรียนตอบผิด เพื่อน ๆ ช่วยอธิบายและครูอธิบายอีกครั้งจนนักเรียนเข้าใจ ขั้นสรุป 19. ครูให้นักเรียนนำสื่อบทเรียนนิทานภาพเรื่อง วันทศสอบกลับไปอ่านที่บ้านเป็นการทบทวน 20. ครูแจกใบงานให้นักเรียนทุกคนพร้อมทั้งอธิบายวิธีทำจนนักเรียนสามารถทำได้ด้วยตัวเอง	ใบงาน		

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ค่านามธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยวิธีอุปนัยและนิรนัย
ร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
หัวข้อ ความซื่อสัตย์ ครั้งที่ 2

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
นักเรียนสามารถ บอกความหมาย ของคำว่าความ ซื่อสัตย์จาก หนังสือที่อ่าน และบอกได้ว่า เรื่องใดคือเรื่อง ของความ ซื่อสัตย์ได้ ถูกต้อง	นักเรียนสามารถ บอกความหมาย ของคำว่าความ ซื่อสัตย์จาก หนังสือที่อ่าน และบอกได้ว่า เรื่องใดคือเรื่อง ของความ ซื่อสัตย์ได้ ถูกต้อง	ความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรง และจริงใจ ไม่ คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและ ไม่หลอกลวง	ขั้นนำ ครูตรวจสอบเครื่องช่วยฟังและตรวจสอบการได้ยินของนักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม ครูนั่งตรงกลางห่างจากนักเรียน พอควรเพื่อให้นักเรียนได้เห็นรูปปาก – การพูด และอุปกรณ์ที่ครูนำมา แสดงได้ทั่วถึง ถ้าครูจะยื่นสอน ควรยืนห่างจากนักเรียนพอสมควร อย่า ให้นักเรียนต้องเงยหน้ามองครูมากเกินไปเพราะนักเรียนจะไม่สามารถ อ่านริมฝีปากและสีหน้าท่าทางของครูได้ ครูย้ำเรื่องข้อตกลงทั้ง 3 ข้อ จากชั่วโมงที่แล้ว เพื่อให้เด็กเข้าใจและทำโดยสม่ำเสมอ ครูทบทวนสิ่งที่ เรียนไปในชั่วโมงที่แล้วโดยให้นักเรียนอ่านบัตรคำ แถบประโยคและ ตอบคำถามจากสื่อบทเรียนนิทานภาพเรื่อง วันทศสอบ	บัตรคำ แถบประโยค		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			ชั้นสอน ชั้นที่ 1 สงสัย 1. ครูชูบัตรคำ ความซื่อสัตย์ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ครูติดบัตรคำไว้บนกระดานดำ 2. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักคำ ความซื่อสัตย์ หรือไม่ นักเรียนคิดว่าความซื่อสัตย์หมายถึงอะไร วันนี้ครูจะให้นักเรียนหาความหมายของคำว่า ความซื่อสัตย์ จากพจนานุกรมฉบับนักเรียน (ครูชูพจนานุกรมให้นักเรียนดู) 3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มและแจกหนังสือ พจนานุกรมฉบับนักเรียนให้กลุ่มละ 2 เล่ม ชั้นที่ 2 ค้นหา กิจกรรมที่ 1 4. ครูให้นักเรียนเปิดหาความหมายของคำความซื่อสัตย์จากพจนานุกรม ฉบับนักเรียน ครูเดินดูทั้งสองกลุ่ม เมื่อกลุ่มใดหาพบแล้วให้ยกมือขึ้น ครูให้นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มอ่านความหมายของคำ ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคด ททรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนบอกบนกระดานดำ ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันและอ่านทีละคน	บัตรคำ ความซื่อสัตย์ พจนานุกรม ฉบับนักเรียน		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			กิจกรรมที่ 2 5. ครูอธิบายเรื่องการซื้อของและการทอนเงิน ครูให้นักเรียนออกมา 1 คน เป็นคนซื้อ ครูเป็นคนขายของ ครูให้เงิน (กระดาษ) จำนวน 50 บาทกับนักเรียนเพื่อซื้อของ นักเรียนซื้อของราคา 35 บาทนักเรียนจ่ายเงินให้คนขายของ 50 บาทคนขายของทอนเงินให้ 20 บาทครูถามนักเรียนทั้งห้องว่าคนขายทอนเงินถูกต้องหรือไม่ ครูถามนักเรียนที่ซื้อของว่า (ซื้อนักเรียน)จะทำอย่างไร ดีใจแล้วเดินไปไหนหรือไม่ นักเรียนตอบว่าไม่ใช่ ทอนเงินเกิน 5 บาท นักเรียนคืนเงิน 5 บาทให้คนขายของ ครูบอกนักเรียนว่า (ซื้อนักเรียน) เป็นคนดี ไม่เอาของคนอื่น 6. ครูให้นักเรียนคนอื่นมาทำกิจกรรมซื้อของ ขายของจนนักเรียนทุกคนเข้าใจ	เงิน(กระดาษ) ของที่นำมา ขาย ได้แก่ สมุด ดินสอ ไม้ บรรทัด ยางลบ		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			7. ครูและนักเรียนสรุปว่า ความซื่อสัตย์ คือ ฉันไม่เอาเงินของคนอื่นมาเป็นของตน ครูติดบัตรคำและแถบประโยคให้นักเรียนอ่านร่วมกันและทีละคน กิจกรรมที่ 3 8. ครูแจกหนังสือสื่อบทเรียนนิทานภาพเรื่อง แก้วไปตลาดให้นักเรียนทุกคน 9. ครูกับนักเรียนสนทนากันจากภาพที่เห็นทีละหน้าแล้วให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องเองจนจบ 10. ครูให้นักเรียนทั้งหมดชี้คำในหนังสือแต่ละหน้า ตามที่ครูบอก ครูเดินดูพร้อมทั้งอธิบายซ้ำเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ 11. ครูถามคำถามท้ายเรื่องให้นักเรียนตอบ ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ 12. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของคำ ความซื่อสัตย์ จากที่อ่านในสื่อบทเรียนนิทานภาพ ว่า ความซื่อสัตย์ คือ แก้วไม่เอาเงินของคนอื่น มาเป็นของตน ครูนำแถบประโยคติดบนกระดานดำให้นักเรียนอ่านร่วมกันและอ่านทีละคน	บัตรคำ แถบประโยค สื่อบทเรียน นิทานภาพเรื่อง แก้วไปตลาด แถบประโยค		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			ขั้นที่ 4 สรุป 13. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของคำว่า ความซื่อสัตย์ที่ได้จาก กิจกรรมทั้ง 3 จากพจนานุกรมฉบับนักเรียน – ความซื่อสัตย์คือ ประพฤติตรงและจริงใจ, ไม่คิดคดทรยศ, ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง จากการทำกิจกรรม – ความซื่อสัตย์ คือ ฉันไม่เอาเงินของคนอื่นมาเป็นของตน จากสื่อบทเรียนนิทานภาพ – ความซื่อสัตย์ คือ แก้วไม่เอาเงินของคนอื่นมาเป็นของตน 14. ครูนำแถบประโยคทั้ง 3 วางบนโต๊ะให้นักเรียนที่ละคนหยิบแถบประโยคไปติดบนกระดานโดยใช้กิจกรรม การอ่านปากและฟังร่วมกัน ให้เพื่อนช่วยกันตัดสินว่าถูกหรือไม่ ถ้านักเรียนคนใดทำผิด ครูอธิบายให้เข้าใจ ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ 15. ครูถามนักเรียนว่า ความซื่อสัตย์ที่นักเรียนได้จากการอ่านสื่อบทเรียนนิทานภาพคืออะไร นักเรียนตอบพร้อมกันและที่ละคนว่าความซื่อสัตย์ คือ แก้วไม่เอาเงินของคนอื่นมาเป็นของตน	แถบประโยค		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			ขั้นที่ 6 ยกตัวอย่าง 16. ครูบอกว่า ครูจะให้แก้วทำกิจกรรมอื่นอีก นักเรียนคิดว่าแก้วเป็นคนซื่อสัตย์หรือไม่ • แก้วหยิบขนมจากร้านเซเว่นไปโดยไม่จ่ายเงิน ☒ • ครูชมเชยแก้วที่เก็บเงินคืนเจ้าของ ☒ • แก้วขอเงินแม่ไปซื้อหนังสือการ์ตูน ☒ • แก้วยืมดินสอจากเพื่อนแล้วไม่คืน ☒ • แก้วแอบเก็บขนมของคนที่บ้านไปกิน ☒ 17. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความซื่อสัตย์ของตัวเองบ้าง โดยมีเพื่อนๆ และครูช่วยตัดสิน ขั้นที่ 7 ยืนยัน 18. ครูยกตัวอย่างอีกครั้งให้นักเรียนยืนยันคำตอบของนักเรียนว่าถูกต้อง หากนักเรียนตอบผิด เพื่อนๆ ช่วยอธิบายและครูอธิบายอีกครั้งจนนักเรียนเข้าใจ ขั้นสรุป 21. ครูให้นักเรียนนำสื่อบทเรียนนิทานภาพ เรื่อง แก้วไปตลาด กลับไปอ่านที่บ้านเป็นการทบทวน 22. ครูแจกใบงานให้นักเรียนทุกคนพร้อมทั้งอธิบายวิธีทำจนนักเรียนสามารถทำได้ด้วยตัวเอง	ใบงาน	นักเรียนบอก ความหมายของ คำและบอกได้ว่า เรื่องที่ได้ยินเป็น เรื่องความ ซื่อสัตย์ได้ถูกต้อง 4 ใน 5 เรื่อง	

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง คำนามธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนโดยวิธีอุปนัยและนิรนัย
ร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
หัวข้อ ความซื่อสัตย์ ครั้งที่ 3

ภูมิหลัง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
	นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำว่าความซื่อสัตย์จากสื่อบทเรียนนิทานภาพที่อ่าน และบอกได้ว่าเรื่องใดคือเรื่องของความซื่อสัตย์ได้ถูกต้อง	ความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรง และจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง	ขั้นนำ ครูตรวจสอบเครื่องช่วยฟังตรวจสอบการได้ยินของนักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม ครูนั่งหรือยืนสอนในบริเวณที่นักเรียนสามารถมองและฟังได้อย่างชัดเจน ครูคุยกับนักเรียนเรื่องข้อตกลง 3 ข้อในช่วงแรกเพื่อให้ นักเรียนมีความเคยชิน ครูทบทวนสิ่งที่เรียนไปในชั่วโมงที่แล้วโดยให้นักเรียนอ่านบัตรคำ แถบประโยค และตอบคำถามจากสื่อบทเรียนนิทานภาพเรื่อง แก้วไปตลาด ขั้นสอน ขั้นที่ 1 สงสัย 1. ครูชูบัตรคำ ความซื่อสัตย์ ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ครูติดบัตรคำไว้บนกระดานดำ 2. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักคำ ความซื่อสัตย์ หรือไม่ นักเรียนคิดว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึงอะไร วันนี้ครูจะให้ นักเรียนหาความหมายของคำว่า ความซื่อสัตย์ จาก	บัตรคำ แถบประโยค บัตรคำ ความซื่อสัตย์		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (ครู พจนานุกรมให้นักเรียนดู) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มและแจกหนังสือ พจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้กลุ่มละ 2 เล่ม ชั้นที่ 2 ค้นหา กิจกรรมที่ 1 3. ครูให้นักเรียนเปิดหาความหมายของคำ ความซื่อสัตย์ จาก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ครูเดินดู ทั้งสองกลุ่ม เมื่อกลุ่มใดหาพบแล้วให้ยกมือขึ้น ครูให้ ตัวแทนแต่ละกลุ่มอ่านความหมายของคำ ความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนบอกบนกระดานดำ ให้นักเรียนทุกคนอ่านพร้อมกัน กิจกรรมที่ 2 4. วันนี้ครูจะให้นักเรียนเล่นเกม พุดความจริง ไม่พุดโกหก ครู สาธิตการเล่น	พจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ยางลบ		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			4.1 ครูเรียกนักเรียนคนหนึ่งออกมายืนข้างโต๊ะครู ครูวางยางลบไว้ ข้างหน้านักเรียน ครูให้นักเรียนหลับตา แล้วครูหยิบยางลบไป ให้นักเรียนลืมหาค้นแล้วถามครูว่า ครูเอายางลบไปไหน ครูบอกว่า เปล่า ไม่ได้เอาไป ครูชูยางลบให้ทุกคนเห็นแล้ว ถามนักเรียนทั้งห้องว่า ครูพูดความจริงหรือไม่ นักเรียนตอบ ว่า ครูพูดไม่จริง ครูถามนักเรียนว่า ครูมีความซื่อสัตย์หรือไม่ นักเรียนตอบว่า ครูไม่มีความซื่อสัตย์ 4.2 ครูให้นักเรียนเป็นคนพูดไม่จริงบ้าง โดยครูวางยางลบบนโต๊ะ 1 ก่อน ครูจะหลับตาให้นักเรียนหยิบยางลบไป เมื่อครูลืมหาค้น ไม่เห็นยางลบ ครูถามนักเรียนคนนั้นว่า หนูเอายางลบไปหรือ นักเรียนตอบว่า เปล่า ไม่ได้เอาไป ครูถามนักเรียนทั้งห้องว่า นักเรียนคนนั้นพูดความจริงหรือไม่ นักเรียนทั้งห้องตอบว่า พูดไม่จริง ครูบอกว่า นักเรียนคนนั้นพูดไม่จริง พูดโกหก ครูถามต่อว่า การกระทำอย่างนี้เรียกว่า มีความซื่อสัตย์ หรือไม่ นักเรียนทั้งห้องตอบว่า ไม่มีความซื่อสัตย์			

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			4.3 ครูสรุปว่า คนที่พูดไม่จริง พูดโกหก เป็นคนไม่มีความซื่อสัตย์ ถ้านักเรียนเอายางลบไป และบอกว่าเอาไปแสดงว่า เป็นคนพูดจริง ไม่พูดโกหก มีความซื่อสัตย์ 4.4 ครูให้นักเรียนคนอื่นๆ สลับกันออกมาทำกิจกรรม 5. ครูและนักเรียนสรุปว่า ความซื่อสัตย์ คือ ฉันพูดความจริง ไม่พูดโกหก ฉันเป็นคนซื่อสัตย์ ครูติดบัตรคำและแถบประโยคให้นักเรียนอ่านพร้อมกันและอ่านทีละคน กิจกรรมที่ 3 6. ครูแจกลีบบทเรียนนิทานภาพ เรื่อง เต๋ยพูดความจริง ให้นักเรียนทุกคน 7. ครูกับนักเรียนสนทนากันจากภาพที่เห็นคนละหน้า แล้วให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องด้วยตัวเองจนจบ 8. ครูให้นักเรียนทุกคนชี้ข้อความในหนังสือแต่ละหน้าตามที่ครูพูด ครูเดินดูพร้อมทั้งอธิบายซ้ำเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ 9. ครูถามคำถามท้ายเรื่องให้นักเรียนตอบ	บัตรคำ แถบประโยค ลีบบทเรียน นิทานภาพ เรื่อง เต๋ยพูดความจริง		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ 10. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของคำ ความซื่อสัตย์ จากที่อ่านในสื่อบทเรียนนิทานภาพว่า เตี้ยพูดความจริง ไม่พูดโกหก เตี้ยเป็นคนซื่อสัตย์ ครูนำแถบประโยคติดบน กระดานดำให้นักเรียนอ่านพร้อมกันและอ่านทีละคน ขั้นที่ 4 สรุป 11. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของคำว่า ความซื่อสัตย์ ที่ได้จากการทำกิจกรรมทั้งสาม จากพจนานุกรมฯ ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคด ททรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง จากการทำกิจกรรม ความซื่อสัตย์ คือ ฉันทพูดความจริง ไม่พูดโกหก ฉันทเป็นคนซื่อสัตย์ จากสื่อบทเรียนนิทานภาพ ความซื่อสัตย์ คือ เตี้ยพูดความจริง ไม่พูดโกหก เตี้ยเป็นคนซื่อสัตย์ 12. ครูนำแถบประโยคทั้ง 3 วางบนโต๊ะ ให้นักเรียนทีละคนหยิบ แถบประโยคไปติดบนกระดานตามคำสั่ง (นักเรียนใช้การอ่าน ปากและฟังร่วมกัน) และให้เพื่อนช่วยกันตัดสินว่าถูกหรือไม่ ถ้านักเรียนคนใดทำผิด ครูอธิบายให้เข้าใจ	แถบประโยค		

ภูมิหลัง	จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			ขั้นที่ 5 ตรวจสอบ 13. ครูถามนักเรียนว่า ความซื่อสัตย์ ที่นักเรียนได้จากการอ่าน สื่อทเรียน นิทานภาพ คืออะไร นักเรียนตอบพร้อมกัน และตอบทีละคนว่า เตี้ยพูดความจริง ไม่พูดโกหก เตี้ยเป็นคนซื่อสัตย์ ขั้นที่ 6 ยกตัวอย่าง 14. ครูบอกว่า ครูจะให้เตี้ยทำกิจกรรมอื่นๆอีก และให้นักเรียน ตอบว่าเตี้ยเป็นคนซื่อสัตย์หรือไม่ • เตี้ยไปเล่นที่บ้านเพื่อน แต่บอกพ่อว่า ไปทำการบ้าน ☒ • เตี้ยบอกแม่ว่า เขาทำจานแตก ☒ • เตี้ยให้เงินค่าไอศกรีมทุกครั้งที่ชอบ ☒ • เตี้ยหยิบเงินของแม่ไปโดยไม่บอก ☒ • เตี้ยไม่เคยโกหกพ่อแม่เลย ☒ 15. ให้นักเรียนยกตัวอย่างความซื่อสัตย์ของตัวเองบ้าง โดยมีเพื่อนๆและครูช่วยตัดสิน ขั้นที่ 7 ยืนยัน 16. ครูยกตัวอย่างอีกครั้ง ให้นักเรียนยืนยันคำตอบของนักเรียนว่า ถูกต้อง หากนักเรียนตอบผิด เพื่อนๆช่วยกันอธิบายและครู อธิบายอีกครั้ง จนนักเรียนเข้าใจ		นักเรียนบอก ความหมายของ คำและบอกได้ว่า เรื่องที่ได้ยินเป็น เรื่องความ ซื่อสัตย์ได้ถูกต้อง 4ใน 5 เรื่อง	

ภูมิหลัง	จุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล	หมายเหตุ
			ขั้นสรุป 17. ครูให้นักเรียนนำสื่อบทเรียนนิทานภาพ เรื่อง เต๋ยพูดความจริง กลับไปอ่านที่บ้านเป็นการทบทวน 18. ครูแจกใบงานให้นักเรียนทุกคนพร้อมทั้งอธิบายวิธีทำจนนักเรียนสามารถทำได้ด้วยตัวเอง	ใบงาน		

ชื่อ.....นามสกุล.....

ใบงานเรื่อง ความซื่อสัตย์ ครั้งที่ 1

1. ให้นักเรียนเลือกความหมายของคำ ความซื่อสัตย์ ต่อไปนี้ใส่ลงในช่องว่าง

☆ ประพฤติตรงและจริงใจ, ไม่คิดคดทรยศ, ไม่คดโกงและ ไม่หลอกลวง

☆ ฉันทัดเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน ขณะสอบ

☆ แซมทำข้อสอบด้วยตัวเอง ไม่ดูเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน

❶ จากการเปิดปทานุกรม

.....

❷ จากการทำกิจกรรม.....

.....

❸ จากการอ่านสื่อบทเรียนนิทานภาพ.....

.....

2. นักเรียนยกตัวอย่าง ความซื่อสัตย์ 1 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....

ใบงานเรื่อง ความซื่อสัตย์ ครั้งที่ 2

1. ให้นักเรียนเลือกความหมายของคำ ความซื่อสัตย์ ต่อไปนี้ใส่ลงในช่องว่าง

- ☆ ฉันไม่เอาเงินของคนอื่นมาเป็นของตน
- ☆ ประพฤติตรงและจริงใจ, ไม่คิดคดทรยศ, ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง
- ☆ แก้วไม่เอาเงินของคนอื่นมาเป็นของตน

❶ จากการเปิดพจนานุกรมฉบับนักเรียน.....

.....

❷ จากการทำกิจกรรม.....

.....

❸ จากการอ่านสื่อบทเรียนนิทานภาพ.....

.....

2. นักเรียนยกตัวอย่าง ความซื่อสัตย์ 1 ตัวอย่าง

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....

ใบงานเรื่อง ความซื่อสัตย์ ครั้งที่ 3

1. ให้นักเรียนเลือกความหมายของคำ ความซื่อสัตย์ ต่อไปนี้ใส่ลงในช่องว่าง

- ☆ เต็มพูดความจริง ไม่พูดโกหก เต็มเป็นคนซื่อสัตย์
- ☆ ประพฤติตรงและจริงใจ, ไม่คิดคดทรยศ, ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง
- ☆ ฉันทพูดความจริง ไม่พูดโกหก ฉันทเป็นคนซื่อสัตย์

❶ จากการเปิดพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.

2525

❷ จากการทำกิจกรรม.....

❸ จากการอ่านสื่อบทเรียนนิทานภาพ.....

2. นักเรียนยกตัวอย่าง ความซื่อสัตย์ 1 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

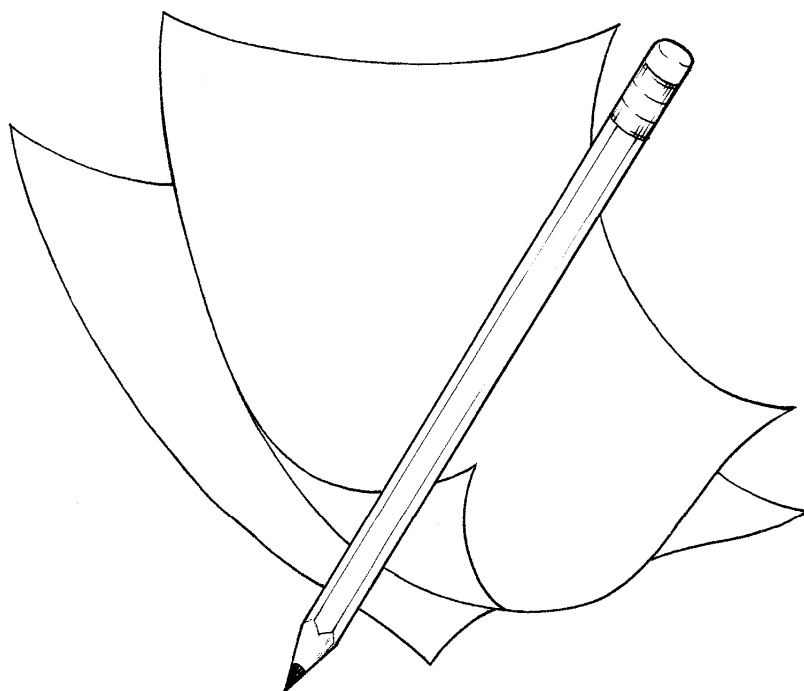
ตัวอย่างสอบทเรียนนิทานภาพ

สื่อบทเรียนนิทานภาพสอนคำนามธรรมชาติ ความซื่อสัตย์

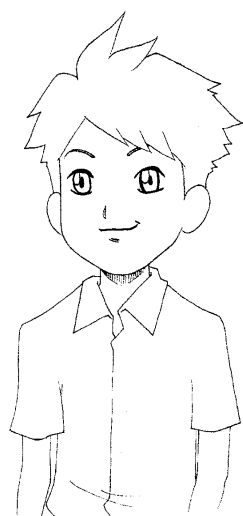
เรื่อง

วันทวดสอบ

เรื่อง ธนิษฐา พักตรานนท์
ภาพ สิทธิศักดิ์ วิริยะดีตระกูล

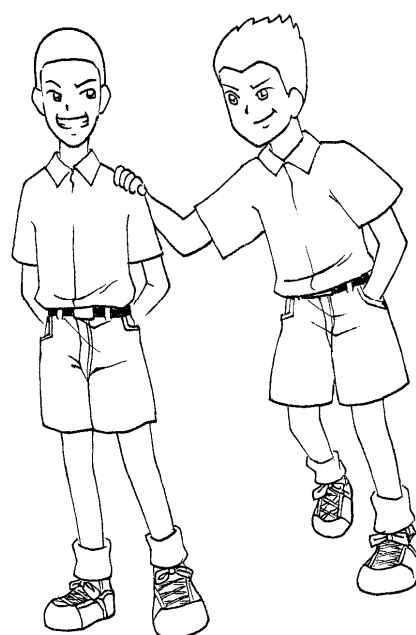
ตัวละคร

แซม

ครู

เพื่อน

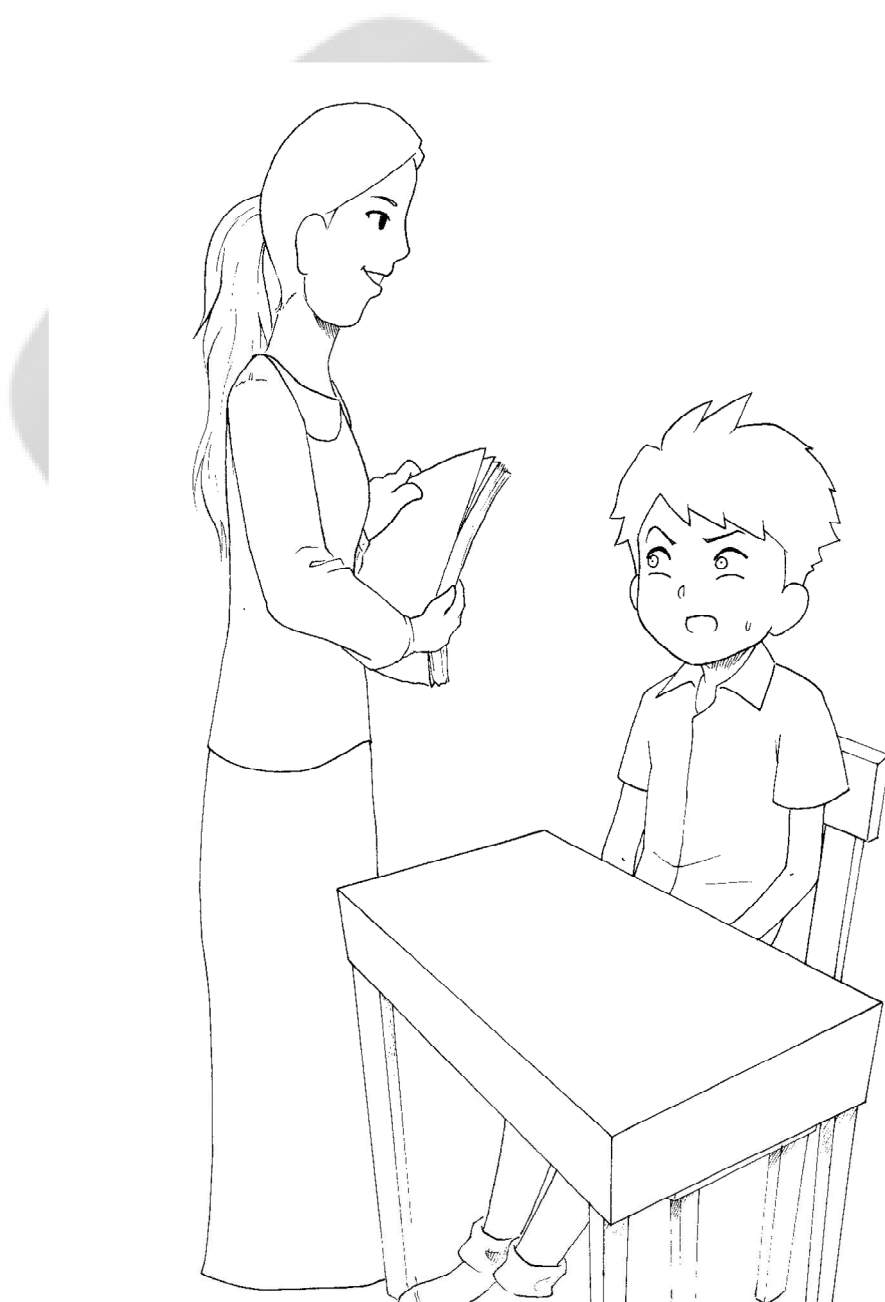
คำศัพท์

คิด

ข้อสอบ

ครูบอกว่า วันนี้ ครูจะให้ให้นักเรียนทำ
ข้อสอบ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์
ไม่ดูเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน

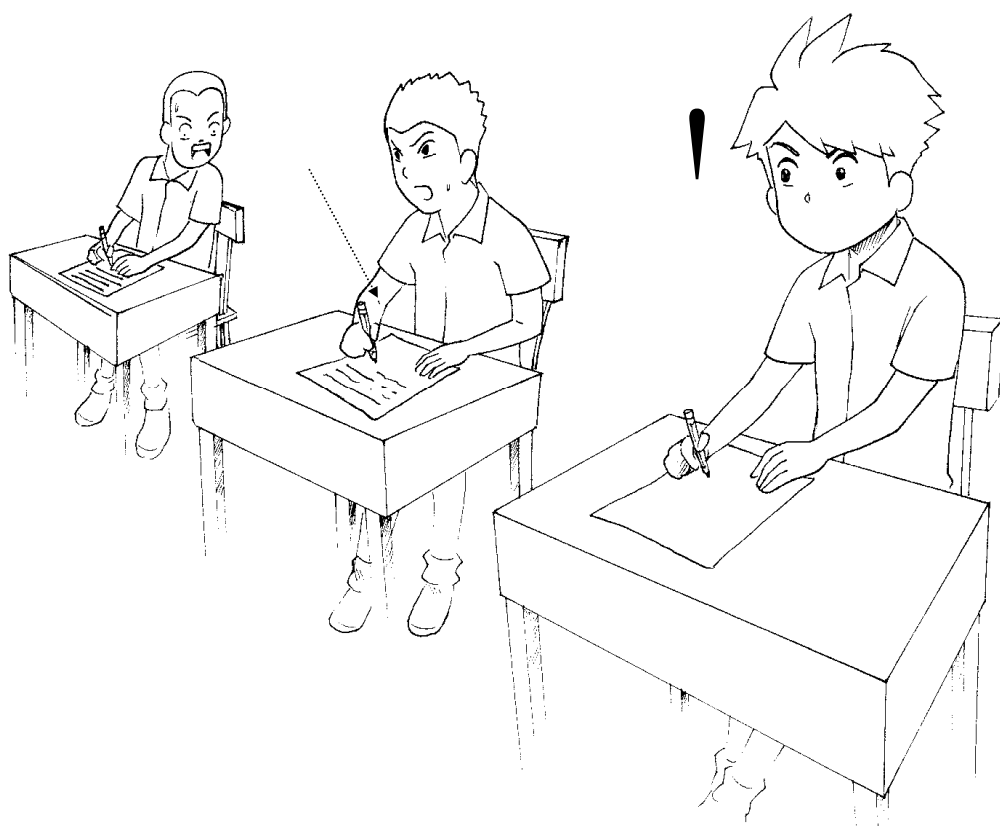
แซมอ่านข้อสอบ

แซมไม่รู้ แซมคิดไม่ออก

แซมเห็นเพื่อนลอกข้อสอบกัน เพื่อนไม่มีความซื่อสัตย์

แซมคิด แซมอยากลอกเพื่อน
แซมจะได้ทำข้อสอบได้

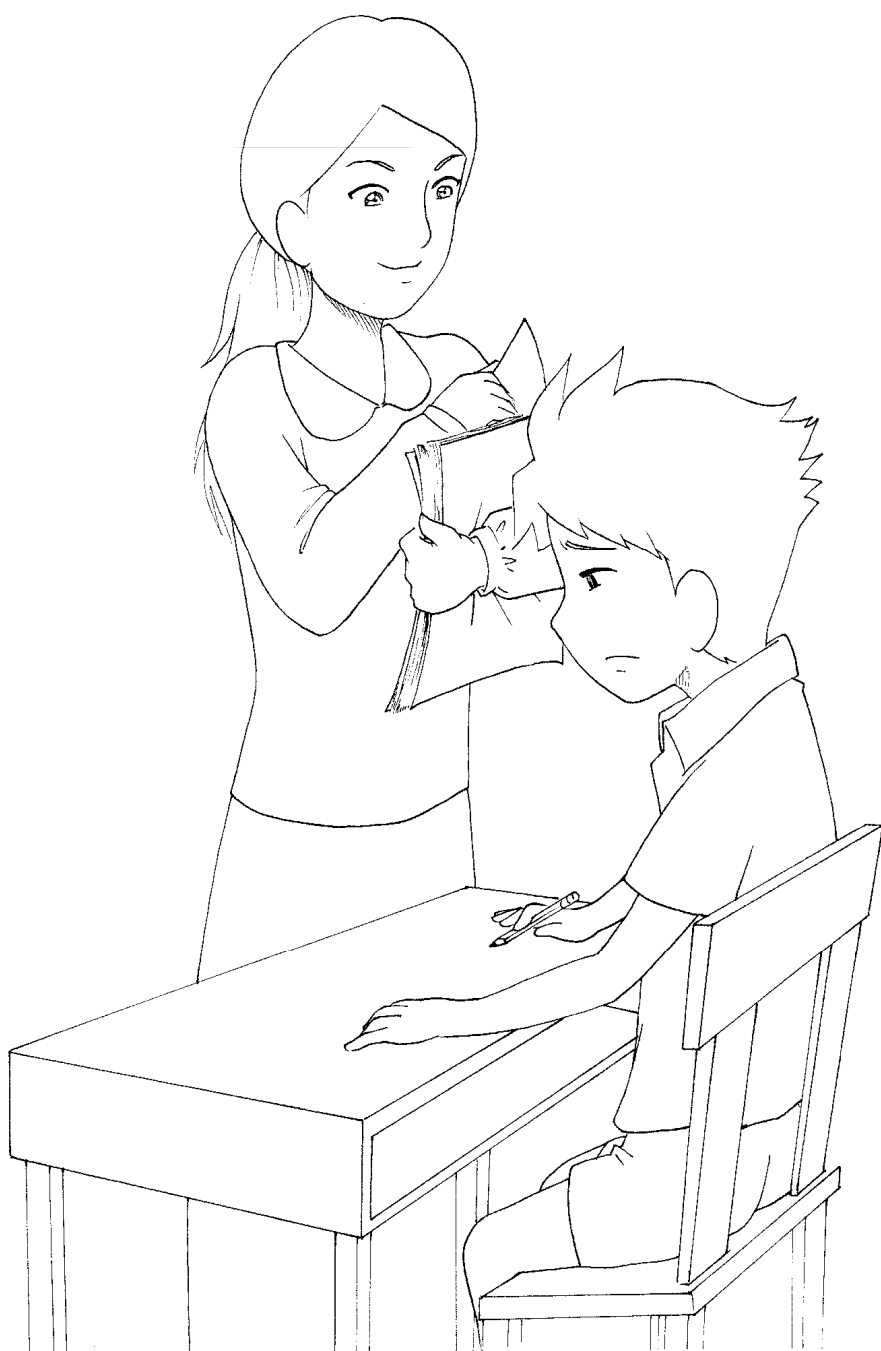

แซมไม่อยากเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ แซมจึงไม่มองเพื่อน

หมดเวลา ครูเก็บข้อสอบ

แซมเสียใจ เพราะแซมทำข้อสอบไม่ได้

ครูบอกว่า ไม่เป็นไร

ครูชมแซมว่า แซมเป็นคนซื่อสัตย์
เพราะ ไม่มองเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน

ขณะสอบ

สรุป

ขณะสอบ

แถมไม่ดูเพื่อน ไม่ลอกเพื่อน

แถมมีความซื่อสัตย์

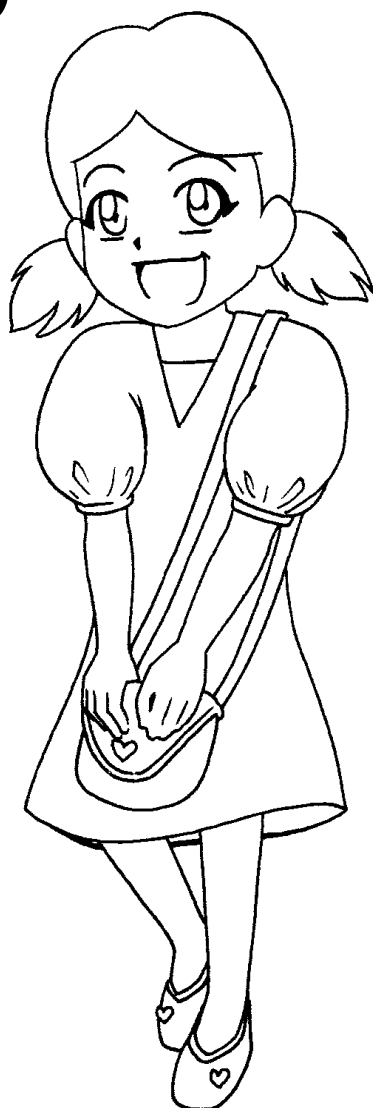
คำถาม

1. วันนี้ ใครทำข้อสอบ
2. แชนมลอกเพื่อนหรือไม่
3. ถ้านักเรียนเป็นแชน
นักเรียนจะลอกเพื่อนหรือไม่

สื่อบทเรียนนิทานภาพสอนคำนามธรรมชาติ ความซื่อสัตย์

เรื่อง

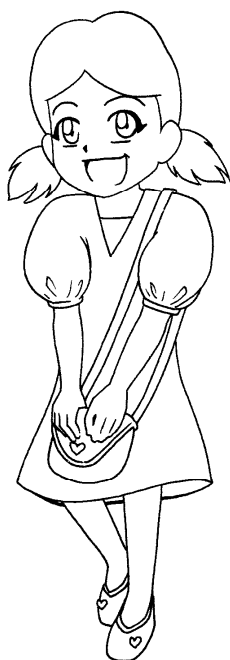
แก้วไปตลาด

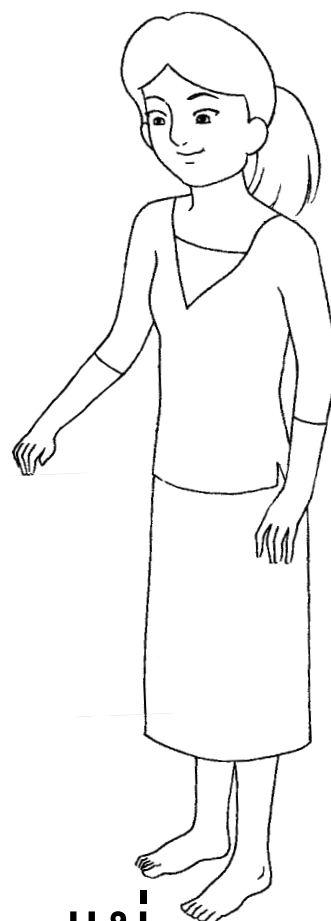
เรื่อง ธนิษฐา พักตรานนท์

ภาพ สิทธิศักดิ์ วิริยะดีตระกูล

ตัวละคร

แก้ว

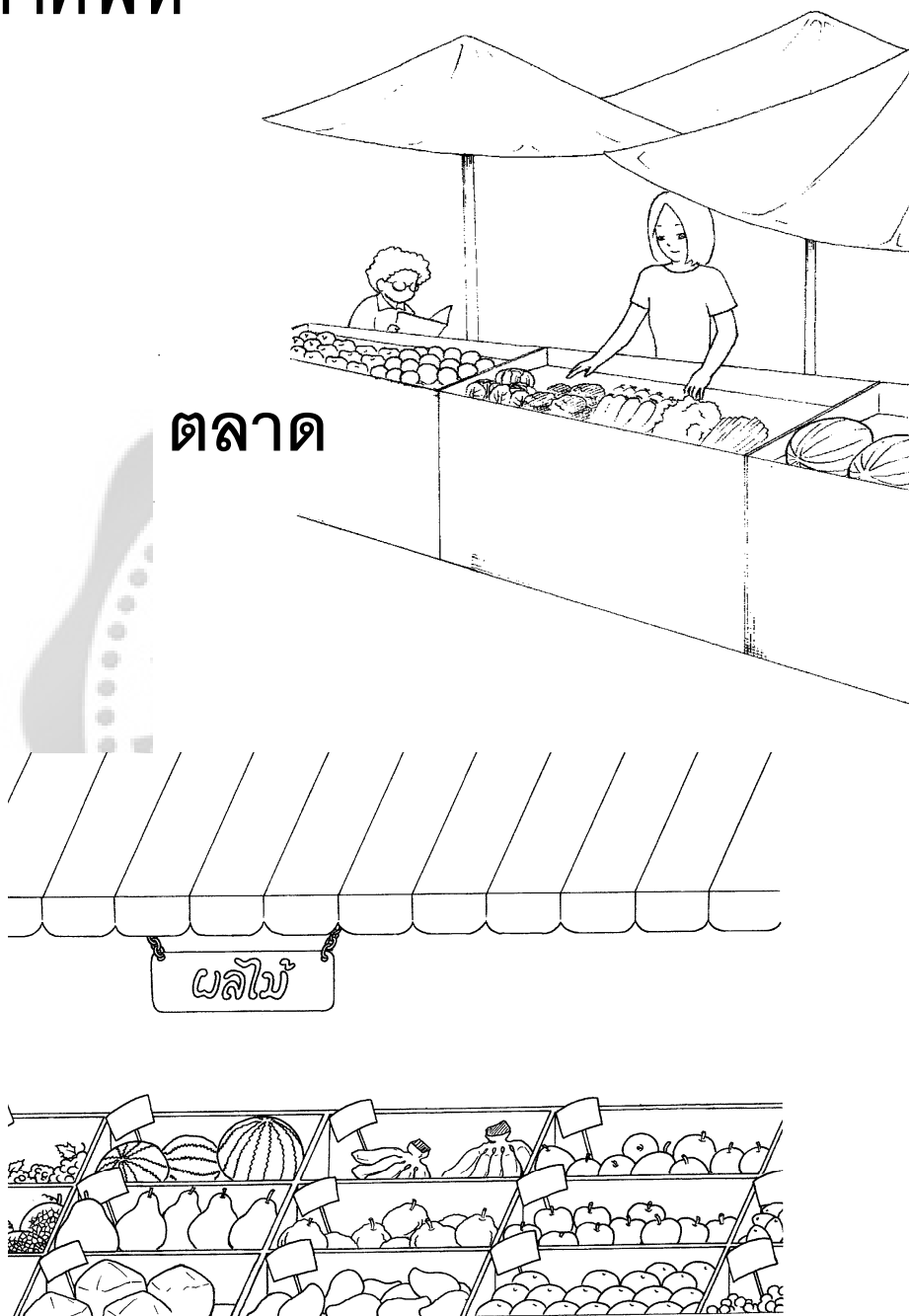
แม่

แม่ค้า

คำศัพท์

ตลาด

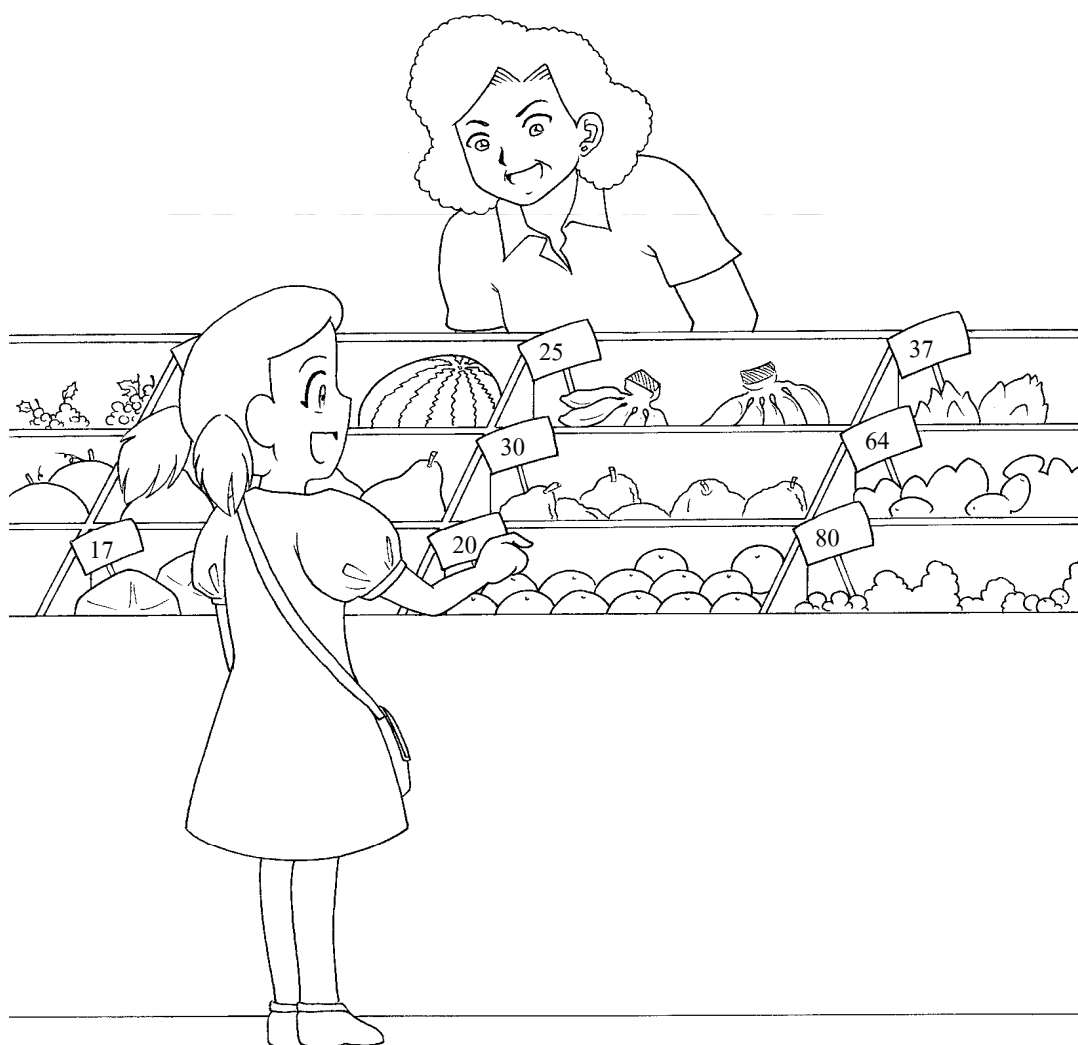

ร้านขายผลไม้

แก้วไปซื้อผลไม้ที่ตลาด ที่ร้านมีผลไม้หลายอย่าง มีป้ายราคาติดไว้

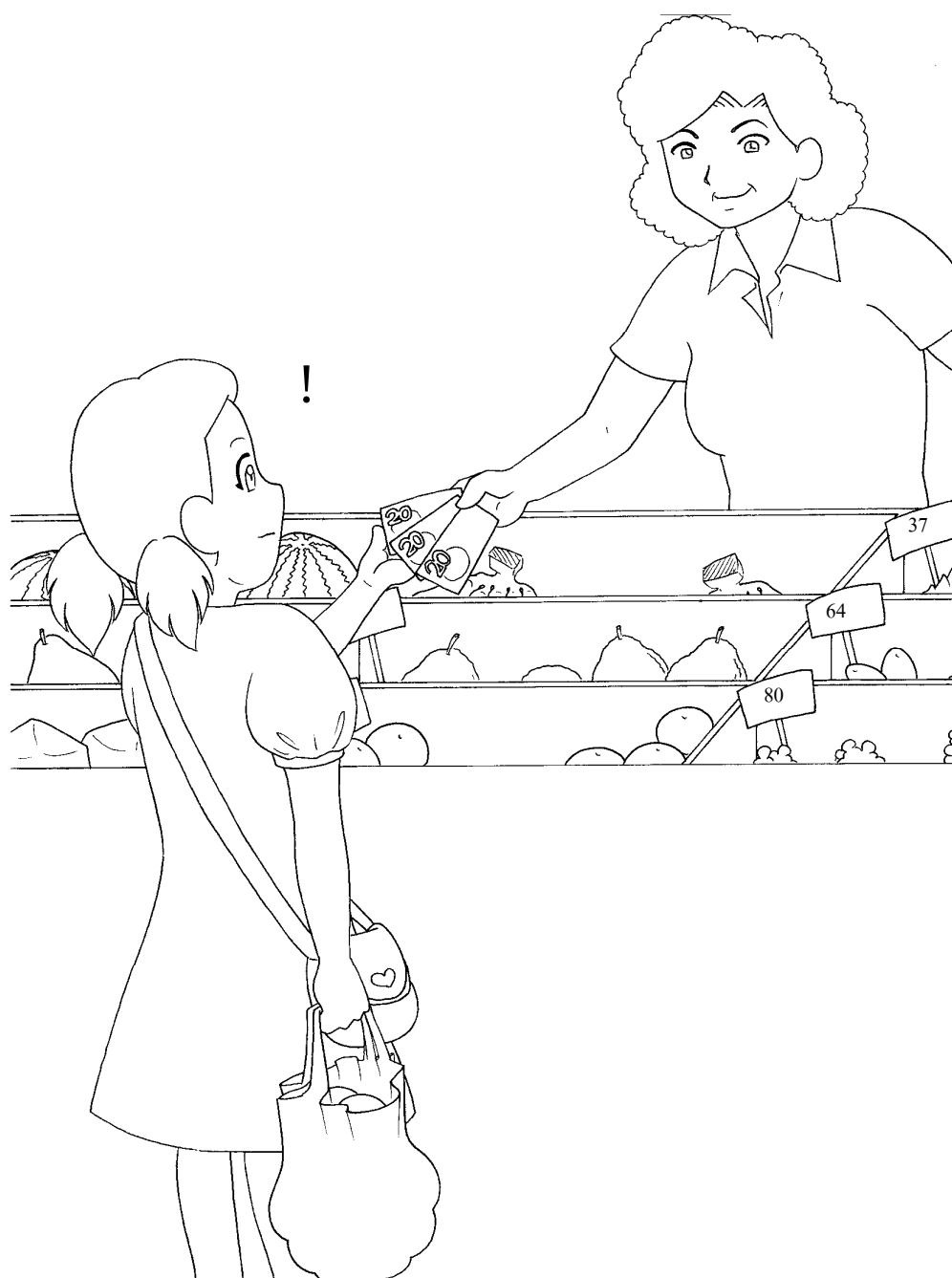
แก้วบอกแม่ค้าว่า ซื้อส้ม 1 กิโล
กับแตงโม 1 ผลค่ะ

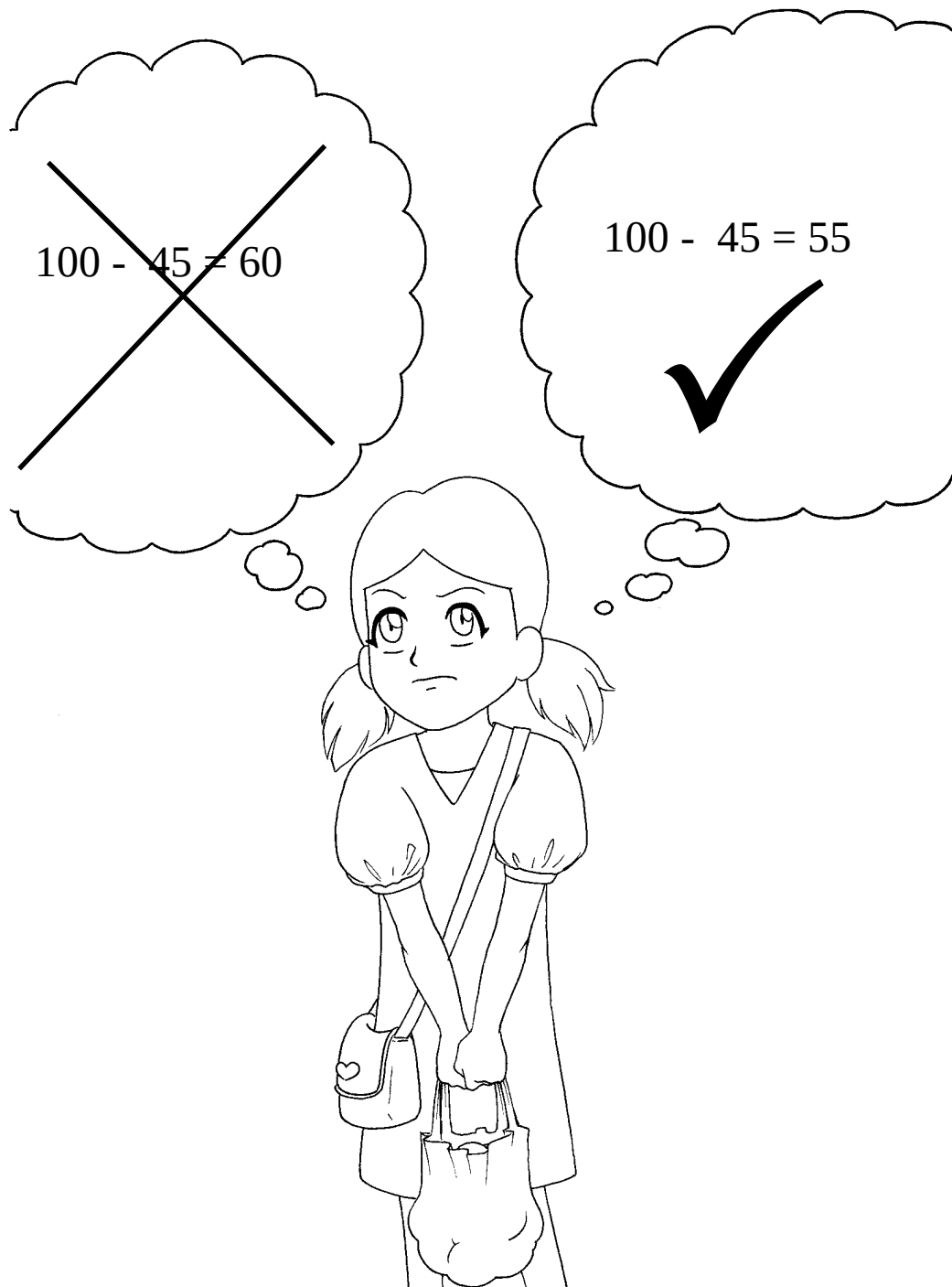
แม่ค้าหยิบผลไม้ใส่ถุงให้แล้วบอกว่า
45 บาทจ้ะ แก้วให้เงินแม่ค้าไป 100 บาท

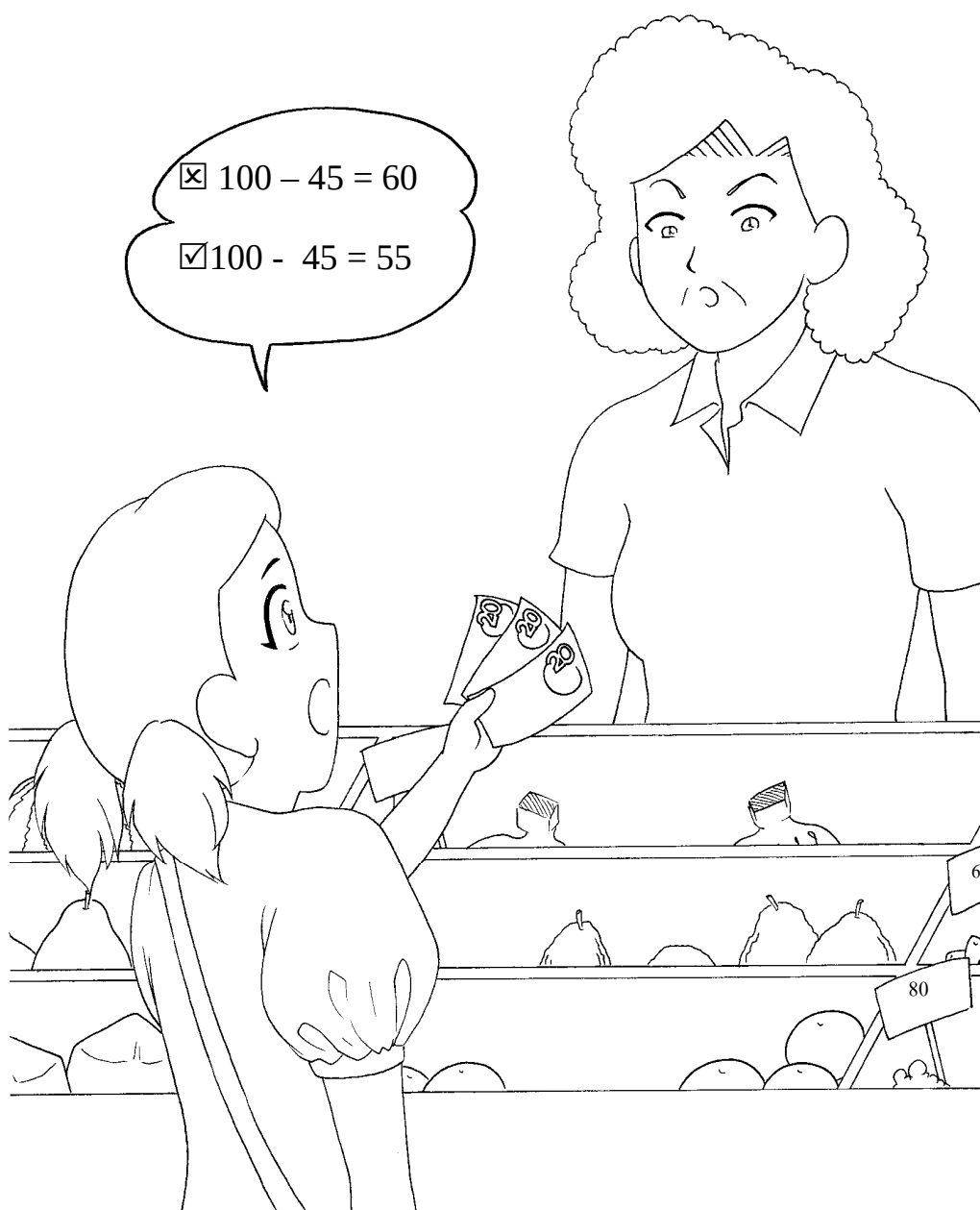
แม่ค้าทอนเงินให้แก้ว 60 บาท

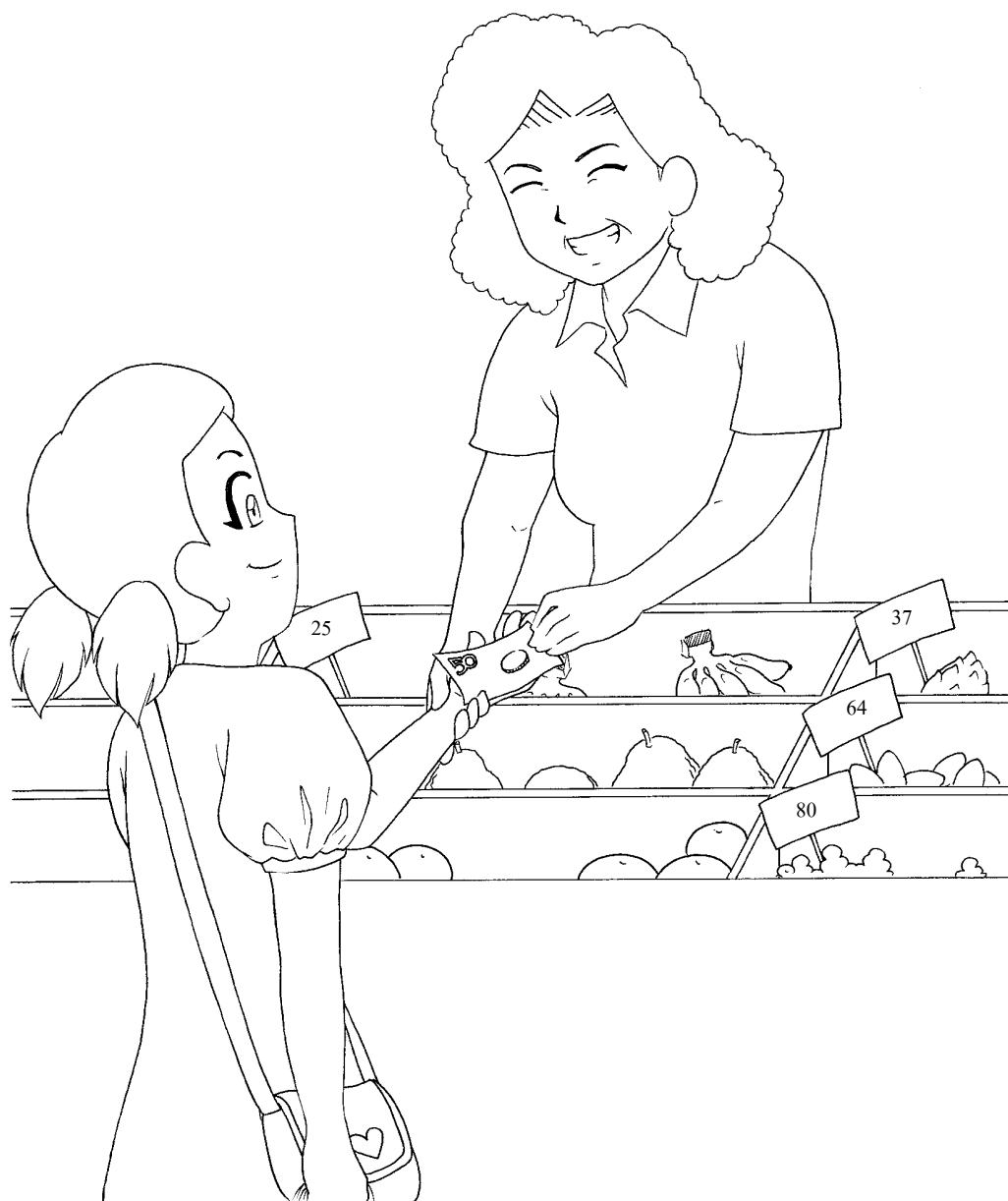
แก้วคิด ให้เงินไป 100 บาท ซื้อผลไม้ 45 บาท
แม่ค้าควรทอนแก้ว 55 บาท ไม่ใช่ 60 บาท

แก้วบอกแม่ค้าว่า “ไม่ใช่ ต้องทอน
เงินแค่ 55 บาท ไม่ใช่ 60 บาทค่ะ”

แม่ค้าพูดว่า “ชอบใจที่บอก
ฉันคิดเลขผิด
แกว่เป็นเด็กที่มีความซื่อสัตย์”

เมื่อถึงบ้าน แก้วเล่าให้แม่ฟัง แม่บอกว่า
“ดีมาก แก้วไม่เอาเงินที่ไม่ใช่ของตนเอง
แก้วมีความซื่อสัตย์”

สรุป

แก้วไม่เอาเงินของคนอื่นมาเป็นของตน

คำถาม

1. แก้วไปทำอะไรที่ตลาด
2. แก้วซื้ออะไร
3. เมื่อแม่ค้าทอนเงินผิด
แก้วทำอะไร
4. แม่ชมแก้วว่าอย่างไร
5. ถ้านักเรียนเป็นแก้ว
นักเรียนจะทำอย่างไร

สื่อบทเรียนนิทานภาพสอนค่านามธรรมชุด ความซื่อสัตย์

เรื่อง

เต๋ยพูดความจริง

เรื่อง ธนิษฐา พักตรานนท์

ภาพ สิทธิศักดิ์ วิริยะดีตระกูล

ตัวละคร

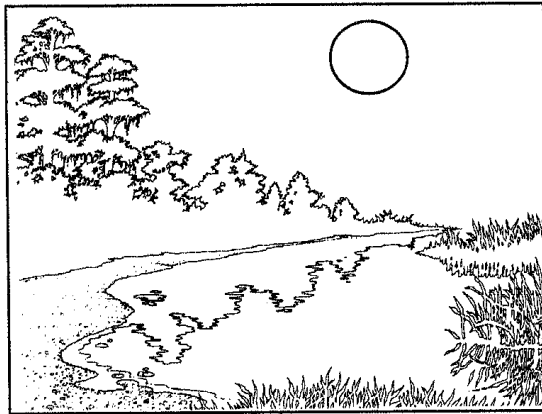
คำศัพท์

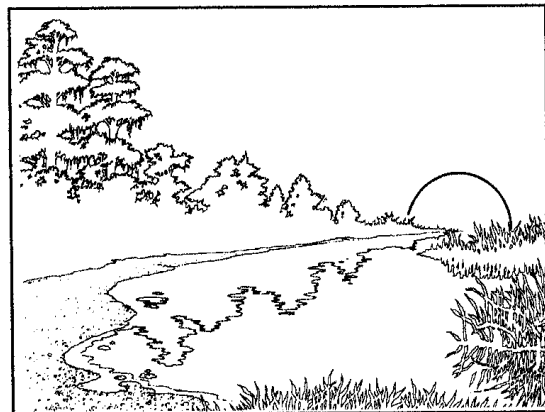
ทำการบ้าน

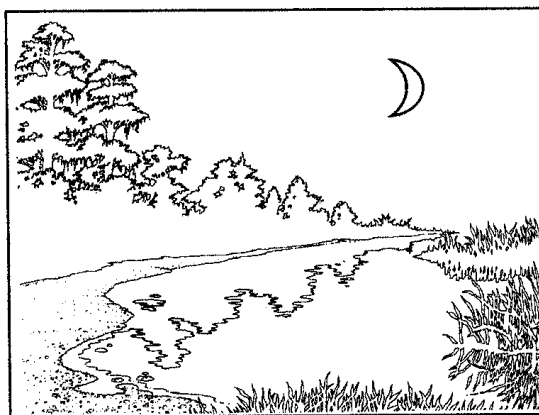
เล่นฟุตบอล

กลางวัน

เย็น

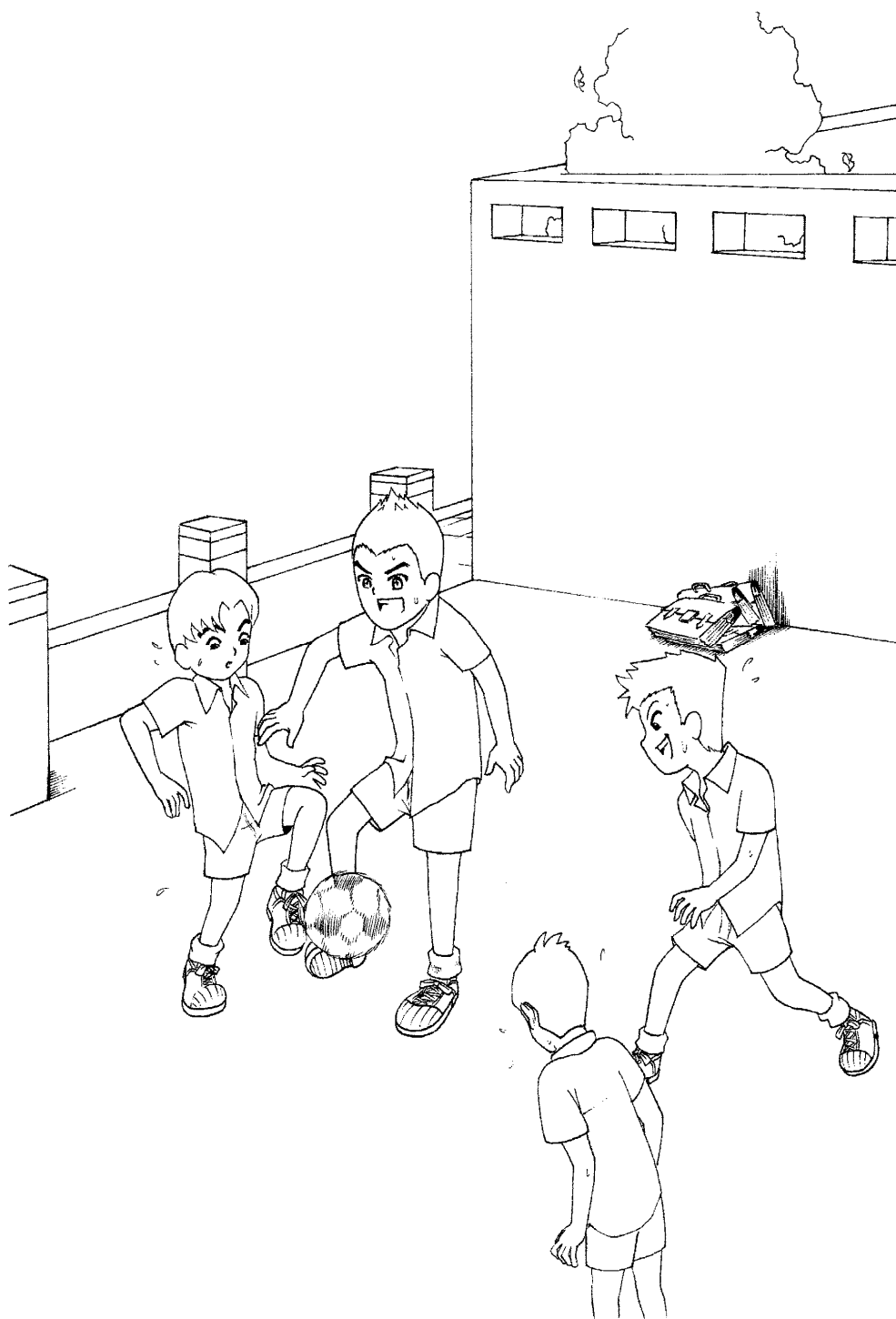

ค่ำ

โรงเรียนเล็ก เต๋ยเดินกลับบ้าน

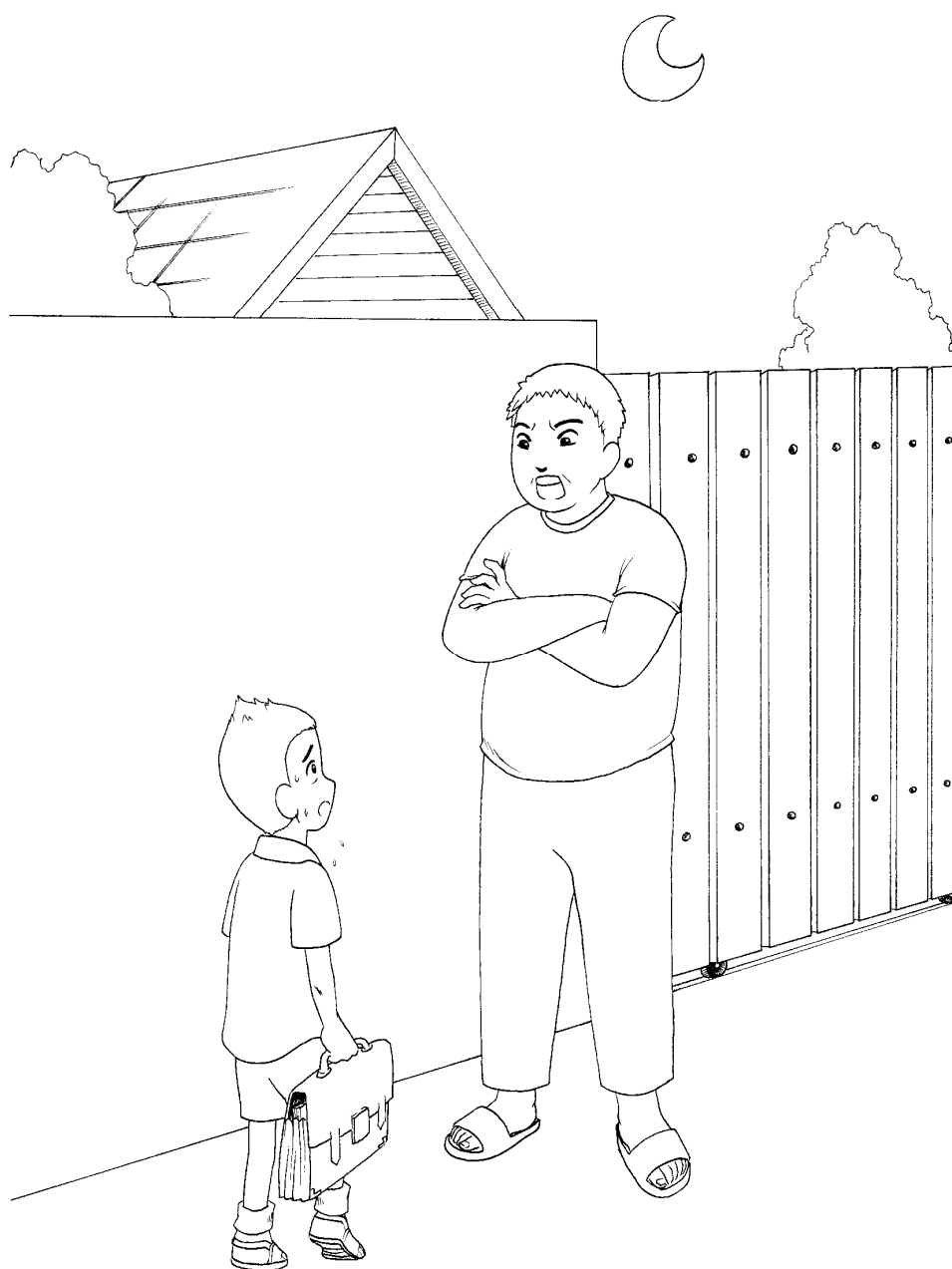
ขณะเดินผ่านสนามฟุตบอล เพื่อน ๆ ชวนเตะเล่นฟุตบอล

เตี้ยเล่นฟุตบอลจนเย็น จึงกลับบ้าน

พ่อโกรธ เพราะเตี้ยถึงบ้านค่ำ
พ่อถามว่า เตี้ยไปไหนมา

เต๋ยคิด

ถ้าบอกว่าไปทำการบ้าน พ่อจะไม่โกรธ

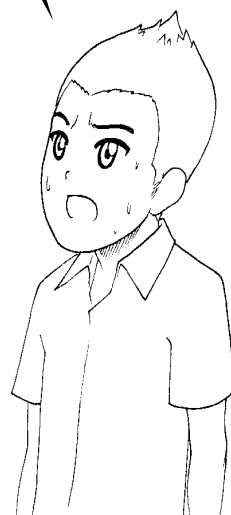
ถ้าบอกว่าไปเล่นฟุตบอล พ่อจะโกรธ

เต๋ยบอกความจริง

เต๋ยไปเล่นฟุตบอล

เต๋ยไม่ได้ไปทำการบ้าน

พ่อบอกว่า “เตี้ยกลับบ้านช้า
พอกับแม่เป็นห่วง”
เตี้ยพูดว่า “ขอโทษครับ”

พ่อบอกว่า “ เตี้ยพูดความจริง ไม่พูด
โกหก เตี้ยมีความซื่อสัตย์”

สรุป

เต๋ยพูดความจริง ไม่พูดโกหก
เต๋ยเป็นคนซื่อสัตย์

คำถาม

1. เตี้ยทำอะไรเมื่อเรียนเสร็จ
2. เตี้ยถึงบ้านตอนไหน
3. เตี้ยกลับบ้านช้า พ่อรู้สักอย่างไร
4. เตี้ยไม่โกหก เตี้ยเป็นคนเช่นไร
5. ถ้านักเรียนเป็นเตี้ย
นักเรียนจะบอกพ่อว่าอย่างไร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวธนัชฐา พักตรานนท์
วัน เดือน ปีเกิด	7 สิงหาคม 2521
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานในปัจจุบัน	อาจารย์พิเศษประจำคลินิกพัฒนาการเรียนรู้ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดี สาขาวิชาเอกวรรณคดีไทย จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2552	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ สาขาการสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ